

ЗАВОД ЗА ВРЕДНОВАЊЕ КВАЛИТЕТА ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА

ФИНАНИЈСКИ ПЛАН ЗА 2014. ГОДИНУ

ЗАВОД ЗА ВРЕДНОВАЊЕ КВАЛИТЕТА ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА

Фабирсова 10, Београд

Телефон 206 7000

Факс 206 7009

Имејл office@ceo.edu.rs

Веб-сајт www.ceo.edu.rs

САДРЖАЈ

САДРЖАЈ	3
ДЕЛОКРУГ РАДА И ОРГАНИЗАЦИОНА СТРУКТУРА ЗАВОДА.....	4
ПРОГРАМСКЕ ОБЛАСТИ	6
КЛАСИФИКАЦИОНА СТРУКТУРА ФИНАНСИЈСКОГ ПЛАНА.....	7
УРЕЂЕЊЕ И НАДЗОР ОБРАЗОВНОГ СИСТЕМА.....	7
Вредновање квалитета образовања	7
Осигурање квалитета у систему образовања	34
Пружање стручне подршка установама у доменима вредновања и самовредновања	43
Истраживање и вредновање у образовању	49
РЕКАПИТУЛАЦИЈА ПОТРЕБНИХ СРЕДСТАВА	54
ОБРАЗЛОЖЕЊЕ ПЛАНА И ПРОГРАМА ЗА 2014. ГОДИНУ	56
ПРОЈЕКЦИЈА ФИНАНСИЈСКОГ ПЛАНА ЗА 2015. ГОДИНУ	59
РЕКАПИТУЛАЦИЈА ПОТРЕБНИХ СРЕДСТАВА	63
ПРОЈЕКЦИЈА ФИНАНСИЈСКОГ ПЛАНА ЗА 2016. ГОДИНУ	64
РЕКАПИТУЛАЦИЈА ПОТРЕБНИХ СРЕДСТАВА	67
ПРИЛОЗИ	68

ДЕЛОКРУГ РАДА И ОРГАНИЗАЦИОНА СТРУКТУРА ЗАВОДА

Делокруг рада

Завод за вредновање квалитета образовања и васпитања основан је Одлуком о оснивању Завода за вредновање квалитета образовања и васпитања Владе Републике Србије („Сл. гласник РС“ бр. 73/04), ради обављања развојних, саветодавних, истраживачких и других стручних послова у предшколском, основном и средњем образовању и васпитању у складу са Законом о основама система образовања и васпитања објављеном у „Сл. гласнику РС“, бр. 72/09 и Закон о изменама и допунама Закона („Сл. гласник РС“, бр. 52/11, 55/13, у даљем тексту: Закон) ради праћења, обезбеђивања и унапређивања квалитета и развоја система образовања и васпитања.

На основу члана 22. Закона, **Завод за вредновање квалитета образовања и васпитања** обавља стручне послове у области праћења и вредновања степена остварености циљева образовања и васпитања, стандарда постигнућа по нивоима и врстама образовања, као и друге послове у складу са Законом, актом о оснивању и статутом Завода.

Завод обавља стручне послове који се, нарочито, односе на:

1) припрему:

- општих и посебних стандарда постигнућа;
- стандарда квалитета рада установа;
- посебних стандарда постигнућа у основном, општем средњем и уметничком образовању и васпитању;
- програма завршног испита у основном и матурских испита у општем средњем и уметничком образовању и васпитању;
- инструмената завршног испита у основном образовању и васпитању, опште и уметничке матуре у општем средњем и уметничком образовању и васпитању, обраду и анализу резултата испита;

2) вредновање огледа;

3) вредновање рада установа;

4) обављање међународних истраживања, националних испитивања и праћење ученичких постигнућа;

5) пружање стручне подршке Министарству просвете, науке и технолошког развоја и надлежним саветима по питању осигурања квалитета и прикупљања и обраде података;

6) пружање стручне подршке установама у погледу праћења и вредновања степена остварености циљева, општих и посебних стандарда постигнућа ученика и самовредновања установа; припремање материјала за испитивање и оцењивање ученика, стручних препорука за прилагођавање посебних стандарда;

7) праћење усаглашености система вредновања и осигурања квалитета образовања и васпитања са системима вредновања и осигурања квалитета образовања и васпитања европских земаља;

8) друге послове у складу са Законом, актом о оснивању и статутом.

Завод из става 1. овог члана подноси Министарству посебне периодичне извештаје о образовним индикаторима.

Завод може стицати приходе непосредно од корисника, продајом производа и услуга на тржишту, донаторством и из других извора, у складу са Законом (члан 6. став 2. Одлуке о оснивању Завода за вредновање квалитета образовања и васпитања).

За оснивање и рад Завода средства се обезбеђују у буџету Републике (члан 17. став 9. Закона).

На Статут и годишњи План и програм рада Завода сагласност даје Влада Републике Србије (члан 17. став 5. Закона).

Организациона структура Завода

Ради остваривања задатака из делокруга рада, Правилником о унутрашњој организацији и систематизацији радних места у Заводу, систематизовано је 60 извршилаца.

Правилником је уређена унутрашња организација, систематизација радних места, структура и број запослених, назив радних места, опис послова, одговорност и захтевана стручност.

Завод обавља своју делатност у оквиру следећих организационих јединица (целина):

1. КАБИНЕТ

2. СЕКРЕТАРИЈАТ

3. ЦЕНТАР ЗА СТАНДАРДЕ:

- 3.1. Одељење за развој образовних стандарда
- 3.2. Одељење за подршку у примени образовних стандарда и вредновања

4. ЦЕНТАР ЗА ИСПИТЕ:

- 4.1. Одељење за развој програма и инструмената за испите
- 4.2. Одељење за подршку у реализацији испита

5. ЦЕНТАР ЗА ВРЕДНОВАЊЕ И ИСТРАЖИВАЊА:

- 5.1. Одељење за вредновање
- 5.2. Одељење за методологију истраживања, статистичку обраду и анализу

6. СЛУЖБА ЗА ИЗДАВАЧКО-ТЕХНИЧКЕ И ЗАЈЕДНИЧКЕ ПОСЛОВЕ:

- 6.0. Одељење за издавачко-техничке послове
- 6.1. Одељење за заједничке послове

Организациона шема је приказана у Прилогу бр. 1.

У оквиру буџета тренутно се финансира 37 радних места, а због обима посла који Закон предвиђа као редовну делатност, израђен је кадровски план за попуњавање преосталих радних места.

Као установа која припрема материјале за испитивање ученика на разним нивоима образовања, као и документа од стратешког значаја за образовање, Закон је предвидео (члан 23) да Завод може да ангажује спољне сараднике за одређене активности и пројекте, због чега се у планирању буџета навећим делом опредељују средства за финансирање стручних и специјализованих услуга.

ПРОГРАМСКЕ ОБЛАСТИ

У обављању послова који произлазе из дефинисане надлежности, Завод се ослања на решења која проистичу из следећих прописа: Закон о основама система образовања и васпитања („Службени гласник РС“, број 72/09); Закон о ученицима и другим наставним средствима („Службени гласник РС“, број 72/09), Закон о основној школи („Службени гласник РС“, број 50/92, 53/93, 67/93, 48/94, 66/94, 22/02, 62/03 и 101/05); Закон о средњој школи („Службени гласник РС“, број 50/92, 53/93, 67/93, 48/94, 24/96, 23/02, 25/02 и 62/03); Закон о јавним службама („Службени гласник РС“, бр. 42/91, 71/94 и 79/05); Одлука о оснивању Завода за вредновање квалитета образовања и васпитања („Службени гласник РС“, број 73/04); Устав Републике Србије („Службени гласник РС“, број 1/90); Статут Завода за вредновање квалитета образовања и васпитања; прописи из области предшколског васпитања и образовања, основног и средњег образовања и васпитања.

У складу са Законом, Актом о оснивању и Статутом, као и започетим пројектима у 2010. години, Завод за вредновање квалитета образовања и васпитања у 2011. години у складу са финансијским могућностима, обављаће стручне послове у следећим програмским областима у складу са финансијском класификацијом структуром:

24. МИНИСТАРСТВО ПРОСВЕТЕ

20. ОБРАЗОВАЊЕ

ЗАВОД ЗА ВРЕДНОВАЊЕ КВАЛИТЕТА ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА

Вредновање квалитета образовања

- 411 Плате
- 412 Социјални доприноси на терет последавца
- 413 Накнаде у натури
- 414 Социјална давања запосленима (боловања)
- 416 Награде запосленима
- 421 Стални трошкови
- 422 Трошкови путовања
- 423 Услуге по уговору
- 425 Текуће поправке и одржавање
- 426 Материјал
- 481 Донације осталим непрофитним организацијама
- 482 Порези, таксе
- 511 Зграде и грађевински објекти
- 512 Машине и опрема

КЛАСИФИКАЦИОНА СТРУКТУРА ФИНАНСИЈСКОГ ПЛАНА

24. МИНИСТАРСТВО ПРОСВЕТЕ

20. ОБРАЗОВАЊЕ

ЗАВОД ЗА ВРЕДНОВАЊЕ КВАЛИТЕТА ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА

УРЕЂЕЊЕ И НАДЗОР ОБРАЗОВНОГ СИСТЕМА

ВРЕДНОВАЊЕ КВАЛИТЕТА ОБРАЗОВАЊА

Распоред средстава

Извор	2014	2015	2016
Буџетска средства	101.402.000	92.291.000	93.019.000
Остали извори ИПА	-	10.000.000	-
Остали извори	9.722.000	-	-
Укупно буџет	101.402.000	102.291.000	93.019.000
Укупно буџет и сопствена средства	111.124.000		

Опис, правни или други основ програма

На основу члана 17. става 2. **Закона о основама система образовања и васпитања** („Сл. гласник РС“, бр. 72/09), а у вези са чл. 4. и 13. Закона о јавним службама („Службени гласник РС“, бр. 42/91 и 71/94) дефинисано је оснивање Завода за вредновање квалитета образовања и васпитања за обављање развојних, саветодавних, истраживачких и других послова у предшколском, основном и средњем образовању и васпитању.

Наведене активности биће финансиране из буџетских извора намењених редовном функционисању Завода.

Циљеви програма

На основу члана 22, Закона, **Завод за вредновање квалитета образовања и васпитања** у 2014. години обављаће стручне послове у областима: припреме општих стандарда постигнућа, примене стандарда квалитета рада установа, припреме програма завршног испита у основном и матурских испита у општем средњем и уметничком образовању и васпитању, припреме задатака и инструмената завршног испита у основном образовању и васпитању опште и уметничке матуре у општем средњем и уметничком образовању и васпитању, обраду и анализу

резултата испита, вредновање огледа, пружање стручне подршке Министарству просвете и надлежним саветима по питању осигурања квалитета и прикупљања и обраде података; пружање стручне подршке установама у погледу праћења и вредновања степена остварености циљева, општих и посебних стандарда постигнућа ученика и самовредновања установа, припремање материјала за испитивање и оцењивање ученика, праћење усаглашености система вредновања и осигурања квалитета образовања и васпитања са системима вредновања и осигурања квалитета образовања и васпитања европских земаља. За остваривање програмских активности потребна су средства за свакодневно функционисање рада установе.

Очекивани резултати и показатељи успешности:

Очекивани резултати

Реализоване планиране програмске активности за 2014. годину.

Показатељи успешности

Остварени наведени показатељи успешности у предвиђеним пројектима.

Веза програма са стратегијама и политикама

Стратегија развоја образовања у Србији до 2020. године (2012), Стратешки циљеви образовања и обуке до 2020. године у земљама Европске уније (2009), Национални план акције за децу (2004), Национални миленијумски циљеви развоја у Републици Србији (2006), Стратегија за смањење сиромаштва (2003), Миленијумски циљеви развоја (2001), Копенхашка декларација о друштвеном развоју са Светског састанка на врху за друштвени развој (1995), Светска декларација о квалитетном образовању за све (1990), Конвенција о правима детета (1989), Конвенција против дискриминације у васпитању и образовању (1960), Националне стратегије Србије за приступање Србије и Црне Горе Европској Унији (2005), Националне стратегије запошљавања 2005 – 2010, (2005), Стратегије развоја малих и средњих предузећа и предузетништва за период 2003-2008 (2003), Стратегије развоја социјалне заштите (2005), Националне стратегије о старењу 2006-2015 (2006), Национални миленијумски циљеви развоја у Републици Србији (2006), Стратегија за смањење сиромаштва (2003), Миленијумски циљеви развоја (2001), Светска декларација о квалитетном образовању за све (1990), Хамбуршка декларација о учењу одраслих, UNESCO (1997), Меморандум о доживотном учењу Европске комисије (2000), Дакарски оквир деловања – Образовање за све (2000), Европски простор доживотног учења (2001), Копенхагеншка декларација (2002); Декада образовања за одрживи развој Скупштине УН (2005).

Почетна година

2003.

Завршна година

-

Економска класификација

411111, 411112, 411113

Извор финансирања

01 - Приходи из буџета	32.464.000
Сопствени приходи	1.230.000

Износ - укупно

33.694.000 динара

Образложење расхода и издатака

Правни основ – Уредба о коефицијентима за обрачун и исплату плате запослених у јавним службама.

Приказана одобрена средства за исплату плате се односе на постојећих 37 запослених. Средства неопходна за исплату плате запослених обрачунали смо у складу са Упутством за припрему Буџета Републике Србије за 2014. годину донетог од стране министра финансија, односно, масу неопходних средстава увећали смо за 0,5% од априла 2014. и 1,0% од октобра 2014., у складу са инструкцијама. **Скрепојемо пажњу да је Завод у току 2013. године имао 1 запослену која је добијала накнаде за трудничко и породиљско боловање од стране РЗЗО и није била на платном списку Завода;** истовремено нису биле примљене замене због поштовања принципа економичности односно уштеде буџетских средстава, већ су њене радне обавезе биле распоређене на друге запослене. **Због наведеног а због потребе да се плате обрачунају за свих 37. запослених у Заводу, наглашавамо да маса исплаћених средстава за плате у септембру 2013. године не може бити реалан основ за пројектовање потребних средстава на наведеној позицији за 2014. годину.**

Такође, после ступања на снагу Закона о основама система образовања и васпитања ("Службени гласник РС", бр.72/09) којим је изразито повећан обим послана и надлежност Завода, Завод је усагласио организацију и рад са овим Законом у предвиђеном року. Усаглашавање је обавезало да се у новој организационој структури предвиде нова радна места, што је допринело повећању захтеваних средстава на овој позицији.

Повећан обим послана захтева повећање броја запослених са постојећих 37 на 60 запослених. Уколико дође до одобравања упошљавања још 23 радника (у складу са проширењем систематизације), недостајућа средства на економској позицији 411 на годишњем нивоу износиће 21.650.000,00 динара.

412

Социјални доприноси на терет послодавца

Економска класификација

412111, 412211, 412311

Извор финансирања

01 - Приходи из буџета	5.811.000
04 - Сопствени приходи	192.000

Износ - укупно

6.003.000 динара

Образложение расхода и издатака

Наведени износ одобрених средстава за исплату социјалних доприноса на терет послодавца односи се на постојећих 37 извршилаца, а односе се на припадајуће доприносе које је неопходно платити приликом исплате плата запослених, у складу са законом.

Уколико се оствари право на запошљавање нових 23 извршилаца, недостајућа средства за исплату плата запослених на економској класификацији 412 ће износити 3.891.000 динара.

413

Накнаде у натури

Економска класификација

413100 – Накнаде у натури

Извор финансирања

01 - Приходи из буџета	1.000
04 – Сопствени приходи	250.000

Износ - укупно

251.000 динара

Образложение расхода и издатака

На буџетској позицији отварамо апропријацију за евентуалне потребе везане за постојећу економску класификацију.

Планирана средства са извора финансирања 04 – Сопствена средства, односе се на финансирање трошкова превоза радника за долазак на посао и

одлазак са посла (маркица), а у условима евентуалног недостатка буџетских средстава на овој економској позицији у износу од 10.000 динара, као и на финансирање пакетића за децу запослених, на економској позицији 413142 – Поклони за децу запослених, у износу од 240.000 динара.

415

Накнаде трошкова за запослене

Економска класификација

415112 – Накнаде трошкова за превоз на посао и са посла

Извор финансирања

01 - Приходи из буџета	1.518.000
------------------------	-----------

Образложение расхода и издатака

Средства су определена за превоз запослених на посао и с посла (маркица) на нивоу цене претплатне карте јавног превозника, а у складу са чланом 118. Закона о раду, став 1, тачка 1. („Службени гласник РС“, бр. 24/2005 и 61/05). Планирана средства се односе на 37 запослених.

Уколико се одобри проширење систематизације радних места за додатних 23 извршилаца, недостајућа средства ће износити 814.000 динара.

414

Социјална давања запосленима (боловања)

Економска класификација

414111 - Породилско боловање

Извор финансирања

01 - Приходи из буџета	100.000
04 – Сопствена средства	100.000

Износ

200.000 динара

Образложение расхода и издатака

Правни основ - члан 95. Закона о раду

Средства су определена за финансирање породилског боловања за породиље у току 2014. године, а која ће бити довољна за исплату накнада по основу породилског боловања само за први месец, после чега

очекујемо рефундацију надлежне институције која ће омогућити наставак исплате породиљског боловања до краја периода. Опредељена средства на овој позицији су заиста минимална и потребна су да би се премостио период закашњења од три месеца до пристизања прве рефундације од стране Организације социјалног осигурања.

Када су у питању сопствена средства, планирање финансијских средстава вршимо по следећој економској класификацији:

414400 – Помоћ у медицинском лечењу запосленог и друге помоћи

100.000

416

Награде запосленима

Економска класификација

416100 – Награде запосленима

Извор финансирања

01 - Приходи из буџета

Износ

1.000 динара

Образложение расхода и издатака

У 2014. години само отварамо апропријацију 416, за случај њене потребе.

421

Стални трошкови – потребе Завода

Економска класификација

421 – Стални трошкови

Извор финансирања

01 - Приходи из буџета 3.888.000

04 - Сопствени приходи 268.000

Износ

4.156.000 динара

Образложение расхода и издатака

Из средстава у оквиру ове групе трошкова финансирају се трошкови платног промета, енергетске услуге, услуге комуникација, комуналне услуге, а ради обављања функција које се односе на праћење, обезбеђивање и унапређивање квалитета и развоја система образовања и васпитања. Највећи део ових трошкова настаје за обезбеђење нормалног функционисања процеса рада, као и за одвијање програмских активности и реализацију квалификационог испита.

У оквиру групе 421 - Стални трошкови, планирамо извршење трошкова по следећој економској класификацији, *из буџета*:

4211 – Трошкови платног промета	536.000
4212 – Енергетске услуге	1.662.000
4213 – Комуналне услуге	300.000
4214 – Услуге комуникација	1.300.000
4215 – Трошкови осигурања	<u>90.000</u>
Укупно из буџета:	3.888.000

У оквиру групе 421 - Стални трошкови, планирамо извршење трошкова по следећој економској класификацији, *са сопствених средстава*:

4211 - Трошкови платног промета	60.000
4212 – Услуге за ел.енергију	73.000
4214 – Телефон	40.000
4214 – Услуге мобилног тел.	<u>95.000</u>

Укупно са соп.сред.: 268.000

Укупно буџет + сопствена средства за 421: 4.156.000

УКУПНО за групу 421:

- За потребе Завода са буџета	3.888.000
- Са сопствених средстава – за потребе Завода	268.000

ТОТАЛ - 421 4.156.000

422

Трошкови путовања

Економска класификација

422 – Трошкови путовања

Извор финансирања

01 - Приходи из буџета – потребе Завода	650.000
04 – Сопствена средства	50.000

Износ

700.000 динара

Образложение расхода и издатака

Према члану 118. став 1. тачка 2. и 3. Закона о раду, запослени има право на накнаду трошкова за време проведено на службеном путу у земљи и иностранству, односно, на исплату дневница за службено путовање у земљи и иностранству.

Делатност Завода везана је за праћење примене општих и посебних стандарда знања, вредновање рада наставника, васпитача, стручних сарадника и установа, утврђивање квалитета образовања, па је неопходно обезбедити предложени износ средстава за најнеопходнија путовања која су везана за рад и делатност Завода члан 22. и 48. Закона о основама система образовања („Службени гласник РС“ 72/09, 52/11, 55/13). Завод је истраживачка институција која своје резултате представља на научним конференцијама у земљи и иностранству. Због специфичне делатности веома су значајна искуства које сличне институције у окружењу имају, те је неопходно повремено финансирати посете таквим институцијама ради размене искустава. Све ово води јачању капацитета запослених у домену осигурања квалитета рада на подручју образовања. Како наведене активности није могуће директно повезати са пројектима, средства се планирају у оквиру редовног функционисања.

У оквиру групе 422 - Трошкови путовања, планирамо извршење трошкова по следећој економској класификацији:

422100 - Трошкови службених путовања у земљи	250.000
422200 - Трошкови службених путовања у иностран. <u>400.000</u>	
Укупно из буџета:	650.000
422100 - Укупно са сопствених средстава	50.000

422

Трошкови путовања - за потребе пројеката

Економска класификација

422 – Трошкови путовања

Извор финансирања

01 - Приходи из буџета	715.000
06 - Донације	250.000

Износ – потребе пројектата

965.000

Пројекти:

- 1.1. Подршка систему вредновања квалитета на националном нивоу и нивоу установе
- 2.5. Програм мастер студија за наставнике предметне наставе у Србији (TEMPUS IV MASTS).
- 3.2. Аналитичко-истраживачке активности у функцији пружања стручне подршке Министарству просвете, науке и технолошког развоја и надлежним саветима у области осигурања квалитета образовања и васпитања.

Образложење расхода и издатака

Према члану 118. став 1. тачка 2. и 3. Закона о раду, запослени има право на накнаду трошкова за време проведено на службеном путу у земљи и иностранству, односно, на исплату дневница за службено путовање у земљи и иностранству.

Делатност Завода везана је за праћење примене општих и посебних стандарда знања, вредновање рада наставника, васпитача, стручних сарадника и установа, утврђивање квалитета образовања, па је неопходно обезбедити предложени износ средстава за најнеопходнија путовања која су везана за рад и делатност Завода члан 22. Закона о основама система образовања („Службени гласник РС“ бр. 72/09, 55/13.).

Пројекти се односе на подршку развоју и имплементацији осигурању квалитета за опште и средње стручно образовање са нагласком на развој националног система испита, као и јачање капацитета релевантних институција Министарства просвете, науке и технолошког развоја РС и Завода за вредновање квалитета образовања и васпитања. Студијске посете у оквиру три предвиђена пројеката треба да помогну бољем разумевању проблематике и преузимања добре праксе у процесима евалуације и унапређивања система осигурања квалитета. Завод је и истраживачка институција која своје резултате представља на научним конференцијама у земљи и иностранству. Због специфичне делатности веома су значајна искуства које сличне институције у окружењу имају, те је неопходно повремено финансирати посете таквим институцијама ради размене искустава.

У оквиру групе 422 – Трошкови путовања према пројекту 1.1, 2.6 и 3.2 планирамо извршење трошкова по следећој економској класификацији:

422100 - Трошкови сл. путовања у земљи	275.000
422200 - Трошкови сл. путовања у иностранство	<u>690.000</u>
Укупно за пројекте:	965.000

УКУПНО за групу 422:

Укупно за 422 – потребе Завода - буџет	650.000
Укупно за 422 – сопствена средства	50.000
Укупно за 422 – пројекти – буџет	715.000
Укупно за донације	<u>250.000</u>
ТОТАЛ – 422	1.665.000

423

Услуге по уговору - за потребе Завода

Економска класификација

423 – Услуге по уговору

Извор финансирања

01 - Приходи из буџета – потребе Завода	4.115.000
04 - Сопствена средства – потребе Завода	425.000

Износ

4.540.000 динара – потребе Завода

Образложение расхода и издатака

У оквиру групе 423 су намењена за покриће трошкова редовног рада Завода - Услуге по уговору, планирамо трошкове по следећој економској класификацији,за потребе Завода, из буџета:

4231 – Административне услуге (превођење)	100.000
4232 – Услуге за израду софтвера	800.000
(одржавање Web-sajta Завода и кљиговодственог програма)	
4233 – Услуге образ. и усавршавања запослених	400.000
(уплата годишње колективне чланарине на име чланства за 2015. годину међународној организацији SICI и остали трошкови стручних усавршавања запослених)	
4234 – Услуге информисања	200.000
(трошкови објављивања тендера и информативних огласа)	
423521 – Правно заступање	300.000
423591 – Накнаде члановима управног одбора	640.000
423599 – Остале стручне услуге	675.000
423621 – Угоститељске услуге	400.000

423911 - Остале опште услуге	<u>600.000</u>
Укупно за потребе Завода из буџета:	4.115.000
 У оквиру групе 423 – Услуге по уговору, за потребе Завода, односно, организацију редовног функционисања процеса рада, планирамо извршење трошкова по следећој економској класификацији, <i>са сопствених средстава</i> :	
423599 – Остале стручне услуге	100.000
423621 – Угоститељске услуге	200.000
423711 – Репрезентација	<u>125.000</u>
Укупно за потребе Завода из сопств.сред.:	425.000
423- Потребе Завода буџет+соп.средства	4.540.000

423   Услуге по уговору – за потребе пројектата

Програм 1 – Осигурање квалитета у систему образовања

- 1.1. Подршка систему вредновања квалитета на националном нивоу и нивоу установе – редован буџетски пројекат
- 1.2. Припремање програма завршног испита у основном образовању - редован буџетски пројекат
- 1.3. Припремање инструмената и реализација завршног испита у основном образовању - редован буџетски пројекат
- 1.4. Припремање програма опште и уметничке матуре у општем средњем и уметничком образовању и васпитању - редован буџетски пројекат
- 1.5. Развој стандарда постигнућа за наставни предмет Странни језик за крај обавезног образовања

Извор финансирања

01 - Приходи из буџета	29.035.000
------------------------	------------

Укупан износ – Програм 1

29.035.000 динара

Образложење расхода и издатака

Трошкови се односе на стручне услуге, хонораре спољних сарадника Завода – обучених стручњака за израду задатака и тестовног материјала, статистичке методе, обучене испитиваче и водитеље који ће вршити реализацију програма (423500), као и трошкове угоститељских услуга за намењених за реализацију семинара (423600), услуге превођења (423100) као и компјутерске услуге везане за активност реализације

Квалификационог испита за упис у средње школе (423200).

Програм 2 – Стручна подршка установама у доменима вредновања и самовредновања

- 2.1. Примена стандарда квалитета и развој инструмената за вредновање квалитета рада предшколских установа- донација Уницеф
- 2.2. Обука запослених у образовању за примену образовних стандарда за крај средњег образовања – редован буџетски пројекат
- 2.3. Подршка самовредновању школа у области образовних постигнућа ученика-сопствена средства
- 2.4. Самовредновање у функцији развоја школа – сопствена средства
- 2.5. Програм мастер студија за наставнике предметне наставе у Србији (TEMPUS IV MASTS).

Економска класификација

423	Услуге по уговору
-----	-------------------

Извор финансирања

01 - Приходи из буџета	9.005.000
04 - Сопствени приходи	2.435.000
06 – Донације	3.211.000

Укупан износ – Програм 2

14.651.000 динара

Образложение расхода и издатака

Трошкови се односе на стручне услуге, хонораре спољних сарадника Завода – обучених водитеља који ће вршити реализацију програма (423500) као и угоститељске услуге (423600).

Програм 3 – Истраживање и вредновање у образовању

- 3.1. Вредновање остварености циљева и исхода програма огледа у функцији развоја система образовања и васпитања - редован буџетски пројекат
- 3.2. Аналитичко-истраживачки активности у функцији пружања стручне подршке министарству просвете и науке и надлежним саветима у области осигурања квалитета образовања и васпитања – редован буџетски пројекат

Економска класификација

423 - Услуге по уговору

Извор финансирања

01 - Приходи из буџета	1.768.000
------------------------	-----------

Укупан износ – Програм 3

1.768.000 динара

Образложение расхода и издатака

Трошкови се односе на стручне услуге, хонораре спољних сарадника Завода – обучених испитивача који ће вршити реализацију испитивања (423500) и административне услуге уношења и обраду података (423100), као и трошкови организовања обуке за испитиваче (423600).

УКУПНО за групу 423:

- За потребе Завода са буџета	4.115.000
- За потребе пројекта са буџета	39.808.000
Укупне потребе са буџета	43.923.000
- Са сопствених средстава – за потребе Завода	425.000
- Са сопствених средстава – за потребе пројекта	<u>2.435.000</u>
Укупно са сопствених средстава	2.860.000
- 06 – Донације	3.211.000

ТОТАЛ - 423 (пројекти 45.454.000 + потребе Завода 4.540.000)

49.994.000

424

Специјализоване услуге - за потребе Завода

Економска класификација

424

Извор финансирања

01 - Приходи из буџета	200.000
04 - Сопствени приходи	200.000

Укупан износ

400.000 динара

Образложење расхода и издатака

Са наведене економске класификације са буџета, средства су намењена ангажовању образовних институција које пружају услуге едукације за које Завод није регистрован, а које су потребне за реализацију наших програмских активности; такође, средства су планирана за трошкове надзорне провере сертификованог система менаџмента квалитетом према ISO 9001. Без реализације обавезне провере током 2014. године долази до аутоматског одузимања сертификата.

424900 – Остале специјализоване услуге 200.000

Са сопствених средстава:

Средства су намењена за редован годишњи систематски здравствени преглед запослених.

424300 – Медицинске услуге 200.000

Укупно за 424 : 400.000

424

Специјализоване услуге – за потребе пројектата

Програм 1 – Осигурање квалитета у систему образовања

1.1. Подршка систему вредновања квалитета на националном нивоу и нивоу установе

1.4. Припремање програма опште и уметничке матуре у општем средњем и уметничком образовању и васпитању

Економска класификација

424	Специјализоване услуге
-----	------------------------

Извор финансирања

01 – Приходи из буџета	2.500.000
------------------------	-----------

Укупан износ – Програм 1

2.500.000 динара

Програм 2 – Стручна подршка установама у доменима вредновања и самовредновања

2.2. Обука запослених у образовању за примену образовних стандарда за крај средњег образовања

Економска класификација

424	Специјализоване услуге
-----	------------------------

Извор финансирања

01 – Приходи из буџета	1.000.000
------------------------	-----------

Укупан износ – Програм 2

1.000.000 динара

Програм 3 – Истраживање и вредновање у образовању

3.2. Аналитичко-истраживачке активности у функцији пружања стручне подршке Министарству просвете, науке и технолошког развоја и надлежним саветима у области осигурујања квалитета образовања и васпитања.

Економска класификација

424	Специјализоване услуге
-----	------------------------

Извор финансирања

01 - Приходи из буџета	700.000
------------------------	---------

Укупан износ – Програм 3

700.000 динара

УКУПНО 424 – потребе пројектата - 4.200.000

УКУПНО за групу 424:

- За потребе Завода са буџета	200.000
- За потребе пројекта са буџета	<u>4.200.000</u>
Укупне потребе са буџета	4.400.000
- Са сопствених средстава – за потребе Завода	200.000

ТОТАЛ - 424 (пројекти 4.200.000 + потребе Завода 400.000)
4.600.000

425

Текуће поправке и одржавање

Економска класификација

425

Извор финансирања

01 - Приходи из буџета	600.000
04 - Сопствени приходи	100.000

Укупан износ

700.000 динара

Образложење расхода и издатака

Средства су намењена за одржавање зграде и опреме у Фабрисовој број 10, односно, за кречење дела пословне зграде и одржавање-поправку опреме. Средства планирана на овој групи економске класификације за одржавање и поправку опреме неопходна су зато што се у власништву Завода налази рачунарска опрема (дигитална штампарија) у којој се штампа тестовни материјал за испитивање у оквиру пројекта и класификациони испит за националне мањине. Средства су неопходна да би се скупоцене машине
--

одржавале.

У оквиру групе 425 - Текуће поправке и одржавање, планирамо трошкове по следећој економској класификацији, са буџета:

425100 – Текуће поправке и одржавање зграда	100.000
425200 – Текуће поправке и одржавање опреме	500.000
Укупно из буџета:	<u>600.000</u>

Са сопствених средстава:

425200 – Тек.попр.и одржавање опреме	<u>100.000</u>
Укупно за 425 :	700.000

426

Материјал – За потребе Завода

Економска класификација

426 - Материјал

Извор финансирања

01 - Приходи из буџета - потребе Завода	2.260.000
04 – Сопствена средства за потребе Завода	200.000

Укупан износ – потребе Завода – буџет + сопств.средства

2.460.000

Образложение расхода и издатака

Финансијска средства са позиције 426111 – Канцеларијски материјал користиће се за редовно функционисање Завода, као и за финансирање програмских активности које се односе на осигурање рада наше установе (*Успостављање система управљања квалитетом према захтевима SRPS ISO 9001:2008; Израда банке задатака и успостављање процедура за њено коришћење; Процена ризика на радним местима и радној околини*).

У оквиру групе 426 - Материјал, за потребе Завода, планирамо трошкове по следећој економској класификацији, са буџета :

426111 – Канцеларијски материјал	460.000
426311 – Стручна литература за ред. потр. зап.	300.000
426412 – Дизел гориво	150.000
426800 – Материјали за одржавање хигијене и угост.	900.000
426913 – Алат и инвентар	<u>450.000</u>
Укупно из буџета за потребе Завода	2.260.000

Са сопствених средстава за потребе Завода:

426821 – Храна и пиће	100.000
426913 – Алат и инвентар	60.000
426819 – Материјали за хигијену	<u>40.000</u>
Укупно са сопств.средства-потр.Завода	200.000
Укупно-потребе Завода-буџет + сопств.сред.	2.460.000

426

Материјал – за потребе пројеката

Програм 1 – Осигурање квалитета у систему образовању

- 1.1. Подршка систему вредновања квалитета на националном нивоу и нивоу установе – редован буџетски пројекат
- 1.2. Припремање програма завршног испита у основном образовању - редован буџетски пројекат
- 1.3. Припремање инструмената и реализација завршног испита у основном образовању - редован буџетски пројекат
- 1.4. Припремање програма опште и уметничке матуре у општем средњем и уметничком образовању и васпитању - редован буџетски пројекат
- 1.5 Развој стандарда постигнућа за наставни предмет Странни језик за крај обавезног образовања

Извор финансирања

01 - Приходи из буџета	1.550.000
------------------------	-----------

Износ – програм 1

1.550.000 динара

Образложение расхода и издатака

Трошкови подразумевају административни материјал (426100) за штампање тестова и других материјала за реализацију испита и истраживање, приручника за водитеље и материјал за рад радних група, рад на семинарима/радионицама (папир, фасцикли, фломастери, селотејп, маказе и др.), као и материјал за образовање и усавршавање запослених (426300).

Програм 2 – Стручна подршка установама у доменима вредновања и самовредновања

- 2.1. Примена стандарда квалитета и развој инструмената за вредновање квалитета рада предшколских установа- донација Уницеф
- 2.2. Обука запослених у образовању за примену образовних стандарда за крај средњег образовања – редован буџетски пројекат
- 2.3. Подршка самовредновању школа у области образовних постигнућа ученика- сопствена средства
- 2.4. Самовредновање у функцији развоја школа – сопствена средства
- 2.5. Програм мастер студија за наставнике предметне наставе у Србији (TEMPUS IV MASTS).

Извор финансирања

01 - Приходи из буџета	50.000
04 - Сопствени приходи	200.000
06 – Донације	361.000

Износ – програм 2

611.000 динара

Образложење расхода и издатака

Трошкови подразумевају административни материјал (426100) за штампање тестова и других материјала за реализацију испита и истраживање, приручника за водитеље и материјал за рад радних група, рад на семинарима/радионицама (папир, фасцикли, фломастери, селотејп, маказе и др.), као и материјал за образовање и усавршавање запослених (426300).

Програм 3 – Истраживање и вредновање у образовању

- 3.1. Вредновање остварености циљева и исхода програма огледа у функцији развоја система образовања и васпитања - редован буџетски пројекат
- 3.2. Аналитичко-истраживачки активности у функцији пружања стручне подршке министарству просвете и науке и надлежним саветима у области осигурања квалитета образовања и васпитања – редован буџетски пројекат

Извор финансирања

01 - Приходи из буџета	220.000
------------------------	---------

Износ – програм 3

220.000 динара

Образложение расхода и издатака

Трошкови подразумевају административни материјал (426100) за штампање тестова и других материјала за реализацију испита и истраживање, приручника за водитеље и материјал за рад радних група, рад на семинарима/радионицама (папир, фасцикли, фломастери, селотејп, маказе и др.), као и материјал за образовање и усавршавање запослених (426300).

УКУПНО за групу 426:

- За потребе Завода са буџета	2.260.000
- За потребе пројекта са буџета	<u>1.820.000</u>
Укупне потребе са буџета	4.080.000
- Са сопствених средстава – за потребе Завода	200.000
- Са сопствених средстава – за потребе пројекта	<u>200.000</u>
Укупно са сопствених средстава	400.000
- Донације	361.000
ТОТАЛ - 426	4.841.000

482

Порези и таксе

Економска класификација

482200 – Обавезне таксе

Извор финансирања

01 - Приходи из буџета	200.000	динара
04 – Сопствена средства	50.000	динара

Укупан износ

250.000 динара

У оквиру групе 482 – Порези, обавезне таксе и казне, планирамо трошкове по следећој економској класификацији, са буџета:

482200 – Обавезне таксе	100.000
482300 – Новчане казне	100.000
Са сопствених средстава:	

482300 – Новчане казне	50.000
------------------------	--------

Образложение расхода и издатака

Планирана средства намењена су за регистрацију возила, судске таксе, обавезне таксе, итд.
С обзиром на то да су Заводи формирани као посебна правна лица – установе из области образовања, ова средства су намењена за њихов редован рад и функционисање.

483 Новчане казне и пенали

Економска класификација

483100 – Новчане казне и пенали

Извор финансирања

01 - Приходи из буџета	1.000 динара
04 – Сопствена средства	200.000 динара

Укупан износ

201.000 динара

Образложение расхода и издатака

Са извора финансирања 01 – Буџетски приходи, отварамо апропријацију за евентуалне трошкове везане за наведену економску класификацију.
--

512 Машине и опрема за потребе Завода

Економска класификација

512200 – Административна опрема

Извор финансирања

01 - Приходи из буџета	-	50.000
------------------------	---	--------

Износ

50.000

512

Машине и опрема за потребе пројектата

1.3. Припремање инструмената завршног испита у основном образовању – редован буџетски пројекат

Извор финансирања

01 - Приходи из буџета	2.000.000
------------------------	-----------

Износ

2.000.000

Образложение расхода и издатака

Ради убрзавања процеса вредновања у оквиру реализације завршних испита, уноса и обраде података, безбедног чувања, штампања и дистрибуирања инструмената података (и задатака), предвиђено је јачање хардверских капацитета Завода.

Завод је зато планирао набавку компјутерске опреме која може да помогне мултиваријабилну штампу, убрзање процеса учитавања и обраде података (оптички читач) и гарантовање безбедности и тајности електронских облика тестовних и других материјала (сервер), као и унапређење рачунарске мреже.

УКУПНО за групу 512:

01 – Приходи из буџета – потребе Завода	50.000
01 – Приходи из буџета – потребе пројектата	2.000.000
Укупно - 512	2.050.000

515

Нематеријална имовина

1.3. Припремање инструмената завршног испита у основном образовању – редован буџетски пројекат

Економска класификација

515111 – Нематеријална имовина – Компјутерски софтвер

Извор финансирања

01 – Приходи из буџета	1.000.000
Износ	
1.000.000	

Образложение расхода и издатака

Ради убрзавања процеса вредновања у оквиру реализације завршних испита, уноса и обраде података, безбедног чувања, штампања и дистрибуирања инструмената података (и задатака), предвиђено је јачање софтверских капацитета Завода.

Завод је зато планирао набавку софтвера која може да помогне убрзање процеса обраде података и гарантовање безбедности и тајности постигнутих резултата у процесу евалуације квалитета рада школа. Неопходно је извршити набавку софтвера за централизовани „векар“ података сервера и радних станица на локалној мрежи и то:

- Acronis Backup & Recovery 11.5 Advanced Server with Universal Restore and Deduplication – 1 комад;
- Лиценце радних станица за Acronis Backup & Recovery 11.5 – 45 комада.

РЕКАПИТАЦИЈА

<i>Буџетска средства</i>	<i>101.402.000</i>
Од тога: - Потребе Завода са буџета	<i>51.859.000</i>
- пројекти са буџета	<i>49.543.000</i>
<i>Сопствена средства</i>	<i>5.900.000</i>
Од тога: - потребе Завода са сс	<i>3.265.000</i>
- пројекти са сс	<i>2.635.000</i>
<i>Укупно редован буџет (буџет + сс)</i>	<i>107.302.000</i>
(Од тога за редовне пројекте (буџет + сс)	<i>52.178.000</i>
<i>Донације</i>	<i>3.822.000</i>
<i>Укупно пројекти (буџетски)</i>	<i>49.543.000</i>
<i>Укупно пројекти (буџетски+сс+ донације)</i>	<i>56.000.000</i>

**ОБРАЗЛОЖЕЊЕ ПОТРОШЊЕ СОПСТВЕНИХ
СРЕДСТАВА У 2014. ГОДИНИ ЗА ИЗВОР
ФИНАНСИРАЊА 04 – СОПСТВЕНИ ПРИХОДИ**

1. Плате 411000

*****

1. 230.000

Правни основ – Уредба о коефицијентима за обрачун и исплату плате запослених у јавним службама.

За могуће потребе финансирања плата са сопствених средстава, планирали смо средства у износу од 1.230.000 динара за економску класификацију 411, због могућег финансирања прековременог рада, у време повећаног обима посла у Заводу.

Такође, на основу члана 36. став 1. тачка 8. Статута Завода, као и члана 192. став 1. тачка 1. Закона о раду ("Службени гласник РС", бр. 24/2005 и 61/2005), донет је нов Правилник о оцењивању запослених. Евентуално награђивање запослених планирамо да исплатимо са ове позиције сопствених средстава.

2. Соц. доприн. на терет послодавца 412000

*****

192.000

Наведени износ потребних средстава планиран је за исплату припадајућих социјалних доприноса на терет послодавца приликом обрачуна и исплате плате у 2014. години.

3. Накнаде у натури – 413000

*****

250.000

Планирана средства се односе на финансирање трошкова превоза радника за долазак на посао и одлазак са поса (маркица), а у условима евентуалног недостатка буџетских средстава на овој економској позицији у износу од 10.000 динара, као и на финансирање пакетића за децу запослених, на економској позицији 413142 – Поклони за децу запослених, у износу од 240.000 динара.

4. Социјална давања запосленима 414000

*****

100.000

Планирана средства се односе на евентуалне помоћи запосленима у медицинском лечењу и друге врсте помоћи у складу са законом.

5. Стални трошкови 421000

*****

268.000

Из средства у оквиру ове групе трошкова финансирају се трошкови платног промета везани за стицање и потрошњу сопствених средстава Завода, као и трошкови електричне енергије и телефона, а у циљу обезбеђења редовног функционисања процеса рада у условима рестриктивног прилива буџетских средстава, по следећој структури:

421111 – Трошкови платног промета	60.000
421211 – Услуге за ел.енергију	73.000
421411 – Телефон	40.000
421414 – Услуге мобилног тел.	95.000
Укупно са соп.сред.:	268.000

6. Трошкови путовања 422000 ******50.000**

Према члану 118. став 1. тачка 2. и 3. Закона о раду, запослени има право на накнаду трошкова за време проведено на службеном путу у земљи и иностранству, односно, на исплату дневница за службено путовање у земљи и иностранству.

422100 – Трошкови службених путовања у земљи

Потребе Завода:	50.000
-----------------	--------

7. Услуге по уговору 423000 ******2.860.000**

Члан 22. Закона о основама система образовања („Службени гласник РС“ бр. 72/09, 55/13) прописује да Завод обавља послове у области праћења и вредновања степена остварености циљева образовања, задатака и општих и посебних стандарда по нивоима и врстама, као и друге послове у складу са законом, актом о оснивању и статутом.

Средства су намењена за покриће трошкова реализације пројеката Завода, а у много мањој мери и за обезбеђење редовног функционисања процеса рада, односно, за потребе Завода. Средства са ове позиције биће распоређена на следећи начин:

Потребе Завода:

4235 – Остале стручне услуге	100.000
4236 – Угоститељске услуге	200.000
<u>4237 – Трошкови репрезентације</u>	<u>125.000</u>
Укупно – потребе Завода	425.000

Потребе пројекта:

4235 – Стручне услуге	2.285.000
<u>4236 – Угоститељске услуге</u>	<u>150.000</u>
Укупно – потребе пројекта	2.435.000

<u>Укупно за 423 Завод + пројекти са сопств.средстава</u>	<u>2.860.000</u>
--	-------------------------

У оквиру ове групе су планирана и средства за реализацију активности осигурања квалитета рада установа, које се односе на успостављање система управљања квалитетом према захтевима стандарда SRPS ISO 9001, односно сертификање система квалитета, документовање постојеће праксе рада, унапређење рада организације и подизање свести запослених и унапређен приступ рада запослених. Наведене активности ће се финансирати у оквиру економске класификације 4235 – Остале стручне услуге, а са сопствених средстава Завода.

8. Специјализоване услуге 424000 *******200.000**

Средства планирана на економској класификацији 424300 – Медицинске услуге, у износу од 200.000 динара, намењена су за редован годишњи систематски преглед запослених у Заводу, као и за остале потребне специјализоване услуге.

9. Текуће поправке и одржавање 425000 *******100.000**

Средства су определена за одржавање зграде и опреме у Фабрисовој број 10.

Средства планирана на овој групи економске класификације за одржавање и поправку опреме неопходна су зато што се у власништву Завода налази скупоцена рачунарска опрема коју је неопходно одржавати.

10. Материјал 426000 ****
400.000

Члан 17. и члан 23. Закона о основама система образовања („Службени гласник РС“ бр. 62/03, 64/03, 58/04 и 64/04) прописују да Завод за вредновање квалитета образовања и васпитања у оквиру својих организационих јединица обавља делатности из области унапређења и развоја образовања, развоја програма и уџбеника, професионалног развоја запослених у образовању као и вредновање квалитета образовања и васпитања. За реализацију овог обима послова планирана су средства на групи економске класификације 426 – материјали.

За потребе Завода са сопствених средстава:

426821 – Храна и пиће	100.000
426819 – Материјал за хигијену	40.000
<u>426913 – Алат и инвентар</u>	<u>60.000</u>
Укупно: потребе Завода	200.000

Потребе пројектата:

426111 – Канцеларијски материјал	200.000
<u>Укупно за 426 Завод + пројекти са сопств.средстава</u>	<u>400.000</u>

12. Порези 482 ****
50.000

Средства су укалкулисана за могуће потребе са ове економске класификације.

13. Новчане казне и пенали 483 ****
200.000

За потребе Завода: 4831 – Новчане казне и пенали 200.000

**Укупна планирана сопствена средства за 2014. годину – 5.900.000 динара
(потребе Завода 3.265.000 + пројекти 2.635.000)**

ПРАВНИ ОСНОВ СТИЦАЊА СОПСТВЕНИХ СРЕДСТАВА

У члану 5. став 2. Одлуке о оснивању Завода за вредновање квалитета образовања и васпитања („Сл.гласник РС“ бр.73/04), коју је донела Влада Републике Србије, прописано је да Завод има својство правног лица, са правима, обавезама и одговорностима установе утврђеним Законом, овом одлуком и статутом Завода. У члану 6. поменуте одлуке прописано је да Завод може стицати приходе непосредно од корисника, продајом производа и услуга на тржишту, донаторством и из других извора, у складу са законом.

У члану 14. Статута Завода за вредновање квалитета образовања и васпитања прописано је да Завод може, без уписа у судски регистар да обавља и друге делатности које служе делатности уписаној у судски регистар, које се уобичајено обављају уз те делатности, у мањем обиму или привремено. Такође, у члану 17. Статута утврђено је да се средства за оснивање и рад Завода обезбеђују, између осталог и из прихода које Завод оствари обављањем послова из своје надлежности и других извора, у складу са законом.

**24. МИНИСТАРСТВО ПРОСВЕТЕ
20. ОБРАЗОВАЊЕ**

ЗАВОД ЗА ВРЕДНОВАЊЕ КВАЛИТЕТА ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА

ОСИГУРАЊЕ КВАЛИТЕТА У СИСТЕМУ ОБРАЗОВАЊА

Приоритет

Висок

Распоред средстава

Извор	2014	2015	2016
Буџетска средства	36.775.000	32.073.000	20.000.000
ИПА пројекат	-	5.500.000	-
Остали извори	-	-	-
Укупно	36.775.000	37.573.000	20.000.000

Опис програма (детаљан опис пројекта дат је у прилогу)

Значај образовања захтева континуирано праћење његовог квалитета. Принципи успостављања система квалитета подразумевају аутономност, интегрисаност и кохерентност, развој домена праћења и вредновања, благовремено предузимање евалуација, ефикасност реаговања на актуелне потребе образовног система, усклађеност са међународним процедуралним стандардима, усклађеност са стручним и материјалним капацитетима.

Изворишта на којима се темеље принципи контроле квалитета су: Стратешки циљеви Министарства просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије; савремене концепције и методе везане за праћење и вредновање квалитета образовања; постојање независне институције која врши истраживања у области евалуације, искуства других земаља; јачање капацитета запослених у образовању за евалуацију (просветни саветници) и самоевалуацију (наставници, стручни сарадници, директори); јачање капацитета наставника за вредновање рада ученика на основу успостављених образовних стандарда.

1. У оквиру програмске области ОСИГУРАЊЕ КВАЛИТЕТА У СИСТЕМУ ОБРАЗОВАЊА, Завод реализовати следеће пројекате:

- 1.1. Подршка систему вредновања квалитета на националном нивоу и нивоу установе
- 1.2. Припремање програма завршног испита у основном образовању
- 1.3. Припремање инструмената и реализација завршног испита у основном образовању

1.4. Припремање програма опште и уметничке матуре у општем средњем и уметничком образовању и васпитању

1.5. Развој стандарда постигнућа за наставни предмет Страни језик за крај обавезног образовања

Осигурање квалитета образовног система је темељ развоја система образовања у целини. У предходном, вишегодишњем, периоду развијено је низ системских мера који треба да резултирају квалитетним образовањем за све ученике. Пројекат 1.1 се односи на активности које се тичу стандардизације у образовању, развоје методологије за национална испитивања постигнућа ученика, професионализације наставника и директора школа, самовредновање и спољашње вредновање рада установа. Продукти који настају у овом пројекту односе се на примену националних стандарда, развоја методологија за вредновање ефеката стручног усавршавања запослених у образовању, инструменате који ће се користити у евалуацији рада образовно-васпитних установа и осигурања квалитета рада екстерних евалуатора у целини, као и дисиминацију добре праксе у екстерној евалуацији и иновације постојећих процедура.

Пројекат 1.2 подразумева припремање програма завршног испита у основном образовању, односно активности које се односе на формирање и рад стручних група у складу са методолошким захтевима у процесу развијања програма, као и састављање низова задатака за испитивање образовних постигнућа ученика за изабране наставне предмете Српски језик, матерњи језик (албански, бугарски, мађарски, румунски, русински, словачки, хрватски) и Математика, Биологија, Историја, Географија, Физика и Хемија и на српском језику и на језику националних мањина са коментарима и упутствима за примену и анализу.

Пројекат 1.3 обухвата низ поступака које треба да обезбеде довољну продукцију задатака и осигура квалитет инструмената и процеса у завршном испиту у основном образовању. Такође треба да омогући развој банке задатака за остваривање завршног испита у основном образовању. Планиран је у складу са концептом завршног испита који подрзумева увођење трећег теста који садржи питања из 5 предмета (историја, географија, биологија, физика и хемија), као и развијени додатни механизми контроле квалитета реализације завршног испита.

Пројекат 1.4 треба да осигура квалитет опште и уметничке матуре на начин који треба да задовољи критеријуме ефикасности и праведности. У том смислу је приорите развијање програма опште и уметничке матуре засноване на образовним стандардима на српском језику и језицима националних мањина.

Пројекат 1.5 се односи на развој стандарда постигнућа ученика на крају обавезног образовања из страних језика (енглески, француски, руски, немачки, италијански и шпански).

Опис, правни или други основ програма

На основу члана 22. Закона о основама система образовања и васпитања („Сл. гласник РС“, бр. 72/09), Завод за вредновање квалитета образовања и васпитања обавља стручне послове у домену припреме

општих и посебних стандарда постигнућа; стандарда квалитета рада установа; праћења ученичким постигнућа, припремање материјала за испитивање и оцењивање ученика, припремање програма и инструмената завршног испита.

Циљеви програма

Општи циљ пројекта 1.1 јесте унапређивање система осигурања квалитета, како на нивоу установе, тако и на нивоу система у целини. Специфични циљеви се односе на унапређивање система националних тестирања, унапређивање вредновања стручног усавршавања запослених у образовању, развој капацитета запослених у установама за самовредновање и развојно планирање, развој капацитета просветних саветника за стручно-педагошки надзор, унапређивање рада екстерних евалуатора кроз међународну и регионалну сарадњу са сличним институцијама.

Општи циљ пројекта 1.2 јесте развијање програма завршног испита заснованих на образовним стандардима. Пројекат треба да осигура квалитет завршних испита на начин које треба да задовољи критеријуме ефикасности и праведности. Специфични циљ се односи на дефинисање програма и задатака из српског језика/матерњег језика и математике на српском језику и језицима националних мањина.

Општи циљ пројекта 1.3 јесте продукција валидних и поузданых тестова за мерење образовних постигнућа намењених евалуацији у образовању, на крају циклуса обавезног образовања – праћење постигнућа ученика у односу на националне образовне стандарде у области наставе из српског језика/матерњег језика и математике на српском језику и језицима националних мањина. Специфични циљеви пројекта се односе на продукцију задатака и тестова који садржи све наставне области заступљене у образовним стандардима, формирање базе задатака који задовољавају критеријуме ваљаности и поузданости, који ће бити употребљени у процесу завршног испита, развој специфичног софтвера за прикупљање, прегледање и обраду података у процесу реализације завршних испита, као и анализу података у циљу унапређења система.

Општи циљ 1.4 пројекта јесте развијање програма опште и уметничке матуре засноване на образовним стандардима. Пројекат треба да осигура квалитет опште и уметничке матуре на начин који треба да задовољи критеријуме ефикасности и праведности. Специфични циљ се односи на дефинисање програма и задатака из наставних предмета дефинисаних у концепту опште и уметничке матуре, на српском језику и језицима националних мањина.

Општи циљ 1.5 пројекта је унапређивање квалитета развијених образовних стандарда за крај обавезног образовања у складу са Законом о основама система образовања и васпитања и савременим трендовима у Европској унији. Специфични циљеви односе се на развој и установљавање процедура за дефинисање, праћење и унапређивање општих и посебних стандарда постигнућа на крају обавезног образовања и општег средњег образовања, као и на ревизију постојећих стандарда.

Очекивани резултати и показатељи успешности

Очекивани резултати

- 1.1 Имплементирани стандарди, показатеља успешности и процедуре за екстерно вредновање квалитета рада образовно-васпитних установа у образовној пракси, спроведено вредновање, унапређена пракса вредновања и самовредновања, усклађена пракса вредновања са европским системима.
- 1.2. Дефинисани програми за полагање завршног испита за предмете: Српски језик, матерњи језик (албански, бугарски, мађарски, румунски, русински, словачки, хрватски), Математика, Биологија, Историја, Географија, Физика и Хемија на српском језику и језику националних мањина. Сачињени низови задатака за испитивање образовних постигнућа ученика за изабране наставне предмете Српски језик, матерњи језик (албански, бугарски, мађарски, румунски, русински, словачки, хрватски) и Математика Биологија, Историја, Географија, Физика и Хемија на српском језику и језику националних мањина. Припремљене збирке задатака из српског, односно матерњег језика (албански, бугарски, мађарски, румунски, русински, словачки, хрватски) и математике на српском језику и језицима националних мањина (албанском, бугарском, мађарском, румунском, русинском, словачком, хрватском).
- 1.3 Састављени задаци за предмете Српски језик и Математика на српском језику и матерњем језику националних мањина (албански, бугарски, мађарски, румунски, русински, словачки, хрватски). Састављени тестови за пробно тестирање ученика VIII разреда, односно испитивање образовних постигнућа ученика за наставне предмете српски језик, матерњи језик (албански, мађарски, румунски, русински, словачки, хрватски) и математика на српском језику и језику националних мањина. Састављени тестови за предмете биологија, историја, географија, физика и хемија на српском језику и преведени на језике националних мањина (албански, бугарски, мађарски, румунски, русински, словачки, хрватски) за VII разред основне школе. Развијен пробни софтвер који ће бити употребљен у процесу завршних испита.
- 1.4 Дефинисани програми опште и уметничке матуре за полагање завршног испита за предмете предвиђене дефинисаних у концепту опште и уметничке матуре, на српском језику и језицима националних мањина (албански, бугарски, мађарски, румунски, русински, словачки, хрватски). Сачињени низови задатака за испитивање образовних постигнућа ученика за изабране наставне предмете на српском језику и језику националних мањина (албански, бугарски, мађарски, румунски, русински, словачки, хрватски).
- 1.5. Стандарди постигнућа ученика за стране језике на крају обавезног у основном образовању развијени и разматрани у складу са Законом о основама система образовања и савременим трендовима у ЕУ.

Показатељи успешности

- 1.1. Развијени стандарди, процедуре и инструкције и структуриран оквир за спровођење и националног испитивања. Развијене смернице за спровођење истраживања ефеката стручног усавршавања. Унапређене

методе самовредовања. Сачињени информативни материјали о спољашњој евалуацији за различите циљне групе/кориснике (предшколске установе, школе, родитеље, локалну самоуправу, просветне саветнике). Спроведено вредновање квалитета рада школа и обрађени прикупљени резултати. Установљен систем осигурања квалитета рада екстерних евалуатора. Објављени документи који се односе на сарадњу са сличним институцијама у европском окружењу.

1.2 Састављени програми и збирке за испитивање образовних постигнућа ученика за изабране наставне предмете. Програми доступни образовној јавности и учесницима у завршним испитима на веб сајту Завода, Националног просветног савета и Просветног гласника.

1.3 База задатака из два предмета на српском језику и језику националних мањина. Припремљени тестови и упутства за оцењивање из матерњег језика и математике за пробно тестирање ученика 8. разреда основне школе на српском језику и језицима националних мањина (албански, мађарски, румунски, русински, словачки, хрватски). Одштампани тестови за ученике VIII разреда основне школе. Софтвер је у пробној употреби у пилот школама и служи за праћење резултата ученика и образовних индикатора у систему. Припремљени тестови и упутства за тестирање за предвиђене предмете и достављени школама за VII разред. Испит реализован.

1.4. Састављени програми за испитивање образовних постигнућа ученика на крају средњег образовања, за изабране наставне предмете на српском језику и језику националних мањина (албански, бугарски, мађарски, румунски, русински, словачки, хрватски). Сачињени низови задатака који илуструју програме и служе за вежбање ученицима.

1.5. Развијен први нацрт стандарда постигнућа ученика за стране језике на крају обавезног образовања.

Шифра функционалне класификације.

Веза програма са стратегијама и политикама

Планирани пројекти Завода за вредновање квалитета образовања и васпитања у оквиру програмске области **Осигурање квалитета у систему образовања** подржавају остваривање различитих циљева који су дефинисани у следећим стратегијама, конвенцијама и декларацијама које се, једним делом или у целини, баве унапређивањем квалитета образовања, а који је усвојила и потписала Република Србија: Стратегија развоја образовања у Србији до 2020. године (2012), Стратешки циљеви образовања и обуке до 2020. године у земљама Европске уније (2009), Национални план акције за децу (2004), Национални миленијумски циљеви развоја у Републици Србији (2006), Стратегија за смањење сиромаштва (2003), Миленијумски циљеви развоја (2001), Копенхашка декларација о друштвеном развоју са Светског састанка на врху за друштвени развој (1995), Светска декларација о квалитетном образовању

за све (1990), Конвенција о правима детета (1989), Конвенција против дискриминације у васпитању и образовању (1960).

Почетна година

2010.

Завршна година

-

422

Трошкови путовања - за потребе пројеката

1.1. Примена стандарда квалитета и развој инструмената за вредновање квалитета рада школа

Економска класификација

422 – Трошкови путовања

Извор финансирања

01 - Приходи из буџета

690.000

Укупан износ

690.000 динара

Образложение расхода и издатака

Делатност Завода везана је за праћење примене општих и посебних стандарда знања, вредновање рада наставника, васпитача, стручних сарадника и установа, утврђивање квалитета образовања, па је неопходно обезбедити предложени износ средстава за најнеопходнија путовања која су везана за рад и делатност Завода чланови 22. и 48. Закона о основама система образовања („Службени гласник РС“ 72/09, 52/11, 55/13). Завод је и истраживачка институција која своје резултате представља на научним конференцијама у земљи и иностранству. Због специфичне делатности веома су значајна искуства које сличне институције у окружењу имају, те је неопходно повремено финансирати посете таквим институцијама ради размене искустава. Све ово води јачању капацитета запослених у домену осигурања квалитета рада на подручју образовања. Како наведене активности није могуће директно повезати са пројектима, средства се планирају у оквиру редовног функционисања.

423

Услуге по уговору – за потребе пројектата

- 1.1. Подршка систему вредновања квалитета на националном нивоу и нивоу установе – редован буџетски пројекат
- 1.2. Припремање програма завршног испита у основном образовању - редован буџетски пројекат
- 1.3. Припремање инструмената и реализација завршног испита у основном образовању - редован буџетски пројекат
- 1.4. Припремање програма опште и уметничке матуре у општем средњем и уметничком образовању и васпитању - редован буџетски пројекат
- 1.5 Развој стандарда постигнућа за наставни предмет Странни језик за крај обавезног образовања

Извор финансирања

01 - Приходи из буџета	29.035.000
------------------------	------------

Укупан износ

29.035.000 динара

Образложение расхода и издатака

Трошкови се односе на стручне услуге, хонораре спољних сарадника Завода – обучених стручњака за израду задатака и тестовног материјала, статистичке методе, обучене испитиваче и водитеље који ће вршити реализацију програма (423500), као и трошкове угоститељских услуга за намењених за реализацију семинара (423600).

424

Специјализоване услуге – за потребе пројектата

- 1.1. Подршка систему вредновања квалитета на националном нивоу и нивоу установе
- 1.4. Припремање програма опште и уметничке матуре у општем средњем и уметничком образовању и васпитању

Извор финансирања

01 - Приходи из буџета	2.500.000
------------------------	-----------

Укупан износ - 424

2.500.000 динара

Програм 1 – Осигурање квалитета у систему образовању

- 1.1. Подршка систему вредновања квалитета на националном нивоу и нивоу установе
- 1.2. Припремање програма завршног испита у основном образовању
- 1.3. Припремање инструмената и реализација завршног испита у основном образовању
- 1.4. Припремање програма опште и уметничке матуре у општем средњем и уметничком образовању и васпитању
- 1.5. Развој стандарда постигнућа за наставни предмет Странни језик за крај обавезног образовања

Извор финансирања

01 - Приходи из буџета	1.550.000
------------------------	-----------

Износ

1.550.000 динара

Образложение расхода и издатака

Трошкови подразумевају административни материјал (426100) за штампање тестова и других материјала за реализацију испита и истраживање, приручника за водитеље и материјал за рад радних група, рад на семинарима/радионицама (папир, фасцикли, фломастери, селотејп, маказе и др.), као и материјал за образовање и усавршавање запослених (426300).

- 1.3. Припремање инструмената завршног испита у основном образовању

Извор финансирања

01 - Приходи из буџета	2.000.000
------------------------	-----------

Износ

2.000.000

Образложение расхода и издатака

Ради убрзавања процеса вредновања у оквиру реализације завршних испита, уноса и обраде података, безбедног чувања, штампања и дистрибуирања инструмената података (и задатака), предвиђено је јачање хардверских капацитета Завода.

Завод је зато планирао набавку компјутерске опреме која може да помогне убрзање процеса учитавања и обраде података (оптички читач) и гарантовање безбедности и тајности електронских облика тестовних и других материјала (сервер).

515 Нематеријална имовина – за потребе пројеката

1.3. Припремање инструмената завршног испита у основном образовању

Економска класификација

515111 – Нематеријална имовина – Компјутерски софтвер

Извор финансирања

01 – Приходи из буџета	1.000.000
------------------------	-----------

Износ

1.000.000

Образложение расхода и издатака

Ради убрзавања процеса вредновања у оквиру реализације завршних испита, уноса и обраде података, безбедног чувања, штампања и дистрибуирања инструмената података (и задатака), предвиђено је јачање софтверских капацитета Завода.

Завод је зато планирао набавку софтвера која може да помогне убрзање процеса обраде података и гарантовање безбедности и тајности постигнутих резултата у процесу евалуације квалитета рада школа.

24. МИНИСТАРСТВО ПРОСВЕТЕ
20. ОБРАЗОВАЊЕ

ЗАВОД ЗА ВРЕДНОВАЊЕ КВАЛИТЕТА ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА

ПРУЖАЊЕ СТРУЧНЕ ПОДРШКЕ УСТАНОВАМА У ДОМЕНИМА ВРЕДНОВАЊА И САМОВРЕДНОВАЊА

Приоритет

Висок

Распоред средстава

Извор	2014	2015	2016
Буџетска средства	16.512.000	11.000.000	6.000.000
ИПА пројекат	-	4.500.000	
Остали извори	6.457.000	-	
Укупно	22.969.000	15.500.000	6.000.000

Опис програма (детаљан опис пројекта дат је у прилогу)

2. У оквиру програмске области **Пружање стручне подршке установама у доменима вредновања и самовредновања**, Завод ће организовати активности из домена пружање стручне подршке установама у погледу праћења и вредновања степена остварености циљева, општих и посебних стандарда постигнућа ученика и самовредновања установа и припремање материјала за испитивање и оцењивање ученика. у оквиру следећих пројекта:

2.1. *Примена стандарда квалитета и развој инструмената за вредновање квалитета рада предшколских установа- донација Уницеф*

2.2. *Обука запослених у образовању за примену образовних стандарда за крај средњег образовања – редован буџетски пројекат*

2.3. *Подршка самовредновању школа у области образовних постигнућа ученика- сопствена средства*

2.4. *Самовредновање у функцији развоја школа – сопствена средства*

2.5. *Програм мастер студија за наставнике предметне наставе у Србији (TEMPUS IV MASTS).*

Пројекат 2.1 се односи на подршку предшколским установама у примени стандарда квалитета рада установа, као и подршку наставницима за примену стандарда за крај средњег образовања у процесу наставе и вредновања.

Пројекат 2.2 представља имплементацију образовних стандарда у средњем

образовању, односно подршка наставницима за примену стандарда општеобразовних предмета у гимназији и средњем стручном образовању.

Пројекат 2.3 се односи на обуке намењене образовном кадру која омогућују унапређивање знања наставника о карактеристикама, облицима и особинама задатака објективног типа којима се на ваљан начин испитују постигнућа ученика и разматра проблеме у пракси оцењивања ученика (нпр. недовољна примена формативног оцењивања, недостатак аналитичности у оцењивању, нејасна структура оцене, непрецизна и непотпуна повратна информација, субјективност у оцењивању и недовољно дефинисани критеријуми оцењивања) и кроз јачање компетенција наставника у овој области утиче на превазилажење овога проблема.

Садржај и планиране активности у оквиру програма 2.4 оријентисане су на школску праксу. Развијање самовредновања у установама/школама могуће је значајно да унапреди рад организације. Овом пројектом реализују се обуке које пружају додатну подршку процесима самовредновања започетим у нашим установама и школама.

Семинари који се изводе у оквиру ових пројекта 2.3 и 2.4 су акредитовани од стране Завода за унапређивање образовања и васпитања и налазе се у Каталогу програма стручног усавршавања запослених у образовању за 2012/2013, а према процени Министарства просвете, науке и технолошког развоја, сврстани су у категорију обавезних програма стручног усавршавања.

Пројекат 2.5 се бави развојем интердисциплинарног програма мастерских студија (60 ЕСПБ) којим би се свим потенцијалним наставницима који се на њима школују омогућило да се задовоље услови који доприносе професионализацији њиховог рада.

Опис, правни или други основ програма

Завод за вредновање квалитета образовања и васпитања на основу члана 22. Закона о основама система образовања и васпитања („Службени гласник РС“ бр. 72/09, 55/13 има надлежности у домену пружање стручне подршке установама у погледу праћења и вредновања степена остварености циљева, општих и посебних стандарда постигнућа ученика и самовредновања установа и припремање материјала за испитивање и оцењивање ученика.

Циљеви програма

Општи циљ пројекта 2.1 је повећање квалитета образовног система у целини и одговорности предшколских установа према корисницима и друштву.

Општи циљ пројекта 2.2 се односи на ширење и унапређивање културе вредновања и праћење квалитета вредновања у целини, као и унапређење наставе кроз усмеравање на кључна знања и компетенције, специфични на обуку наставника за примену образовних стандарда у циљу боље припреме ученика за матурске испите на крају средњег образовања, повећање

степена информисаности установа и учесника у образовању (директори, наставници, ученици, родитељи, високошколске установе) о значају увођења стандарда образовних постигнућа у образовни систем и њиховој примени као и на подизање компетенција просветних саветника за пружање подршке школама у примени образовних стандарда.

Општи циљеви програма 2.3 и 2.4 јесу унапређивање праксе у области евалуације, самоевалуације и школског оцењивања у основним школама подизањем професионалних компетенција наставника.

Пројекат 2.5 Успостављање основног модула од 36 ЕСПБ, укључујући 6 ЕСПБ из наставне праксе у школи, омогућиће усклађивање образовања наставника, док ће разноврсност мастерских курсева/модула обезбедити флексибилност образовних путева. Додатни, ужи циљ односи се на побољшање доживотног образовања, а остварује се кроз понуду курсева у виду стручне обуке на радном месту за запослене наставнике.

Очекивани резултати и показатељи успешности

Очекивани резултати

2.1 Развијени инструменти који се користе у процесу спољашњег вредновања. Развијени приручник и водич за спољашње вредновање намењен предшколским установама, реализована обука екстерних евалуатора за поступке евалуације ПУ.

2.2 Припремљени релевантни документи и материјал за обуку и имплементацију. Реализована обука групе водитеља за имплементацију стандарда за 11 предмета и међупредметне компетенције. Реализована обука просветних саветника за пружање подршке школама у имплементацији стандарда и припреми за матурски испит. Реализована обука за наставнике гимназија и средњих стручних школа, директоре и стручне сараднике.

2.3 и 2.4 Реализовани семинари који ће допринети побољшању праксе вредновања ученичких постигнућа, као и самовредновања рада установе и унапређење образовне васпитне праксе у целини.

Пројекат 2.5 Развијен курикулум, наставни материјал и програм школске праксе. Сачињени инструменти за испитивање задовољства студената. Реализовано испитивање.

Показатељи успешности

2.1 Развијени и пилотирани додатни инструменти који се користе као извори или докази у вредновању рада установа (образац за опсервацију васпитно-образовног рада, упитници за испитивање задовољства корисника, упитник за праћење бзбедности у окружењу ПУ...). Развијени помоћни материјали за имплементацију стандарда ПУ. Развијена и имплементирана обука за око 150 екстерних евалуатора.

2.2 Утврђен начин деловања и материјал који ће бити коришћен у имплементацији. Обучено око 90 сарадника за имплементацију стандарда и мотивисање ученика за рад. Обучено 120 просветних саветника. Обучено око 4000 наставника, директора и стручних сарадника.

- 2.3 Реализовано 30 семинара, односно, око 600 наставника и стручних сарадника обучено за израду задатака објективног типа и објективно оцењивање.
- 2.4 Реализовано 15 семинара из области самовредновања и обучено око 450 наставника, стручних сарадника и директора за самоевалуацију установа.
- 2.5 Програм имплементиран и материјали дисиминирани.

Шифра функционалне класификације

980

Веза програма са стратегијама и политикама

Планирани пројекти Завода за вредновање квалитета образовања и васпитања у оквиру програмске области **Пружање стручне подршке установама у доменима вредновања и самовредновања**, такође подржавају остваривање различитих циљева који су дефинисани у следећим стратегијама, конвенцијама и декларацијама које се, једним делом или у целини, баве унапређивањем квалитета образовања, а који је усвојила и потписала Република Србија: Стратегија развоја образовања у Србији до 2020. године (2013), Стратешки циљеви образовања и обуке до 2020. године у земљама Европске уније (2009), Национални план акције за децу (2004), Национални миленијумски циљеви развоја у Републици Србији (2006), Стратегија за смањење сиромаштва (2003), Миленијумски циљеви развоја (2001), Копенхашка декларација о друштвеном развоју са Светског састанка на врху за друштвени развој (1995), Светска декларација о квалитетном образовању за све (1990), Конвенција о правима детета (1989), Конвенција против дискриминације у васпитању и образовању (1960).

Почетна година

2005.

Завршна година

2011.

422

Трошкови путовања – за потребе пројектата

- 2.1. Примена стандарда квалитета и развој инструмената за вредновање квалитета рада предшколских установа- донација Уницеф
- 2.6. Програм мастер студија за наставнике предметне наставе у Србији (TEMPUS IV MASTS).

Извор финансирања

06 – Донације	250.000
---------------	---------

Укупан износ

250.000 динара
----

423 Услуге по уговору – за потребе пројекта

Програм 2 – Стручна подршка установама у доменима вредновања и самовредновања

- 2.1. Примена стандарда квалитета и развој инструмената за вредновање квалитета рада предшколских установа- донација Уницеф
- 2.2. Обука запослених у образовању за примену образовних стандарда за крај средњег образовања
- 2.3. Подршка самовредновању школа у области образовних постигнућа ученика-сопствена средства
- 2.4. Самовредновање у функцији развоја школа – сопствена средства
- 2.5. Програм мастер студија за наставнике предметне наставе у Србији (TEMPUS IV MASTS).

Извор финансирања

01 - Приходи из буџета	9.005.000
04 - Сопствени приходи	2.435.000
06 – Донације	3.211.000

Укупан износ

14.651.000 динара

Образложение расхода и издатака

Трошкови се односе на стручне услуге, хонораре спољних сарадника Завода – (423500).

Трошкови се односе на стручне услуге, хонораре спољних сарадника Завода – обучених испитивача који ће вршити реализацију испитивања и обучених водитеља који ће вршити реализацију програма (423500), административне услуге уношења и обраду података (423100), као и трошкови организовања обуке за испитиваче (423600).

424 Специјализоване услуге – за потребе пројекта

2.2. Обука запослених у образовању за примену образовних стандарда за крај средњег образовања – редован буџетски пројекат

Извор финансирања

01 - Приходи из буџета	1.000.000
------------------------	-----------

Укупан износ – 424

1.000.000 динара
----

426 Материјал – за потребе пројекта

2.1. Примена стандарда квалитета и развој инструмената за вредновање квалитета рада предшколских установа- донација Уницеф

2.2. Обука запослених у образовању за примену образовних стандарда за крај средњег образовања

2.3. Подршка самовредновању школа у области образовних постигнућа ученика-сопствена средства

2.4. Самовредновање у функцији развоја школа – сопствена средства

2.5. Програм мастер студија за наставнике предметне наставе у Србији (TEMPUS IV MASTS).

Програм 2 – Стручна подршка установама у доменима вредновања и самовредновања

Извор финансирања

01 - Приходи из буџета	50.000
04 - Сопствени приходи	200.000
06 - Донације	361.000

Износ

611.000 динара

Образложење расхода и издатака

Трошкови подразумевају административни материјал (426100) за штампање тестова и других материјала за реализацију испита и истраживање, приручника за водитеље и материјал за рад радних група,
--

рад на семинарима/радионицама (папир, фасцикли, фломастери, селотејп, маказе и др.), као и материјал за образовање и усавршавање запослених (426300).

24. МИНИСТАРСТВО ПРОСВЕТЕ
20. ОБРАЗОВАЊЕ

ЗАВОД ЗА ВРЕДНОВАЊЕ КВАЛИТЕТА ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА

20. ОБРАЗОВАЊЕ И СПОРТ

ИСТРАЖИВАЊЕ И ВРЕДНОВАЊЕ У ОБРАЗОВАЊУ

Приоритет

Висок

Распоред средстава

Извор	2014	2015	2016
Буџетска средства	2.713.000	5.993.000	2.892.000
ИПА пројекти	-	-	-
Остали извори	-	-	-
Укупно	2.713.000	5.993.000	2.892.000

Опис програма

У свим студијама о развоју образовања и образовним реформама истиче се потреба да се промене заснивају на анализи и евалуацији постојећег система која је урађена на националном, односно интернационалном нивоу. Истраживања која ће се предузети у овој години спроводе се пре свега ради унапређење система образовања у складу са циљевима који се односе на омогућавање квалитетног образовања за све. У оквиру програмске области **Истраживање и вредновање у образовању** Завод је предвидео три пројекта:

3.1. Вредновање остварености циљева и исхода програма огледа у функцији развоја система образовања и васпитања - редован буџетски пројекат

3.2. Аналитичко-истраживачки активности у функцији пружања стручне подршке министарству просвете и науке и надлежним саветима у

области осигурања квалитета образовања и васпитања – редован буџетски пројекат

Сврха пројекта 3.1 је вредновање постојећих огледних програма у са циљем добијања информација и давања препорука на основу којих Министарство просвете, науке и технолошког развоја доноси одлуке у вези са увођењем у систем.

Пројекат 3.2 подразумева низ истраживачких активности које имају за циљ обезбеђивање релевантних података за доношење квалитетних одлука у референтним институцијама.

Опис, правни или други основ програма

На основу члана 22. **Закона о основама система образовања и васпитања** („Сл. гласник РС“, бр. 72/09) и чл. 4 и 13 Закона о јавним службама („Службени гласник РС“, бр. 42/91 и 71/94) дефинисано је оснивање Завода за вредновање квалитета образовања и васпитања за обављање развојних, саветодавних, истраживачких и других послова у предшколском, основном и средњем образовању и васпитању. **Закон о основама система образовања и васпитања** прописује обавезу Завода за вредновање квалитета образовања и васпитања у обављању стручних послова у области вредновања огледа (чланови 22., 101. и 178.) и праћења усаглашености система вредновања и осигурања квалитета образовања и васпитања са системима вредновања и осигурања квалитета образовања и васпитања европских земаља (члан 22.).

Циљеви програма

Општи циљ пројекта 3.1 је увођење и развој сумативног и спољашњег вредновања рада образовно-васпитних установа у шест програма огледа у односу на постављене циљеве и исходе образовања. Специфични циљеви пројекта су усмерени на: развој методологије/методологија за вредновање остварености циљева и исхода образовања и васпитања на крају шест програма огледа, развој инструмената за вредновање остварености циљева и исхода образовања и васпитања на крају шест програма огледа, спровођење поступка вредновања остварености циљева и исхода на крају шест програма огледа, развој капацитета запослених у Заводу за вредновање квалитета образовања и васпитања за спољашње вредновање рада установа у домену остварености постављених циљева и исхода образовања на крају програма огледа, остваривање сарадње са Министарством просвете, науке и технолошког развоја РС у поступку разматрања иницијатива за одобравања нових програма огледа.

Општи циљ пројекта 3.2 је обезбеђивање релевантних, поузданих и објективних података од значаја за осигурање квалитета образовања и васпитања и развој система за коришћење информација о резултатима истраживања на различитим нивоима за потребе развоја установа и система образовања и васпитања.

Очекивани резултати

- 3.1 Извршена евалуација огледа у шест огледних програма. На основу резултата дате препоруке за даље увођење у систем.
- 3.2 Припремљени су релевантни, поуздани и објективни подаци о резултатима завршног испита из јуна 2014, припремљени су релевантни подаци о процесу и резултатима супервизије завршног испита из јуна 2014, Припремљени су релевантни подаци о резултатима контроле квалитета оцењивања на завршним испитима из јуна 2013. припремљени су релевантни, поуздани и објективни подаци о резултатима пробног тестирања (припрема за завршни испит).

Показатељи успешности

- 3.1 Резултати вредновања су у функцији ревидирања постојеће мреже стручних школа/огледних профиле. На основу резултата вредновања извршене су корекције у плану уписа ученика у средње школе. Одређени огледни програми су добили статус редовних или нису добили препоруку за даље увођење у систем.
- 3.2 Сачињени и публиковани релевантни извештаји.

Шифра функционалне класификације

--

Веза програма са стратегијама и политикама

Планирани пројекти Завода за вредновање квалитета образовања и васпитања у оквиру програмске области **Пружање стручне подршке установама у доменима вредновања и самовредновања**, такође подржавају остваривање различитих циљева који су дефинисани у следећим стратегијама, конвенцијама и декларацијама које се, једним делом или у целини, баве унапређивањем квалитета образовања, а који је усвојила и потписала Република Србија: Стратегија развоја образовања у Србији до 2020. године (2013), Стратешки циљеви образовања и обуке до 2020. године у земљама Европске уније (2009), Национални план акције за децу (2004), Национални миленијумски циљеви развоја у Републици Србији (2006), Стратегија за смањење сиромаштва (2003), Миленијумски циљеви развоја (2001), Копенхашка декларација о друштвеном развоју са Светског састанка на врху за друштвени развој (1995), Светска декларација о квалитетном образовању за све (1990), Конвенција о правима детета (1989), Конвенција против дискриминације у васпитању и образовању (1960).

Почетна година

2009

Завршна година

-

422 Трошкови путовања – за потребе пројекта

3.2. Аналитичко-истраживачки активности у функцији пружања стручне подршке министарству просвете и науке и надлежним саветима у области осигурања квалитета образовања и васпитања – редован буџетски пројекат

Извор финансирања

01 - Приходи из буџета	25.000
------------------------	--------

Укупан износ

25.000 динара
----

423 Услуге по уговору – за потребе пројекта

3.1. Вредновање остварености циљева и исхода програма огледа у функцији развоја система образовања и васпитања - редован буџетски пројекат

3.2. Аналитичко-истраживачки активности у функцији пружања стручне подршке министарству просвете и науке и надлежним саветима у области осигурања квалитета образовања и васпитања – редован буџетски пројекат

Економска класификација

423	Услуге по уговору
-----	-------------------

Извор финансирања

01 - Приходи из буџета	1.768.000
------------------------	-----------

Укупан износ

1.768.000 динара

Образложение расхода и издатака

Трошкови се односе на стручне услуге, хонораре спољних сарадника Завода – обучених испитивача који ће вршити реализацију испитивања (423500) и административне услуге уношења и обраду података (423100), као и трошкови организовања обуке за испитиваче (423600).

424

Специјализоване услуге – за потребе пројектата

3.2. Аналитичко-истраживачки активности у функцији пружања стручне подршке министарству просвете и науке и надлежним саветима у области осигурања квалитета образовања и васпитања – редован буџетски пројекат

Извор финансирања

01 - Приходи из буџета	700.000
------------------------	---------

Укупан износ – 424

700.000 динара

426

Материјал – за потребе пројектата

Програм 3 – Истраживање и вредновање у образовању

3.2. Аналитичко-истраживачки активности у функцији пружања стручне подршке министарству просвете и науке и надлежним саветима у области осигурања квалитета образовања и васпитања – редован буџетски пројекат

Извор финансирања

01 - Приходи из буџета	220.000
------------------------	---------

Износ

220.000 динара

Образложение расхода и издатака

Трошкови подразумевају административни материјал (426100) за штампање тестова и других материјала за реализацију вредновања и потребе истраживање, материјал за рад радних група (папир, фасцикле, фломастери, селотејп, маказе и др.).

РЕКАПИТУЛАЦИЈА ПОТРЕБНИХ СРЕДСТАВА

Да бисмо остварили предвиђене активности у оквиру наведених програмских области Завода за вредновање квалитета образовања и васпитања у 2014. години, потребно је буџетских средстава **101.402.000 динара.** (табеле бр. 1 и 2).

Табела бр. 1- План потрошње и извршавање буџета по програмској класификацији за 2014. годину

Економ. шифра	Опис	ЗАВОД (без пројеката) Буџет+сс	ПРОЈЕКТИ (буџет+сс)	БУЏЕТ	СОПСТВЕНА СРЕДСТВА	УКУПНО
411	Плате	33.694.000		32.464.000	1.230.000	33.694.000
412	Социјални доприноси на терет послодавца	6.003.000		5.811.000	192.000	6.003.000
413	Накнаде у натури	251.000		1.000	250.000	251.000
414	Социјална давања запосленима	200.000		100.000	100.000	200.000
415	Накнаде трошкова за запослене	1.518.000		1.518.000		1.518.000
416	Награде запосленима	1.000		1.000		1.000
421	Стални трошкови	4.156.000		3.888.000	268.000	4.156.000
422	Трошкови путовања	700.000	715.000	1.365.000	50.000	1.415.000
423	Услуге по уговору	4.540.000	42.243.000	43.923.000	2.860.000	46.783.000
424	Специјализоване услуге	400.000	4.200.000	4.400.000	200.000	4.600.000
425	Текуће поправке и одржавање	700.000		600.000	100.000	700.000
426	Материјал	2.460.000	2.020.000	4.080.000	400.000	4.480.000
482	Порези	250.000		200.000	50.000	250.000
483	Новчане казне и пенали	201.000		1.000	200.000	201.000
512	Машине и опрема	50.000	2.000.000	2.050.000		2.050.000
515	Нематеријална имовина		1.000.000	1.000.000		1.000.000
УКУПНО ДИНАРА		55.124.000	52.178.000	101.402.000	5.900.000	107.302.000
				107.302.000		

**Табела бр. 3- План потрошње и извршавање буџета по програмској класификацији за 2014.
годину**

(СВИ ИЗВОРИ ФИНАНСИРАЊА)

Економ. шифра	Опис	БУЏЕТ	СОПСТВЕНА СРЕДСТВА	ИПА	Донације	УКУПНО
411	Плате	32.464.000	1.230.000			33.694.000
412	Социјални доприноси на терет послодавца	5.811.000	192.000			6.003.000
413	Накнаде у натури	1.000	250.000			251.000
414	Социјална давања запосленима	100.000	100.000			200.000
415	Накнаде трошка за запослене	1.518.000				1.518.000
416	Награде запосленима	1.000				1.000
421	Стални трошкови	3.888.000	268.000			4.156.000
422	Трошкови путовања	1.365.000	50.000		250.000	1.665.000
423	Услуге по уговору	43.923.000	2.860.000		3.211.000	49.994.000
424	Специјализоване услуге	4.400.000	200.000			4.600.000
425	Текуће поправке и одржавање	600.000	100.000			700.000
426	Материјал	4.080.000	400.000		361.000	4.841.000
482	Порези	200.000	50.000			250.000
483	Новчане казне и пенали	1.000	200.000			201.000
512	Машине и опрема	2.050.000				2.050.000
515	Нематеријална имовина	1.000.000				1.000.000
	УКУПНО ДИНАРА	101.402.000	5.900.000		3.822.000	111.124.000
		107.302.000				

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ ПЛАНА И ПРОГРАМА ЗА 2014. ГОДИНУ

У оквиру Завода за вредновање квалитета образовања и васпитања обављају се стручни послови у области праћења и вредновања степена остварености циљева, задатака и општих и посебних стандарда знања по нивоима и врстама, као и други послови законом дефинисани. Највећи део задатака односи се на препоруке за доношење стратешких одлука за развој и унапређивање образовног система, спровођења механизама осигурања квалитета система образовања, међународну сарадњу на плану развоја образовног система, стручно-педагошку помоћ и сарадњу са образовно-васпитним институцијама и установама у области вредновања и самовредновања, развој система вредновања квалитета огледа, развој инструмената за испитивање постигнућа ученика, праћење постигнућа ученика, развој образовних стандарда и друго.

У складу са законским надлежностима, приоритетима Владе и Стратешким планом Завода за вредновање квалитета образовања и васпитања, руководећи се достављеним инструкцијама Министарства финансија РС у износу од **101.402.000**, Завод за вредновање квалитета образовања и васпитања у оквиру Плана и програма рада за 2014. годину планирао је реализацију 14 пројекта у оквиру програма ВРЕДНОВАЊЕ ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА (2001–04) у укупној вредности од **56.000.000** динара.

ПРОГРАМ 1.

У оквиру програмске области ОСИГУРАЊЕ КВАЛИТЕТА У СИСТЕМУ ОБРАЗОВАЊА, Завод ће организовати програмске активности из домена припреме општих стандарда постигнућа; пружање стручне подршке Министарству просвете, науке и технолошког развоја и надлежним саветима по питању осигурања квалитета и прикупљања и обраде података; праћења ученичких постигнућа, припремање материјала за испитивање и оцењивање ученика, припремање програма и инструмената завршног испита.

ПРОГРАМ 2.

У оквиру програмске области ПРУЖАЊЕ СТРУЧНЕ ПОДРШКЕ УСТАНОВАМА У ДОМЕНИМА ВРЕДНОВАЊА И САМОВРЕДНОВАЊА, Завод ће организовати активности из домена пружања стручне подршке установама у погледу праћења и вредновања степена остварености циљева, општих и посебних стандарда постигнућа ученика и самовредновања установа, као и припремање материјала за испитивање и оцењивање ученика.

ПРОГРАМ 3.

У оквиру програмске области ИСТРАЖИВАЊЕ И ВРЕДНОВАЊЕ У ОБРАЗОВАЊУ, Завод ће организовати програмске активности из домена вредновања огледа и праћења усаглашености система вредновања и осигурања квалитета образовања и васпитања са системима вредновања и осигурања квалитета образовања и васпитања европских земаља.

*****

У оквиру Плана и програма рада за 2014. годину, планирано је 12 пројекта, од чега 8 у оквиру републичког буџета и 4 са рачуна сопствених средстава у укупном износу планираних средстава од **56.000.000 динара.**

ПРОГРАМ 1: Осигурање квалитета у систему образовања

- 1.1. Подршка систему вредновања квалитета на националном нивоу и нивоу установе*
- 1.2. Припремање програма завршног испита у основном образовању*
- 1.3. Припремање инструмената и реализација завршног испита у основном образовању*
- 1.4. Припремање програма опште и уметничке матуре у општем средњем и уметничком образовању и васпитању*
- 1.5. Развој стандарда постигнућа за наставни предмет Странни језик за крај обавезног образовања*

ПРОГРАМ 2: Пружање стручне подршке установама у доменима вредновања и самовредновања

- 2.1. Примена стандарда квалитета и развој инструмената за вредновање квалитета рада предшколских установа*
- 2.2. Обука запослених у образовању за примену образовних стандарда за крај средњег образовања*
- 2.3. Подршка самовредновању школа у области образовних постигнућа ученика*
- 2.4. Самовредновање у функцији развоја школа*
- 2.5. Програм мастер студија за наставнике предметне наставе у Србији (TEMPUS IV MASTS).*

ПРОГРАМ 3: Истраживање и вредновање у образовању

- 3.1. Вредновање остварености циљева и исхода програма огледа у функцији развоја система образовања и васпитања*
- 3.2. Аналитичко-истраживачке активности у функцији пружања стручне подршке Министарству просвете, науке и технолошког развоја и надлежним саветима у области осигурања квалитета образовања и васпитања.*

*****

У оквиру Плана и програма за 2014. годину предложени програми се односе на развој стандарда, развој инструмента за вредновање ученичких постигнућа, имплементација образовних стандарда и друге активности које се заснивају на истраживањима у којима учешће узима велики број учесника уз знатну количину пратећег материјала (пре свега тестова). За извршење тих активности ангажују се средства на позицијама 422, 423, 424 и 426. Због посебних захтева које претпоставља реализација завршних испита, потребно је ангажовати средства на позицијама 421, 512 и 515.

Због сложености задатака и обима послова, Завод у складу са чланом 23. Закона о основама система образовања и васпитања („Службени гласник РС“ бр. 72/09, 52/11, 55/13) образује посебне стручне комисије у области образовања и васпитања, ангажује научне истраживачке институције, односно додатну стручну или техничку помоћ.

Радни тимови се организују на у светлу примене Закона о јавним набавкама („Службени гласник РС“ број 124/2012). Због овог поступања, Завод је у одређеној мери лимитиран да ефикасно и делотворно извршава поверене му послове. Наиме, компликована процедура прикупљања документације демотивише одређене профиле стручњака који не учествују у позиву. Ово тренутно има директне импликације на укупну реализацију програмских активности и планираног буџета, а у будућности се може значајно одразити на остваривање квалитета услуга за које је Завод надлежан.

ДИРЕКТОР

мр Драган Банићевић

ПРОЈЕКЦИЈА ФИНАНСИЈСКОГ ПЛАНА ЗА 2015. ГОДИНУ

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ ЗАХТЕВА ЗА ТЕКУЋЕ ИЗДАТКЕ – ПРОЈЕКЦИЈА ЗА 2015. ГОДИНУ ЗА ИЗВОР ФИНАНСИРАЊА 01– ПРИХОДИ ИЗ БУЏЕТА

1. Плате 411000 ***** 33.728.000

Правни основ – Уредба о коефицијентима за обрачун и исплату плата запослених у јавним службама.

Приказана одобрена средства за исплату плата се односе на постојећих 37 запослених. Средства неопходна за исплату плата запослених обрачнуали смо у складу са Упутством за припрему Буџета Републике Србије за 2014. годину донетог од стране министра финансија, односно, масу неопходних средстава увећали смо за 1,8% за 2015. Годину.

2. Соц. доприн. на терет послодавца 412000 ***** 5.236.000

Наведени износ потребних средстава за исплату социјалних доприноса на терет послодавца односи се на постојећих 37 извршилаца.

3. Накнаде трошкова за запослене 415000 ***** 2.000.000

Средства су определена за превоз запослених на посао и са посла (маркица) за које се плаћа превоз на нивоу претплатне карте јавног превозника а складу са чланом 118. Закона о раду („Службени гласник РС“, бр. 24/2005 и 61/05).

4. Соц. давања запосленима (боловања) ***** 200.000

Правни основ – члан 95. Закона о раду.

Средства су определена за финансирање породиљског боловања за једну запослену у току 2015. године, а која ће бити довољна за исплату накнаде по основу породиљског боловања за прва два месеца, а после тога очекујемо рефундацију надлежне институције, која ће омогућити наставак континуиране исплате боловања до краја периода.

5. Стабилни трошкови 421000 ***** 4.390.000

Из средстава у оквиру ове групе трошкова финансирају се трошкови платног промета, енергетске услуге, услуге комуникација, комуналне услуге, а ради обављања функција које се односе на праћење, обезбеђивање и унапређивање квалитета и развоја система образовања и васпитања. Највећи део ових трошкова биће усмерен за обезбеђење нормалног функционисања процеса рада, а мањи део за реализацију започетих пројекта.

6. Трошкови путовања 422000 ***** 870.000

Према члану 118. став 1. тачка 2. и 3. Закона о раду, запослени има право на накнаду трошкова за време проведено на службеном путу у земљи и иностранству, односно, на исплату дневница за службено путовање у земљи и иностранству.

Делатност Завода везана је за праћење примене општих и посебних стандарда знања, вредновање рада наставника, васпитача, стручних сарадника и установа, утврђивање квалитета образовања, па је неопходно обезбедити предложени износ средстава за нејнеопходнија путовања која су везана за рад и делатност Завода, по члану 22. Закона о основама система образовања („Службени гласник РС“ бр. 79/09, 55/13).

Комплетна средства са ове позиције биће утрошена за потребе реализације пројекта Завода.

7. Услуге по уговору 423000 ***** 39.066.000

Члан 22. Закона о основама система образовања („Службени гласник РС“ бр. 72/09) прописује да Завод обавља послове у области праћења и вредновања степена остварености циљева, задатака и општих и посебних стандарда по нивоима и врстама, као и друге послове у складу са законом, актом о оснивању и статутом.

Средства су намењена за покриће трошкова редовног рада Завода у износу од 5.000.000 динара на годишњем нивоу.

Због специфичности посла Завода који је везан за развојне, саветодавне, истраживачке и друге стручне послове, неопходно је ангажовати стручне кадрове и/или истраживачке институције у обављању послова за везане пројекте, средства са ове економске класификације у износу од 34.066.000 динара биће потрошена за реализацију пројекта.

Средства неопходна за покриће трошкова стручних услуга за реализацију пројектних активности, а у оквиру извора финансирања ИПА 2011 износе 9.000.000 динара.

8. Специјализоване услуге 424000 ***** 8.000.000

Са наведене економске класификације са буџета, средства су намењена ангажовању образовних институција које пружају услуге едукације за које Завод није регистрован, а које су потребне за реализацију наших програмских активности.

9. Текуће поправке и одржавање 425000 ***** 600.000

Средства су определјена за одржавање зграде и опреме у Фабрисовој број 10.

Средства планирана на овој групи економске класификације за одржавање и поправку опреме неопходна су зато што се у власништву Завода налази рачунарска опрема коју је неопходно одржавати.

10. Материјал 426000 ***** 4.700.000

Члан 22. Закона о основама система образовања („Службени гласник РС“ бр. 72/09) прописују да Завод за вредновање квалитета образовања и васпитања у оквиру својих организационих јединица обавља делатности из области развоја програма завршног

испита у основном и матурских испита у општем средњем и уметничком образовању и васпитању и инструмената завршног испита у основном образовању и васпитању, опште и уметничке матуре у општем средњем и уметничком образовању и васпитању, обраду и анализу резултата испита; вредновање огледа; вредновање рада установа и обављања међународних истраживања, националних испитивања и праћење ученичким постигнућа. За реализацију овог обима послова планирана су средства на групи економске класификације 426 – материјали.

Средства су намењена за покриће трошка реализације пројеката Завода.

Средства са ове позиције биће распоређена на следећи начин:

За потребе редовног пословања Завода -	700.000
За потребе реализације буџетских пројекта -	3.000.000
За потребе реализације пројекта – ИПА	1.000.000

11. Машине и опрема 512000 *****	2.000.000
---	------------------

У оквиру расположивих средстава на групи 512 – Машине и опрема, услед повећаног обима послана у Заводу, постојаће потреба за осавремењавање дигиталне штампарије за потребе штампања тестова, због чега и планирамо да расположива средства на овој позицији потрошимо за наведене намене. Потребно је репаријати постојеће машине и купити додатну опрему како би систем завршних испита био осигуран а спровођење системско.

12. Нефинансијска имовина – компјутерски софтвер ***	1.000.000
---	------------------

Ради убрзавања процеса вредновања у оквиру реализације завршних испита, уноса и обраде података, безбедног чувања, штампања и дистрибуирања инструмената података (и задатака), предвиђено је јачање софтверских капацитета Завода.

Завод је зато планирао набавку софтвера која може да помогне убрзање процеса обраде података и гарантовање безбедности и тајности постигнутих резултата у процесу евалуације квалитета рада школа. Набавка лиценцираног софтвера је неопходан како редовно пословање Завода не било угрожено.

13. Порези и таксе	*****	500.000
---------------------------	--------------	----------------

УКУПАН БУЏЕТ ЗА 2015. ГОДИНУ – 102.291.000 динара. (редован буџет + ИПА).

ПРОГРАМСКЕ ОБЛАСТИ У 2015. ГОДИНИ

У обављању послова који произлазе из дефинисане надлежности, Завод се ослања на решења која проистичу из следећих прописа: Закон о основама система образовања и васпитања („Службени гласник РС“, број 72/09; Закон о уџбеницима и другим наставним средствима („Службени гласник РС“, број 72/09); Закон о основној школи („Службени гласник РС“, број 50/92, 53/93, 67/93, 48/94, 66/94, 22/02, 62/03 и 101/05); Закон о средњој школи („Службени гласник РС“, број 50/92, 53/93, 67/93, 48/94, 24/96, 23/02, 25/02 и 62/03); Закон о уџбеницима и другим наставним средствима („Службени гласник РС“, број 29/93 и 62/06); Закон о јавним службама („Службени гласник РС“, бр. 42/91, 71/94 и 79/05); Одлука о оснивању Завода за вредновање квалитета образовања и васпитања („Службени гласник РС“, број 73/04); Устав Републике Србије („Службени гласник РС“, број 1/90); Статут Завода за вредновање квалитета образовања и васпитања; прописи из области предшколског васпитања и образовања, основног и средњег образовања и васпитања.

У складу са Законом, Одлуком о оснивању и Статутом, као и започетим пројектима у претходне две године, Завод за вредновање квалитета образовања и васпитања у 2015. години, у складу са финансијским могућностима, обављаће стручне послове у следећим програмским областима у складу са финансијском класификацијом структуром:

ПРОГРАМ 1: ОСИГУРАЊЕ КВАЛИТЕТА У СИСТЕМУ ОБРАЗОВАЊА

У оквиру програмске области ОСИГУРАЊЕ КВАЛИТЕТА У СИСТЕМУ ОБРАЗОВАЊА, Завод ће организовати програмске активности из домена припреме општих стандарда постигнућа; стандарда квалитета рада установа; праћења ученичких постигнућа, припремање материјала за испитивање и оцењивање ученика, припремање програма и инструмената завршног испита, вредновање рада установа.

ПРОГРАМ 2: ПРУЖАЊЕ СТРУЧНЕ ПОДРШКЕ УСТАНОВАМА У ДОМЕНИМА ВРЕДНОВАЊА И САМОВРЕДНОВАЊА

У оквиру програмске области ПРУЖАЊЕ СТРУЧНЕ ПОДРШКЕ УСТАНОВАМА У ДОМЕНИМА ВРЕДНОВАЊА И САМОВРЕДНОВАЊА, Завод ће организовати активности из домена пружање стручне подршке установама у погледу праћења и вредновања степена остварености циљева, општих и посебних стандарда постигнућа ученика и самовредновања установа и припремање материјала за испитивање и оцењивање ученика.

ПРОГРАМ 3: ИСТРАЖИВАЊЕ И ВРЕДНОВАЊЕ У ОБРАЗОВАЊУ

У оквиру програмске области ИСТРАЖИВАЊЕ И ВРЕДНОВАЊЕ У ОБРАЗОВАЊУ, Завод ће организовати програмске активности из домена вредновања огледа и праћења усаглашености система вредновања и осигурања квалитета образовања и васпитања; са системима вредновања и осигурања квалитета образовања и васпитања европских земаља, обављање међународних и националних тестирања и праћење образовних индикатора.

РЕКАПИТУЛАЦИЈА ПОТРЕБНИХ СРЕДСТАВА ЗА 2015. ГОДИНУ

Да бисмо остварили предвиђене активности у оквиру наведених програмских области Завода за вредновање квалитета образовања и васпитања у 2015. години, потребно је буџетских средстава **102.291.000 динара.** (табеле бр. 1 и 2).

**Табела бр. 2- План потрошње и извршавање буџета по програмској класификацији за 2015.
годину
(са ИПА 2011 пројектом)**

Економ. шифра	Опис	БУЏЕТ	ИПА	УКУПНО
411	Плате	33.728.000		33.728.000
412	Социјални доприноси на терет послодавца	5.236.000		5.236.000
415	Накнаде трошкова за запослене	2.000.000		2.000.000
414	Социјална давања запосл.	200.000		200.000
416	Награде запосленима	1.000		1.000
421	Стални трошкови	4.390.000		4.390.000
422	Трошкови путовања	870.000		870.000
423	Услуге по уговору	30.066.000	9.000.000	39.066.000
424	Специјализоване услуге	8.000.000		8.000.000
425	Текуће поправке и одржавање	600.000		600.000
426	Материјал	3.700.000	1.000.000	4.700.000
481	Донације осталим непрофитним инстит.			
482	Порези	500.000		500.000
512	Машине и опрема	2.000.000		2.000.000
515	Нематеријална имовина	1.000.000		1.000.000
	УКУПНО ДИНАРА	92.291.000	10.000.000	102.291.000

ПРОЈЕКЦИЈА ФИНАНСИЈСКОГ ПЛАНА ЗА 2016. ГОДИНУ

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ ЗАХТЕВА ЗА ТЕКУЋЕ ИЗДАТКЕ – ПРОЈЕКЦИЈА ЗА 2016. ГОДИНУ ЗА ИЗВОР ФИНАНСИРАЊА 01 – ПРИХОДИ ИЗ БУЏЕТА

1. Плате 411000 ***** 34.200.000

Правни основ – Уредба о коефицијентима за обрачун и исплату плате запослених у јавним службама.

У овој буџетској години планирамо да ће доћи до проширења систематизације на 60 потребних запослених у Заводу, а на основу промена у обиму посла и надлежности које су повериене Заводу ступањем на снагу новог Закона о основама система образовања и васпитања („Службени гласник РС“, бр. 72/09). Пројектована средства потребна за исплату плате запослених се односе на постојећих 37 извршилаца.

Средства неопходна за исплату плате запослених обрачунали смо у складу са Упутством за припрему Буџета Републике Србије за 2014. годину донетог од стране министра финансија, односно, масу неопходних средстава увећали смо за 1,4% колико је планиран раст масе зарада током 2016. године.

2. Соц. доприн. на терет послодавца 412000 ***** 5.310.000

Наведени износ потребних средстава за исплату социјалних доприноса на терет послодавца односи се на постојећих 37 извршилаца.

3. Накнаде трошкова за запослене 415000 ***** 2.000.000

Средства су определјена за превоз запослених на посао и са посла (маркица) а у складу са ценама карата јавног превозника, одређена чланом 118. Закона о раду („Службени гласник РС“, бр. 24/2005 и 61/05). Планирана средства се односе на 37 запослених.

4. Соц. давања запосленима (боловања) ***** 200.000

Правни основ – члан 95. Закона о раду.

Средства су определјена за финансирање породиљског боловања за једну запослену у току 2016. године, а која ће бити довољна за исплату накнаде по основу породиљског боловања за прва два месеца, а после тога очекујемо рефундацију надлежне институције, која ће омогућити наставак континуиране исплате боловања до краја периода.

5. Стални трошкови 421000 ***** 4.230.000

Из средстава у оквиру ове групе трошкова финансирају се трошкови платног

промета, енергетске услуге, услуге комуникација, комуналне услуге, а ради обављања функција које се односе на праћење, обезбеђивање и унапређивање квалитета и развоја система образовања и васпитања. Највећи део ових трошкова биће усмерен за обезбеђење нормалног функционисања процеса рада, а мањи део за реализацију започетих пројекта.

6. Трошкови путовања 422000 ***** 880.000

Према члану 118. став 1. тачка 2. и 3. Закона о раду, запослени има право на накнаду трошкова за време проведено на службеном путу у земљи и иностранству, односно, на исплату дневница за службено путовање у земљи и иностранству.

Делатност Завода везана је за праћење примене општих и посебних стандарда знања, вредновање рада наставника, васпитача, стручних сарадника и установа, утврђивање квалитета образовања, па је неопходно обезбедити предложени износ средстава за нејнеопходнија путовања која су везана за рад и делатност Завода, по члану 23. Закона о основама система образовања („Службени гласник РС“ бр.79/09.).

Комплетна средства са ове позиције биће утрошена за потребе реализације пројекта Завода.

7. Услуге по уговору 423000 ***** 37.392.000

Члан 22. Закона о основама система образовања („Службени гласник РС“ бр. 79/09) прописује да Завод обавља послове у области праћења и вредновања степена остварености циљева, задатака и општих и посебних стандарда по нивоима и врстама, као и друге послове у складу са законом, актом о оснивању и статутом.

Средства су намењена за покриће трошкова редовног рада Завода у износу од 8.000.000 динара на годишњем нивоу.

Због специфичности посла Завода који је везан за развојне, саветодавне, истраживачке и друге стручне послове, неопходно је ангажовати стручне кадрове и/или истраживачке институције у обављању послова за везане пројекте. У складу са тим, средства са ове економске класификације у износу од 29.392.000 динара биће потрошена за реализацију редовних пројекта са буџета.

8. Специјализоване услуге 424000 ***** 3.000.000

9. Текуће поправке и одржавање 425000 ***** 600.000

Средства су определјена за одржавање зграде и опреме у Фабрисовој број 10.

Средства планирана на овој групи економске класификације за одржавање и поправку опреме неопходна су зато што се у власништву Завода налази рачунарска опрема коју је неопходно одржавати.

10. Материјал 426000 ***** 3.700.000,00

Члан 22. Закона о основама система образовања („Службени гласник РС“ бр. 72/09) прописују да Завод за вредновање квалитета образовања и васпитања у оквиру

својих организационих јединица обавља делатности из области развоја програма завршног испита у основном и матурских испита у општем средњем и уметничком образовању и васпитању и инструмената завршног испита у основном образовању и васпитању, опште и уметничке матуре у општем средњем и уметничком образовању и васпитању, обраду и анализу резултата испита; вредновање огледа; вредновање рада установа и обављања међународних истраживања, националних испитивања и праћење ученичких постигнућа. За реализацију овог обима послова планирана су средства на групи економске класификације 426 – материјали.

Средства са ове позиције биће распоређена на следећи начин:

<u>За потребе редовног пословања Завода -</u>	<u>1.700.000</u>
<u>За потребе реализације буџетских пројеката -</u>	<u>2.000.000</u>

11. Машине и опрема 512000 ***** 500.000

У оквиру расположивих средстава на групи 512 – Машине и опрема, услед повећаног обима послана у Заводу, постојаће потреба за осавремењавање дигиталне штампарије за потребе штампања тестова, због чега и планирамо да расположива средства на овој позицији потрошимо за наведене намене. Потребно је репаријати постојеће машине и купити додатну опрему како би систем завршних испита био осигуран а спровођење испита – систематично и системско.

12. Нефинансијска имовина – компј. софтвер ***** 500.000

Ради убрзавања процеса вредновања у оквиру реализације завршних испита, уноса и обраде података, безбедног чувања, штампања и дистрибуирања инструмената података (и задатака), предвиђено је јачање софтверских капацитета Завода.

Завод је зато планирао набавку софтвера која може да помогне убрзање процеса обраде података и гарантовање безбедности и тајности постигнутих резултата у процесу евалуације квалитета рада школа. Набавка лиценцираног софтвера је неопходан како редовно пословање Завода не било угрожено.

13. Порези и таксе - 482 ***** 500.000

УКУПАН БУЏЕТ ЗА 2016. ГОДИНУ – 93.019.000 динара (буџетска средства).

РЕКАПИТУЛАЦИЈА ПОТРЕБНИХ СРЕДСТАВА

Да бисмо остварили предвиђене активности у оквиру наведених програмских области Завода за вредновање квалитета образовања и васпитања у 2016. години, потребно је буџетских средстава **93.019.000 динара** (табеле бр. 1 и 2).

Табела бр. 2- План потрошње и извршавање буџета по програмској класификацији за 2016. годину

Економ. шифра	Опис	БУЏЕТ
411	Плате	34.200.000
412	Социјални доприноси на терет послодавца	5.310.000
414	Социјална давања запосленима	200.000
415	Накнада трошкова за запослене	2.000.000
416	Награде запосленима	1.000
421	Стални трошкови	4.230.000
422	Трошкови путовања	886.000
423	Услуге по уговору	37.392.000
424	Специјализоване услуге	3.000.000
425	Текуће поправке и одржавање	600.000
426	Материјал	3.700.000
482	Порези	500.000
512	Машине и опрема	500.000
515	Нематеријална имовина	500.000
УКУПНО ДИНАРА		93.019.000

ПРИЛОЗИ

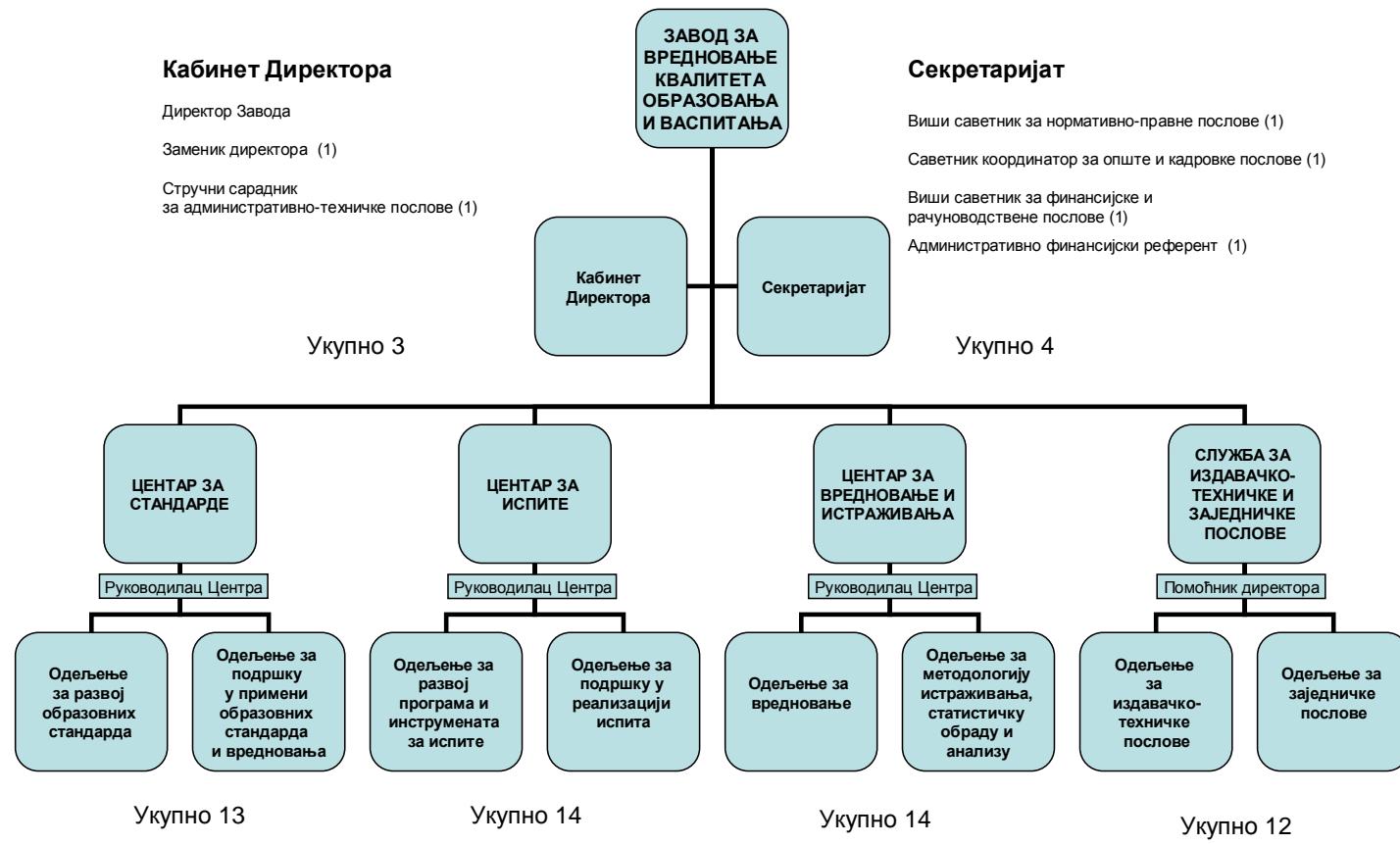
**ПРИЛОГ БР. 1 ОРГАНИЗАЦИОНА ШЕМА ЗАВОДА ЗА ВРЕДНОВАЊЕ КВАЛИТЕТА
ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА**

ПРИЛОГ БР. 2 ПЛАН И ПРОГРАМ ЗАВОДА ЗА 2014. ГОДИНУ

**ПРИЛОГ БР. 3 РЕКАПИТУЛАЦИЈА ПОТРЕБНИХ СРЕДСТАВА ПО ПРОГРАМСКИМ
ОБЛАСТИМА/АКТИВНОСТИМА**

ПРИЛОГ БР. 1

ОРГАНИЗАЦИОНА ШЕМА ЗАВОДА ЗА ВРЕДНОВАЊЕ КВАЛИТЕТА ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА

ПРИЛОГ БР. 2

ПЛАН И ПРОГРАМ ЗАВОДА ЗА 2014. ГОДИНУ

ПЛАН И ПРОГРАМ РАДА ЗАВОДА ЗА 2014. ГОДИНУ

У складу са законским надлежностима, приоритетима Владе, Министарства просвете, науке и технолошког развоја и Националног просветног савета, Завод за вредновање квалитета образовања и васпитања планира рад у оквиру три програмске области:

- ОСИГУРАЊЕ КВАЛИТЕТА У СИСТЕМУ ОБРАЗОВАЊА
- ПРУЖАЊЕ СТРУЧНЕ ПОДРШКЕ УСТАНОВАМА У ДОМЕНИМА ВРЕДНОВАЊА И САМОВРЕДНОВАЊА
- ИСТРАЖИВАЊЕ И ВРЕДНОВАЊЕ У ОБРАЗОВАЊУ.

ПРОГРАМ 1: Осигурање квалитета у систему образовања

1. У оквиру програмске области ОСИГУРАЊЕ КВАЛИТЕТА У СИСТЕМУ ОБРАЗОВАЊА, Завод ће организовати програмске активности из домена припреме општих стандарда постигнућа у основној и средњој школи; примене стандарда квалитета рада образовних установа и припремања програма и инструмената завршног испита (члан 22. Закона, став 2. тачка 1. алинеја 1, 2, 4 и 5) у оквиру следећих пројеката:

- 1.1. Подршка систему вредновања квалитета на националном нивоу и нивоу установе
- 1.2. Припремање програма завршног испита у основном образовању
- 1.3. Припремање инструмената и реализација завршног испита у основном образовању
- 1.4. Припремање програма опште и уметничке матуре у општем средњем и уметничком образовању и васпитању
- 1.5. Развој стандарда постигнућа за наставни предмет Странни језик за крај обавезног образовања

ПРОГРАМ 2: Пружање стручне подршке установама у доменима вредновања и самовредновања

2. У оквиру програмске области ПРУЖАЊЕ СТРУЧНЕ ПОДРШКЕ УСТАНОВАМА У ДОМЕНИМА ВРЕДНОВАЊА И САМОВРЕДНОВАЊА, Завод ће организовати активности из домена пружања стручне подршке установама у погледу праћења и вредновања степена остварености циљева, општих и посебних стандарда постигнућа ученика и самовредновања установа, као и припремање материјала за испитивање и оцењивање ученика (члан 22. Закона, став 2. тачка 6) у оквиру следећих пројеката:

- 2.1. Примена стандарда квалитета и развој инструмената за вредновање квалитета рада предшколских установа
- 2.2. Обука запослених у образовању за примену образовних стандарда за крај средњег образовања
- 2.3. Подршка самовредновању школа у области образовних постигнућа ученика
- 2.4. Самовредновање у функцији развоја школа
- 2.5. Програм мастер студија за наставнике предметне наставе у Србији (TEMPUS IV MASTS).

ПРОГРАМ 3: Истраживање и вредновање у образовању

3. У оквиру програмске области ИСТРАЖИВАЊЕ И ВРЕДНОВАЊЕ У ОБРАЗОВАЊУ, Завод ће организовати програмске активности из домена вредновања огледа и праћења усаглашености система вредновања и осигурања квалитета образовања и васпитања са системима вредновања и осигурања квалитета образовања и васпитања европских земаља (члан 22. Закона, став 2. тачка 2. и 7) у оквиру следећих пројекта:

3.1. Вредновање остварености циљева и исхода програма огледа у функцији развоја система образовања и васпитања

3.2. Аналитичко-истраживачке активности у функцији пружања стручне подршке Министарству просвете, науке и технолошког развоја и надлежним саветима у области осигурања квалитета образовања и васпитања.

Пројекти који предвиђају активности усмерене на испитивање постигнућа ученика, осигурање квалитета рада установа и истраживања у образовању захтевају средства у укупном износу од 56.000.000 динара.

ПРОГРАМ 1: ОСИГУРАЊЕ КВАЛИТЕТА У СИСТЕМУ ОБРАЗОВАЊА

1.1. ПОДРШКА СИСТЕМУ ВРЕДНОВАЊА КВАЛИТЕТА НА НАЦИОНАЛНОМ НИВОУ И НИВОУ УСТАНОВЕ

ОПИС ПРОЈЕКТА, ПРАВНИ ИЛИ ДРУГИ ОСНОВ ПРОЈЕКТА

На основу надлежности прописаних чланом 22. Закона о основама система образовања и васпитања („Службени гласник РС“, 72/09, 52/11, 55/13), Завод за вредновање квалитета образовања и васпитања обавља стручне послове у вези са обављањем националних испитивања и праћења ученичким постигнућа, вредновања рада установа, пружања стручне подршке Министарству и надлежним саветима по питањима осигурања квалитета и прикупљања и обраде података, као и пружања стручне подршке установама у погледу самовредновања.

Завод за вредновање квалитета образовања и васпитања је институција која има вишегодишње искуство у области развоја стандарда у образовању и мерења образовних постигнућа ученика и располаже стручним капацитетима у области израде инструмената за мерење постигнућа ученика. Завод је такође носилац посла који се односи на развијање стандарда, инструмената и процедуре, као и реализацију обука за примену стандарда у домену вредновања квалитета рада установа.

Активности у пројекту *Подршка систему осигурања квалитета на националном нивоу и нивоу установе* се заснивају на Закону о основама система образовања и васпитања и Изменама и допунама („Службени гласник РС“, број 72/09, 52/11, 55/13 чланови 22, 48, 49, 151), Закону о основном образовању („Службени гласник РС“, 55/13, чланови 26 и 76), као и низу подзаконских аката: Правилник о стандардима квалитета рада установе („Службеном гласнику РС“ 7/11 и 68/12); Правилнику о вредновању квалитета рада установа („Службеном гласнику РС“, 9/12); Правилнику о Стандардима компетенција директора установа образовања и васпитања („Службени гласник РС“, 38/13); Правилнику о сталном стручном усавршавању и стицању звања наставника, васпитача и стручних сарадника („Службени гласник РС“, 85/13, члан 22) и Правилнику о испиту и стручном усавршавању просветних саветника („Службени гласник РС“, 78/13, члан 15).

ВЕЗА ПРОЈЕКТА СА СТРАТЕГИЈАМА И ПОЛИТИКАМА

Реализација пројекта *Подршка систему осигурања квалитета на националном нивоу и нивоу установе* Завода за вредновање квалитета образовања и васпитања такође подржава остваривање различитих циљева који су дефинисани у следећим стратегијама, конвенцијама и декларацијама које се, једним делом или у целини, баве унапређивањем квалитета образовања, а које је усвојила или потписала Република Србија: Стратегија развоја образовања у Србији до 2020. године (2012), Стратешки циљеви образовања и обуке до 2020. године у земљама Европске уније (2009), Национални план акције за децу (2004), Национални миленијумски циљеви развоја у Републици Србији (2006), Стратегија за смањење сиромаштва (2003), Миленијумски циљеви развоја (2001), Копенхашка декларација о друштвеном развоју са Светског састанка на врху за друштвени развој (1995), Светска декларација о квалитетном образовању за све (1990), Конвенција о правима детета (1989), Конвенција против дискриминације у васпитању и образовању (1960).

РАЗЛОЗИ ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ПРОЈЕКТА

Осигурање квалитета образовног система је темељ развоја система образовања у целини. У предходном, вишегодишњем, периоду развијено је низ системских мера који треба да резултирају квалитетним образовањем за све ученике. Стандардизација у образовању, национална/међународна испитивања постигнућа ученика, професионализација наставника и директора школа, самовредновање и спољашње вредновање рада установа су делови система осигурања квалитета у чијем развоју је Завод био значајно ангажован и дао велики допринос. У наредном периоду Завод ће наставити да прати реализацију ових активности и учествује у њиховом унапређивању.

ОПШТИ И СПЕЦИФИЧНИ ЦИЉЕВИ ПРОЈЕКТА

Општи циљ пројекта јесте унапређивање система осигурања квалитета, како на нивоу установе, тако и на нивоу система у целини.

Специфични циљеви се односе на унапређивање система националних тестирања, унапређивање вредновања стручног усавршавања запослених у образовању, развој капацитета запослених у установама за самовредновање и развојно планирање, развој капацитета просветних саветника за стручно-педагошки надзор, унапређивање рада екстерних евалуатора кроз међународну и регионалну сарадњу са сличним институцијама.

Очекивани резултати	Показатељи промена	Средства верификације
Дефинисани процеси националног испитивања који се користе за евалуацију исхода наставе и учења.	Развијени стандарди, процедуре и инструкције за национално испитивање. Структуриран оквир за спровођење и националног испитивања.	Стандард документи, акциони планови, упутства, програм обуке. Предлог подзаконског акта о националном испитивању.
Пилотирана методологија мерења ефекта стручног усавршавања наставника и стручних сарадника.	Документ са смерницама за спровођење истраживања ефекта стручног усавршавања.	Формулари. Документ. Водич.
Унапређени процеси самовредновања у основном и средњем образовању.	Развијена методологија за осигурање квалитета вредновања школа. Унапређене методе самовредовања. Самовредновање укључено у планирање развоја школе. Развијен образац плана за унапређивање школа након екстерне евалуације. Развијен програм самовредновања рада	Приручник, програм обуке, материјал са обуке, листе учесника, веб апликација, база података, извештаји, развојни план школе.

	директора установа.	
Унапређени процеси спољашњег вредновања школа.	<p>Унапређена методологија за осигурање квалитета вредновања школа.</p> <p>Развијени критеријуми за вредновање спољашњих евалуатора. Организоване консултативне радионице за екстерне евалуаторе.</p> <p>Организована обука за нову групу екстерних евалуатора.</p> <p>Реализована регионална конференција у домену екстерне евалуације.</p> <p>Учешће на међународним конференцијама и SICI радионицама које се односе на вредновање квалитета у образовању и установама ради дисиминације квалитетне праксе и иновације постојећих процедура.</p> <p>Преведени материјали који се односе на европске трендове спољашњег вредновања.</p>	<p>Документи.</p> <p>Водичи.</p> <p>Програми рада радионица. Листе учесника.</p> <p>Програми рада конференција. Извештаји.</p> <p>Програми рада конференција. Листе учесника.</p> <p>Презентације и други материјали доступни преко веб сајта Завода.</p> <p>Документи на сајту.</p> <p>Дистрибуирани материјали. екстерним евалуаторима.</p>
Спроведено вредновање квалитета рада школа и обрађени прикупљени резултати у циљу унапређивања система вредновања.	<p>Извршено вредновање најмање 300 школа у складу са стандардима за вредновање квалитета рада установа и сачињен годишњи извештај о вреднованим школама.</p> <p>Прикупљене информације из школа које су вредноване о искуствима која су имала из вредновања.</p>	<p>Извештаји.</p> <p>Предлог плана унапређења.</p> <p>Сачињен извештај о квалитету рада екстерних евалуатора.</p> <p>Предлог плана унапређења.</p>

ПРЕГЛЕД ПРОЈЕКТНИХ АКТИВНОСТИ

Динамика	Активност
Јануар – фебруар 2014.	Унапређивање методологије спољашњег вредновања; развијање акционог плана за обуке и материјала за

	екстерне евалуаторе/просветне саветнике за вредновање квалитета рада школа. Консултативне радионице за екстерне евалуаторе.
Фебруар – децембар 2014.	Организовање допунских обука за просветне саветнике за спољашње вредновање, спољашње вредновање квалитета рада изабраних школа, прикупљање информација о процесима вредновања из вреднованих школа, писање извештаја.
Април – јун 2014.	Развијање информативног материјала о спољашњем вредновању за различите циљне групе/кориснике (екстерни евалуатори, просветни саветници, школе, родитељи, локална самоуправа, медији).
Март – септембар 2014.	Пилотирање методологије вредовања ефекта стручног усавршавања наставника.
Септембар – децембар 2014.	Развој методологије националних тестирања.
Јануар – децембар 2014.	Учешће на међународним конференцијама и SICI радионицама које се односе на вредновање квалитета у образовању и установама.

ЦИЉНЕ ГРУПЕ И КОРИСНИЦИ

- Министарство просвете, науке и технолошког развоја РС, просветни саветници, школе у Србији.

ПОТРЕБНА ФИНАНСИЈСКА СРЕДСТВА

Врста активности	Потребна средства	Напомена
423400 Услуге информисања	250.000	
423500 Стручне услуге	300.000	
423600 Угоститељске услуге	2.100.000	
424000 Специјализоване услуге	1.500.000	
426000 Материјал	50.000	
422000 Путни трошкови	690.000	
Тотал динара:	4.890.000	

ИЗВОР ФИНАНСИРАЊА:

Буџет Републике Србије

ПАРТНЕРИ У РЕАЛИЗАЦИЈИ:

Пројекат ИПА 2011 – *Подришка развоју људског капитала – опште образовање и развој људског капитала*, Педагошки завод Војводине, Покрајински секретаријат за образовање; национални савети, школске управе Министарства просвете, науке и технолошког развоја РС. Пројекат ће у појединим деловима подржавати Тим за социјално укључивање и смањење сиромаштва Владе Републике Србије, као и међународни партнери: Стална конференција образовних инспектората из европских земаља (SICI – The standing International Conference of Inspectorates) и Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit (GIZ) GmbH.

РЕАЛИЗАЦИЈА:

ЗАВОД ЗА ВРЕДНОВАЊЕ КВАЛИТЕТА ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА

мр Гордана Чапрић, заменик директора

1.2. ПРИПРЕМАЊЕ ПРОГРАМА ЗАВРШНОГ ИСПИТА У ОСНОВНОМ ОБРАЗОВАЊУ

ОПИС ПРОЈЕКТА, ПРАВНИ ИЛИ ДРУГИ ОСНОВ ПРОЈЕКТА

Након завршеног VIII разреда, ученик полаже завршни испит. Завршним испитом процењује се степен остварености општих и посебних стандарда постигнућа у основном образовању и васпитању (Закон о основама система образовања и васпитања, „Службени гласник РС“, број 72/09, 52/11, 55/13, члан 82).

Пројекат *Припремање програма завршног испита у основном образовању* заснива се на стручним пословима Завода у области припреме програма завршног испита у основном образовању и васпитању (Закон, члан 22, став 2. тачка 1. алинеја 4).

КРАТАК ОПИС ПРОЈЕКТА

Пројекат *Припремање програма завршног испита у основном образовању* подразумева активности које се односе на формирање и рад стручних група у складу са методолошким захтевима у процесу развијања Програма, као и на састављање низова задатака који ће се користити за илустрацију програма и вежбање ученика за предмете Српски језик и матерњи језик националних мањина (албански, бугарски, мађарски, румунски, русински, словачки, хрватски), као и предмете Математика, Биологија, Историја, Географија, Физика и Хемија на српском језику и језицима националних мањина.

ВЕЗА ПРОЈЕКТА СА СТРАТЕГИЈАМА И ПОЛИТИКАМА

Реализација пројекта *Припремање програма завршног испита у основном образовању* такође подржава остваривање различитих циљева који су дефинисани у следећим стратегијама, конвенцијама и декларацијама које се, једним делом или у целини, баве унапређивањем квалитета образовања, а које је усвојила или потписала Република Србија: Стратегија развоја образовања у Србији до 2020. године (2012), Стратешки циљеви образовања и обуке до 2020. године у земљама Европске уније (2009), Национални план акције за децу (2004), Национални миленијумски циљеви развоја у Републици Србији (2006), Стратегија за смањење сиромаштва (2003), Миленијумски циљеви развоја (2001), Копенхашка декларација о друштвеном развоју са Светског састанка на врху за друштвени развој (1995), Светска декларација о квалитетном образовању за све (1990), Конвенција о правима детета (1989), Конвенција против дискриминације у васпитању и образовању (1960).

РАЗЛОЗИ ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ПРОЈЕКТА

Закон о основама система образовања и васпитања, „Службени гласник РС“, број 72/09, 52/11, 55/13) члан 82, прописује полагање завршног испита за ученике VIII разреда, чиме се процењује степен остварености општих и посебних стандарда постигнућа у основном образовању и васпитању. Завод за вредновање квалитета образовања и васпитања припрема програм завршног испита (члан 22. Закона).

ОПШТИ И СПЕЦИФИЧНИ ЦИЉЕВИ ПРОЈЕКТА

Општи циљ пројекта јесте развијање програма завршног испита заснованог на образовним стандардима. Пројекат треба да осигура квалитет завршних испита на начин који треба да задовољи критеријуме ефикасности и праведности.

Специфични циљеви се односе на развој програма и задатака из седам наставних предмета, на српском језику и језицима националних мањина, и пружање подршке школама у коришћењу програма завршног испита.

Очекивани резултати	Показатељи промена	Средства верификације
Сачињени низови задатака за испитивање образовних постигнућа ученика за изабране наставне предмете Српски језик, матерњи језик (албански, бугарски, мађарски, румунски, русински, словачки, хрватски) и Математика, Биологија, Историја, Географија, Физика и Хемија и на српском језику и на језику националних мањина са коментарима и упутствима за примену и анализу.	Сачињени низови задатака са коментарима и упутствима за примену и анализу који илуструју програме и служе за унапређивање наставног рада и припрему ученика за полагање завршног испита.	Документи са задацима, коментарима и упутствима у електронском облику.
Припремљени примери тестова из Српског, односно Матерњег језика (албански, бугарски, мађарски, румунски, русински, словачки, хрватски) и Математике, Биологија, Историја, Географија, Физика и Хемија и на српском језику и на језику националних мањина.	Тестови доступни у електронском облику.	Сајтови Завода за вредновање квалитета образовања и васпитања, Министарства просвете, науке и технолошког развоја и других релевантних институција.
Развијене апликације за подршку наставницима у	Апликације доступне на веб сајту завода или достављене	Сајт Завода за вредновање

коришћењу програма завршног испита	школама	кавалитета образовања и васпитања и ЦД са апликацијама
------------------------------------	---------	--

ПРЕГЛЕД ПРОЈЕКТНИХ АКТИВНОСТИ

Динамика	Активност
Јануар – мај 2014.	Формирање стручних тимова; анализа образовних стандарда, уџбеника, планова и програма, израда примера задатака са коментарима и упутствима за коришћење задатака у сврху формативног оцењивања.
Јануар – март 2014.	Формирање тима за развој апликација за подршку наставницима за коришћење програма завршног испита, израда апликација, постављање на веб сајт или достављање школама.
Јун – септембар 2014.	Припрема примера тестова и упутства за коришћење и постављање на веб сајт Завода.
Октобар – новембар 2014.	Евалуација пројектних активности; састављање извештаја.

ЦИЉНЕ ГРУПЕ И КОРИСНИЦИ:

Ученици и наставници, Министарство просвете, науке и технолошког развоја РС,
Национални просветни савет

ПАРТНЕРИ У РЕАЛИЗАЦИЈИ:

Филозофски факултет Универзитета у Београду, Институт за психологију Филозофског факултета Универзитета у Београду; Филолошки факултет Универзитета у Београду, Математички факултет Универзитета у Београду, као и други факултети; основне школе; Друштво за српски језик и књижевност Србије, Друштво математичара Србије, као и остала стручна друштва; Филолошка гимназија, Београд, Математичка гимназија, Београд, Педагошки завод Војводине.

ПОТРЕБНА ФИНАНСИЈСКА СРЕДСТВА:

Врста активности	Потребна средства	Напомена
421000 Стални трошкови		
423500 Стручне услуге	2.100.000	
426000 Материјал	100.000	
512000 Машине и опрема		
Тотал динара:	2.200.000	

ИЗВОР ФИНАНСИРАЊА:

Буџет Републике Србије

РЕАЛИЗАЦИЈА:

ЦЕНТАР ЗА ИСПИТЕ, мр Срђан Вербић, руководилац Центра

1.3. ПРИПРЕМАЊЕ ИНСТРУМЕНТА И РЕАЛИЗАЦИЈА ЗАВРШНОГ ИСПИТА У ОСНОВНОМ ОБРАЗОВАЊУ

ОПИС ПРОЈЕКТА, ПРАВНИ ИЛИ ДРУГИ ОСНОВ ПРОЈЕКТА

Након завршеног VIII разреда, ученик полаже завршни испит. Завршним испитом процењује се степен остварености општих и посебних стандарда постигнућа у основном образовању и васпитању (Закон о основама система образовања и васпитања, „Службени гласник РС“, број 72/09, 55/13, члан 82).

Пројекат *Припремање инструмената завршног испита у основном образовању* заснива се на стручним пословима Завода у области припреме инструмената завршног испита у основном образовању и васпитању и обради и анализи резултата испита (Закон, члан 22, став 2. тачка 1. алинеја 5).

КРАТАК ОПИС ПРОЈЕКТА

Пројекат обухвата низ поступака који треба да обезбеде довољну продукцију задатака и осигурају квалитет инструмената и процеса испитивања у завршном испиту у основном образовању. Следеће активности су предвиђене за реализацију: формирање стручних група; релевантне методолошке активности у процесу развијања мерних инструмената и састављања одређеног броја задатака за пробно тестирање, осигурање квалитета задатака, пилотирање појединих ајтема у одређеним школама, кориговање задатака/састављање нових задатака за инструменте/тестове, прикупљање повратних информација и пуњење базе задатака за предмете Српски језик, матерњи језик за националне мањине (албански, бугарски, мађарски, румунски, русински, словачки, хрватски), Математику, Биологију, Историју, Географију и Физику на српском језику и језику националних мањина.

Континуирана допуна базе задатака за крај обавезног образовања, који су у складу са постојећим образовним стандардима, представља наставак активности започетих у оквиру истог пројекта у току 2010. године. База задатака је колекција задатака са одређеним метријским карактеристикама и они се примењују у испитивањима знања ученика. Подаци из базе задатака служе за ефикасну конструкцију теста, лонгитудиналне студије и даљу анализу података. Израда базе задатака је неопходна ради осигурања квалитета и праведности у систему тестирања. Паралелно са развојем базе задатака, предвиђен је и развој софтвера који може бити коришћен за рангирање ученика на основу постигнутих резултата ради селекције за упис у изабрану средњу школу, као и анализу података који се добијају у току реализације завршних испита у циљу унапређивања рада установа и система у целини. Ради убрзавања процеса вредновања у оквиру реализације завршних испита, уноса и обраде података, безбедног чувања, штампања и дистрибуирања инструмената података (и задатака), предвиђено је јачање хардверских (сервер и оптички читач) и софтверских капацитета Завода (специјализовани програм за праћење постигнућа ученика). Пројектом су предвиђене и активности за осигурање квалитета реализације завршног испита.

ВЕЗА ПРОЈЕКТА СА СТРАТЕГИЈАМА И ПОЛИТИКАМА

Реализација пројекта *Припремање инструмената и реализација завршног испита у основном образовању* Завода за вредновање квалитета образовања и васпитања такође подржава остваривање различитих циљева који су дефинисани у следећим стратегијама, конвенцијама и декларацијама које се, једним делом или у целини, баве унапређивањем квалитета образовања, а које је усвојила или потписала Република Србија: Стратегија

развоја образовања у Србији до 2020. године (2012), Стратешки циљеви образовања и обуке до 2020. године у земљама Европске уније (2009), Национални план акције за децу (2004), Национални миленијумски циљеви развоја у Републици Србији (2006), Стратегија за смањење сиромаштва (2003), Миленијумски циљеви развоја (2001), Копенхашка декларација о друштвеном развоју са Светског састанка на врху за друштвени развој (1995), Светска декларација о квалитетном образовању за све (1990), Конвенција о правима детета (1989), Конвенција против дискриминације у васпитању и образовању (1960).

РАЗЛОЗИ ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ПРОЈЕКТА

Закон о основама система образовања и васпитања, „Службени гласник РС“, број 72/09, 55/13, члан 82, прописује полагање завршног испита за ученике VIII разреда, чиме се процењује степен остварености општих и посебних стандарда постигнућа у основном образовању и васпитању. Завод за вредновање квалитета образовања и васпитања припрема инструменте за завршни испит (члан 22. Закона).

Основни разлог за покретање овог пројекта јесте осигурање квалитета процеса и инструмената завршног испита у основном образовању.

Пројекат планира развијање инструмената за мерење образовних постигнућа у наставним предметима који су намењени за евалуацију образовних постигнућа на крају обавезног образовања. Вредновање образовних постигнућа, заснованих на националним образовним стандардима, пружа информације колико је учење у школама успешно у оквиру комплексног система реформи у образовању будући да је неспорни крајњи циљ оваквих испитивања да *сви* ученици буду образовани и развију потребне компетенције према максимуму својих могућности. Пројекат треба да осигура квалитет завршних испита на начин који треба да задовољи критеријуме ефикасности и праведности.

ОПШТИ И СПЕЦИФИЧНИ ЦИЉЕВИ ПРОЈЕКТА

Општи циљ пројекта јесте развијање тестова за мерење образовних постигнућа намењених евалуацији у образовању, на крају циклуса обавезног образовања – праћење постигнућа ученика у односу на националне образовне стандарде у области наставе матерњег језика, математике, биологије, историје, географије, физике и хемије на српском језику и језицима националних мањина.

Специфични циљеви пројекта односе се на продукцију задатака и тестова који садрже наставне области заступљене у образовним стандардима, формирање базе задатака који задовољавају критеријуме ваљаности и поузданости, који ће бити употребљени у процесу завршног испита, развој специфичног софтвера за прикупљање, прегледање и обраду података у процесу реализације завршних испита, осигурање квалитета реализације завршног испита, као и на анализу података у циљу унапређења система.

Очекивани резултати	Показатељи промена	Средства верификације
Унапређен квалитет задатака за завршни испит.	Реализована обука за писце задатака, реализовано пилот тестирање задатака на пригодном узорку, реализовано пробно	Извештај о реализованој обуци и продукти учесника, прикупљени резултати пилот-тестирања и пробног тестирања.

	тестирање.	
Састављени задаци за предмете Српски језик, Математика, Историја, Географија, Биологија, Физика и Хемија на српском језику и матерњем језику националних мањина (албански, бугарски, мађарски, румунски, русински, словачки, хрватски).	База задатака из седам предмета на српском језику и језику националних мањина.	Формирана база задатака. Извештај о реализацији.
Састављени тестови за пробно тестирање ученика VIII разреда, односно испитивање образовних постигнућа ученика за наставне предмете Српски језик, Математика, Историја, Географија, Биологија, Физика и Хемија на српском језику и матерњем језику националних мањина (албански, бугарски, мађарски, румунски, русински, словачки, хрватски).	Припремљени тестови и упутства за оцењивање из предмета Српски, односно Матерњи језик, Математика, Историја, Географија, Биологија, Физика и Хемија за пробно тестирање ученика VIII разреда основне школе на српском језику и језицима националних мањина (албански, бугарски, мађарски, румунски, русински, словачки, хрватски).	ЦД са тестовима и упутствима за реализацију теста у VIII разреду достављени школским управама.
Састављени тестови за испитивање образовних постигнућа ученика за наставне предмете Српски језик, Математика, Историја, Географија, Биологија, Физика и Хемија на српском језику и матерњем језику националних мањина (албански, бугарски, мађарски, румунски, русински, словачки, хрватски).	Одштампани тестови за ученике VIII разреда основне школе.	Архива Завода за вредновање квалитета образовања и васпитања.
Развијен пробни софтвер који ће бити употребљен у процесу завршних испита.	Софтвер је у пробној употреби у пилот школама и служи за праћење резултата ученика и образовних	Софтвер. Извештај из истраживања.

	индикатора у систему	
Развијени додатни механизми контроле квалитета реализације завршног испита.	Спроведене додатне активности на контроли квалитета реализације завршног испита.	Извештај са препорукама за осигурање квалитета реализације завршног испита.
Извршена анализа резултата добијених на завршном испиту.	Анализа добијених резултата.	Извештај са резултатима и препорукама.

ПРЕГЛЕД ПРОЈЕКТНИХ АКТИВНОСТИ

Динамика	Активност
Јануар – фебруар 2014.	Формирање стручних тимова за израду тестова. Анализа резултата реализованих завршних испита.
Фебруар – март 2014.	Припрема, организација и реализација пилот-тестирања задатака на пригодном узорку.
Април – мај 2014.	Састављање задатака и тест свезака. Припремање пробних тестова и слање електронске верзије школама. Контрола квалитета задатака, кластера и свезака; штампање тест свезака за целокупну популацију ученика VIII разреда. Састављање кодних свезака и маски за унос.
Мај – јун 2014.	Развој софтвера за праћење постигнућа ученика.
Мај – август 2014.	Припрема и реализација активности за осигурање квалитета реализације завршног испита.
Јун – август 2014.	Реализација завршног испита.
Октобар – новембар 2014.	Тестирање софтвера у пилот школама, унос резултата завршног испита.
Октобар – децембар 2014.	Анализа добијених резултата са завршног испита. Обука за писање задатака.
Децембар 2014.	Евалуација пројектних активности. Састављање извештаја.

ЦИЉНЕ ГРУПЕ И КОРИСНИЦИ:

Министарство просвете, науке и технолошког развоја РС, Национални просветни савет; ученици и наставници.

ПАРТНЕРИ У РЕАЛИЗАЦИЈИ:

Филозофски факултет Универзитета у Београду, Институт за психологију Филозофског факултета Универзитета у Београду; Филолошки факултет Универзитета у Београду, Математички факултет Универзитета у Београду, као и други факултети; основне школе; Друштво за српски језик и књижевност Србије, Друштво математичара Србије, као и остала стручна друштва; Филолошка гимназија, Београд, Математичка гимназија, Београд, Педагошки завод Војводине.

ПОТРЕБНА ФИНАНСИЈСКА СРЕДСТВА:

Врста активности	Потребна средства	Напомена
423200 Компјутерске услуге	6.500.000	
423500 Услуге по уговору	9.500.000	
426000 Материјал	1.150.000	
512000 Машине и опрема	2.000.000	
515000 Нематеријална имовина	1.000.000	
Тотал динара:	20.150.000	

ИЗВОР ФИНАНСИРАЊА:

Буџет Републике Србије.

ЦИЉНЕ ГРУПЕ И КОРИСНИЦИ:

Министарство просвете, науке и технолошког развоја РС, Национални просветни савет, ученици и наставници.

ПАРТНЕРИ У РЕАЛИЗАЦИЈИ:

Филозофски факултет Универзитета у Београду, Институт за психологију Филозофског факултета Универзитета у Београду; Филолошки факултет Универзитета у Београду, Математички факултет Универзитета у Београду, као и други факултети; средње школе; Друштво за српски језик и књижевност Србије, Друштво математичара Србије, као и остала стручна друштва; Филолошка гимназија, Београд, Математичка гимназија, Београд, Педагошки завод Војводине.

РЕАЛИЗАЦИЈА:

ЦЕНТАР ЗА ИСПИТЕ, мр Срђан Вербић, руководилац Центра

1.4. ПРИПРЕМАЊЕ ПРОГРАМА ОПШТЕ И УМЕТНИЧКЕ МАТУРЕ У ОПШTEM СРЕДЊЕМ И УМЕТНИЧКОМ ОБРАЗОВАЊУ И ВАСПИТАЊУ

ОПИС ПРОЈЕКТА, ПРАВНИ ИЛИ ДРУГИ ОСНОВ ПРОЈЕКТА

Након завршеног четвртог разреда средњег општег образовања, ученик полаже општу матуру, а након завршеног четвртог разреда средњег уметничког образовања, уметничку матуру (Закон о основама система образовања и васпитања, „Службени гласник РС“, број 72/09, 55/13 члан 83 и члан 84).

Пројекат *Припремање програма опште и уметничке матуре у општем средњем и уметничком образовању и васпитању* заснива се на стручним пословима Завода у области припреме програма завршног испита у основном образовању и васпитању (Закон, члан 22, став 2. тачка 1. алинеја 4).

КРАТАК ОПИС ПРОЈЕКТА

Пројекат *Припремање програма опште и уметничке матуре у општем средњем и уметничком образовању и васпитању* подразумева активности које се односе на формирање и рад стручних група у складу са методолошким захтевима у процесу развијања програма, као и на састављање низова задатака који ће се користити за илустрацију програма и вежбање ученика за предмете који су дефинисану у концепту опште и уметничке матуре.

ВЕЗА ПРОЈЕКТА СА СТРАТЕГИЈАМА И ПОЛИТИКАМА

Реализација пројекта *Припремање програма опште и уметничке матуре у општем средњем и уметничком образовању и васпитању* подржава остваривање различитих циљева који су дефинисани у следећим стратегијама, конвенцијама и декларацијама које се, једним делом или у целини, баве унапређивањем квалитета образовања, а које је усвојила или потписала Република Србија: Стратегија развоја образовања у Србији до 2020. године (2012), Стратешки циљеви образовања и обуке до 2020. године у земљама Европске уније (2009), Национални план акције за децу (2004), Национални миленијумски циљеви развоја у Републици Србији (2006), Стратегија за смањење сиромаштва (2003), Миленијумски циљеви развоја (2001), Копенхашка декларација о друштвеном развоју са Светског састанка на врху за друштвени развој (1995), Светска декларација о квалитетном образовању за све (1990), Конвенција о правима детета (1989), Конвенција против дискриминације у васпитању и образовању (1960).

РАЗЛОЗИ ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ПРОЈЕКТА

Закон о основама система образовања и васпитања, „Службени гласник РС“, број 72/09, члан 83 и члан 84, прописује полагање опште матуре након завршеног четвртог разреда средњег општег образовања, односно уметничке матуре након завршеног четвртог разреда средњег уметничког образовања. Завод за вредновање квалитета образовања и васпитања припрема програм матурских испита у општем средњем и уметничком образовању (члан 22. Закона).

ОПШТИ И СПЕЦИФИЧНИ ЦИЉЕВИ ПРОЈЕКТА

Општи циљ пројекта јесте развијање програма опште и уметничке матуре засноване на образовним стандардима. Пројекат треба да осигура квалитет опште и уметничке матуре

на начин који треба да задовољи критеријуме ефикасности и праведности.

Специфични циљ се односи на дефинисање програма и задатака из наставних предмета дефинисаних у концепту опште и уметничке матуре, на српском језику и језицима националних мањина.

Очекивани резултати	Показатељи промена	Средства верификације
Дефинисани програми опште и уметничке матуре за полагање завршног испита за предмете предвиђене у концепту опште и уметничке матуре, на српском језику и језицима националних мањина (албански, бугарски, мађарски, румунски, русински, словачки, хрватски).	Састављени програми за испитивање образовних постигнућа ученика за изабране наставне предмете на српском језику и језику националних мањина (албански, бугарски, мађарски, румунски, русински, словачки, хрватски).	Предлози програма достављени Министарству просвете, науке и технолошког развоја. Извештај о свим етапама током реализације пројекта.
Сачињени низови задатака за испитивање образовних постигнућа ученика за изабране наставне предмете на српском језику и језику националних мањина (албански, бугарски, мађарски, румунски, русински, словачки, хрватски).	Сачињени низови задатака који илуструју програме и ученицима служе за вежбање.	Документи са задацима у електронском облику.
Програм доступан свим релевантним учесницима у систему завршних испита.	Програми објављени.	„Просветни гласник“, сајтови релевантних институција.

ПРЕГЛЕД ПРОЈЕКТНИХ АКТИВНОСТИ

Динамика	Активност
Јануар – април 2014.	Формирање стручних тимова; анализа образовних стандарда, уџбеника, планова и програма; дефинисање листе стандарда који ће бити испитивани, састављање низова задатака који илуструју програм.

Мај – септембар 2014.	Состављање програма; достава програма Министарству просвете, науке и технолошког развоја и НПС-у; објава програма и задатака.
Октобар – новембар 2014.	Евалуација пројектних активности; састављање извештаја.

ЦИЉНЕ ГРУПЕ И КОРИСНИЦИ:

Министарство просвете, науке и технолошког развоја РС, Национални просветни савет, ученици и наставници.

ПАРТНЕРИ У РЕАЛИЗАЦИЈИ:

Филозофски факултет Универзитета у Београду, Институт за психологију Филозофског факултета Универзитета у Београду; Филолошки факултет Универзитета у Београду, Математички факултет Универзитета у Београду, као и други факултети; средње школе; Друштво за српски језик и књижевност Србије, Друштво математичара Србије, као и остала стручна друштва; Филолошка гимназија, Београд, Математичка гимназија, Београд, Педагошки завод Војводине.

ПОТРЕБНА ФИНАНСИЈСКА СРЕДСТВА:

Врста активности	Потребна средства	Напомена
423500 Стручне услуге	2.900.000	
424000 Специјализоване услуге	1.000.000	
426000 Материјал	100.000	
Тотал динара:	4.000.000	

ИЗВОР ФИНАНСИРАЊА:

Буџет Републике Србије.

РЕАЛИЗАЦИЈА:

ЦЕНТАР ЗА ИСПИТЕ, мр Срђан Вербић, руководилац Центра

1.5. РАЗВОЈ СТАНДАРДА ПОСТИГНУЋА ЗА НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ СТРАНИ ЈЕЗИК ЗА КРАЈ ОБАВЕЗНОГ ОБРАЗОВАЊА

ОПИС ПРОЈЕКТА, ПРАВНИ ИЛИ ДРУГИ ОСНОВ ПРОЈЕКТА

Пројекат *Развој стандарда постигнућа за наставни предмет Странни језик за крај обавезног образовања* заснива се на стручним пословима Завода у области припреме општих и посебних стандарда постигнућа и програма завршног испита у основном образовању и васпитању, матурских испита у општем средњем и уметничком образовању (Закон, члан 22, став 2. тачка 1. алинеја 1 и 5).

Програми и инструменти завршних испита у основном образовању и васпитању, матурских испита у општем средњем и уметничком образовању заснивају се на образовним стандардима. Образовни стандарди наводе шта сви ученици *треба да разумеју, знају и могу* у одређеним наставним областима, на одређеном нивоу образовног постигнућа. Образовним стандардима, као исходима учења, постављају се јасни захтеви и очекивања о постигнућима ученика.

Образовни стандарди за крај обавезног образовања развијани су у периоду од 2005. до 2006. године у оквиру пројекта *Развој школства у Републици Србији* – пројектна компонента **Развој стандарда и вредновање** за 10 предмета: српски језик и књижевност, математика, биологија, физика, хемија, географија, историја, музичка култура, ликовна култура и физичко васпитање. Одлуком Националног просветног савета о усвајању Образовних стандарда за крај обавезног образовања (број: 401-00-13/71/2009-06) и њиховим објављивањем („Службени гласник – просветни гласник“ LIX бр. 5 од 5. јула 2010) стандарди су уведени у образовну праксу.

Пошто су страни језици једини за које не постоје стандарди у основном образовању, а направљен је предлог стандарда за стране језике у општем средњем образовању, у оквиру овог пројекта, на захтев Министарства просвете, науке и технолошког развоја РС (610-00-00523/2012-06) биће развијен и предлог општих стандарда постигнућа – образовних стандарда за стране језике за крај основног образовања (енглески, француски, руски, немачки, италијански и шпански).

Пројекат Развој стандарда постигнућа из Страног језика за крај обавезног образовања треба да помогне ревизију образовних стандарда као подршка развоју оквира националног курикулума у основном образовању.

ВЕЗА ПРОЈЕКТА СА СТРАТЕГИЈАМА И ПОЛИТИКАМА

Реализација пројекта *Развој стандарда постигнућа за наставни предмет Странни језик за крај обавезног образовања* Завода за вредновање квалитета образовања и васпитања такође подржава остваривање различитих циљева који су дефинисани у следећим стратегијама, конвенцијама и декларацијама које се, једним делом или у целини, баве унапређивањем квалитета образовања, а које је усвојила и потписала Република Србија: Стратегија развоја образовања у Србији до 2020. године (2013), Стратешки циљеви образовања и обуке до 2020. године у земљама Европске уније (2009), Национални план акције за децу (2004), Национални миленијумски циљеви развоја у Републици Србији (2006), Стратегија за смањење сиромаштва (2003), Миленијумски циљеви развоја (2001), Копенхашка декларација о друштвеном развоју са Светског састанка на врху за друштвени развој (1995), Светска декларација о квалитетном образовању за све (1990), Конвенција о правима детета (1989), Конвенција против дискриминације у васпитању и образовању (1960).

Пројекат је индиректно повезан са Пројекта ИПА 2011 – *Подршка развоју људског*

капитала и истраживању, који за општи циљ има унапређење људског капитала базiranog на јачању „треугла знања“: образовање – истраживање – иновације, као и да унапреди ефективност образовног система и имплементира стратегију научног и технолошког развоја Србије и тиме допринесе повећању иновативности у складу са ЕУ стандардима, као и повећање укупног знања у друштву.

РАЗЛОЗИ ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ПРОЈЕКТА

У вишегодишњој пракси у државама Европе и света утврђено је да образовни стандарди, било да упућују на садржину или перформансе, постављају *висока очекивања* пред ученике и промовишу *праведност* у образовању за све ученике.

Сврха образовних стандарда јесте унапређење учења кроз усмеравање на кључне компетенције; подршка успостављању јавних и објективних критеријума оцењивања; пружање могућности за самовредновање ученика, наставника и школа; повезивање тестова знања са образовним стандардима у процесу унутрашњег/спољашњег вредновања; као и праћење квалитета образовања у целини. Поред тога, образовни стандарди утичу на развој ефективнијег курикулума и стратегија подучавања, те омогућавају свим образовним ресурсима пун потенцијал.

Успостављање стандарда постигнућа – образовних стандарда у основном и средњем образовању – важан је корак у процесу организовања завршних и матурских испита, а тиме и унапређивања образовног система Републике Србије.

Глобализација, рапидан технолошки развој и потребе послодаваца захтевају од система образовања флексибилност и излажу га сталним проверама и реформама. Пракса у свету је да се ревизија стандарда врши након пет година. У том смислу неопходно је проверити и осавременити постојеће стандарде у складу са измененим Законом и тенденцијама у Европи.

ОПШТИ И СПЕЦИФИЧНИ ЦИЉЕВИ ПРОЈЕКТА

Општи циљ је унапређивање квалитета развијених образовних стандарда за крај обавезног образовања и развој предлога образовних стандарда за стране језике за крај основног образовања у складу са Законом о основама система образовања и васпитања и савременим трендовима у Европској унији.

Специфични циљеви односе се на развој и установљавање процедура за дефинисање, праћење и унапређивање општих и посебних стандарда постигнућа на крају обавезног образовања као и на ревизију постојећих стандарда.

Очекивани резултати	Показатељи промена	Средства верификације
Развијене и установљене процедуре за дефинисање, праћење и унапређивање општих и посебних стандарда постигнућа на крају обавезног образовања и општег средњег образовања у складу са Законом о основама система	Инструменти за испитивање кључних компетенција ученика развијени на крају прве године имплементације Проекта. Провера/тестирање ученичких постигнућа у пилот школама на почетку и на крају	Тестови за испитивање постигнућа ученика. Извештај са тестирања.

<p>образовања (2009) и савременим трендовима у ЕУ.</p>	<p>имплементације прве године примене националног курикулума. Тестирање контролне групе. Тестирање се врши на узорку од 10% основних и средњих школа које нису укључене у Пројекат.</p>	
<p>Општи стандарди постигнућа ученика у основном образовању развијени, разматрани, тестирали и дефинисани у складу са Законом о основама система образовања (2009) и савременим трендовима у ЕУ.</p>	<p>Предлог општих стандарда постигнућа у општем образовању (основном и средњем) прослеђени Министарству просвете, науке и технолошког развоја, Националном просветном савету на усвајање на крају имплементације Пројекта.</p>	<p>Стандард документи. Извештај.</p>
<p>Урађена прва верзија предлога стандарда за страни језик у основном образовању.</p>	<p>Реализовано истраживање, добијене повратне информације.</p>	<p>Листа школа; извештај о реализацији.</p>
<p>Консултације са стручњацима и запосленима у образовању о предлогу стандарда за страни језик.</p>	<p>Реализована јавна расправа о предлогу стандарда, добијене сугестије и предлози за унапређивање исказа стандарда.</p>	<p>Листа предлога за унапређивање стандарда. Извештаји о реализованим активностима.</p>
<p>Коначни предлог стандарда за страни језик у основном образовању припремљен за процедуру усвајања.</p>	<p>Предлог образовних стандарда за страни језик у основном образовању достављен Министарству просвете, науке и технолошког развоја и Националном просветном савету.</p>	<p>Документ Предлог образовних стандарда за страни језик у основном образовању.</p>

ПРЕГЛЕД ПРОЈЕКТНИХ АКТИВНОСТИ

Динамика	Активност
Јануар 2014.	Израда завршне верзије ревидираних општих стандарда постигнућа.
Јануар – фебруар 2014.	Припрема упитника за наставнике за пилотирање ревидираних стандарда.
Јануар – фебруар 2014.	Формирање радне групе за израду предлога стандарда за стране језике. Анализа наставних планова и програма и осталих материјала релевантних за дефинисање стандарда (Европски оквир за живе језике, компаративна анализа наставних програма и стандарда у земљама у окружењу и ЕУ, међународних стратешких докумената.)
Фебруар – март 2014.	Реализација пилотирања ревидираних стандарда путем упитника за наставнике.
Фебруар – април 2014.	Дефинисање области, исхода и нивоа захтева стандарда за стране језике. Израда задатака, тестова и осталих материјала за испитивање стандарда за стране језике.
Јануар – април 2014. Јануар – април 2015.	Израда задатака и тестова за проверу остварености ревидираних стандарда на почетку и на крају прве године примене новог курикулума.
Април – мај 2014. Април – мај 2015.	Реализација тестирања на почетку и на крају прве године примене новог курикулума.
Април -мај 2014.	Испитивање предлога стандарда за стране језике – тестирање на узорку ученика из пилот школа.
Јул –септембар 2014. Јул –септембар 2015.	Обрада и анализа података добијених током пилотирања стандарда.
Октобар 2014.	Израда коначне верзије предлога ревидираних стандарда и усклађивање на нивоу курикулума.
Октобар 2014.	Анализа резултата испитивања и уношење потребних корекција и израда коначне верзије предлога стандарда за стране језике.
Новембар 2014.	Јавна расправа о предлогу стандарда.
Новембар 2014.	Израда рецензије предлога ревидираних стандарда и предлога стандарда за стране језике.
Децембар 2014.	Покретање процедуре усвајања ревидираних стандарда и предлога стандарда за стране језике.

ЦИЉНЕ ГРУПЕ И КОРИСНИЦИ:

Министарство просвете, науке и технолошког развоја РС; Национални просветни савет; ученици и наставници у школама; стручни сарадници; директори школа; образовна јавност.

ПАРТНЕРИ У РЕАЛИЗАЦИЈИ:

Филолошки факултет Универзитета у Београду, Институт за психологију Филозофског факултета Универзитета у Београду, као и други факултети; гимназије; стручна друштва, Педагошки завод Војводине.

ПОТРЕБНА ФИНАНСИЈСКА СРЕДСТВА:

Врста активности	Потребна средства	Напомена
421000 Стални трошкови		
422000 Путни трошкови		
423100 Услуге по уговору	5.385.00	
423400 Специјализоване услуге		
426000 Материјал	150.000	
Тотал динара:	5.535.000	

ИЗВОР ФИНАНСИРАЊА:

Буџет Републике Србије.

РЕАЛИЗАЦИЈА:

ЦЕНТАР ЗА СТАНДАРДЕ, спец. **Јелена Најдановић-Томић**, руководилац Центра

ПРОГРАМ 2: ПРУЖАЊЕ СТРУЧНЕ ПОДРШКЕ УСТАНОВАМА У ДОМЕНИМА ВРЕДНОВАЊА И САМОВРЕДНОВАЊА

2.1. ПРИМЕНА СТАНДАРДА КВАЛИТЕТА И РАЗВОЈ ИНСТРУМЕНТА ЗА ВРЕДНОВАЊЕ КВАЛИТЕТА РАДА ПРЕДШКОЛСКИХ УСТАНОВА - УНИЦЕФ

ОПИС, ПРАВНИ ИЛИ ДРУГИ ОСНОВ ПРОЈЕКТА

Вредновање квалитета рада установа је, према Закону о основама система образовања и васпитања („Службени гласник РС“ бр. 72/9, 52/11, 55/13), у надлежности Завода за вредновање квалитета образовања и васпитања.

Процена образовног система је незаобилазна карика за обезбеђивање квалитетног образовања. Закон о основама система образовања и васпитања („Службени гласник РС“ бр. 72/9 и 52/11) предвиђа евалуацију рада установе на два начина – самовредновањем и спољашњим вредновањем. Један од принципа евалуације је и промоција стандардизованог мерења у дефинисаним областима, а на основу прописаних стандардара. Према том концепту евалуације, предвиђено је да се самовредновање и спољашње вредновање базирају на истим областима, стандардима и показатељима националног оквира квалитета – *Стандарди квалитета рада предшколских установа*.

Стандарди квалитета рада предшколских установа сачињени су и усвојени на основу одлуке Националног просветног савета. Сходно Правилнику о стандардима квалитета рада предшколских установа („Службени гласник РС“ бр. 7/11 и 68/12) успостављен је оквир квалитета за евалуацију рада предшколских установа у Републици Србији. Процедуре вредновања предшколских установа су описане у Правилнику о вредновању квалитета рада установа („Службени гласник РС“ бр. 9/12).

Пројекат представља наставак двогодишњег пројекта, чији је први део реализован 2013. године.

ВЕЗА ПРОЈЕКТА СА СТРАТЕГИЈАМА И ПОЛИТИКАМА

Међународна истраживања и анализе, као и искуство на национално нивоу, показују да улагање у квалитетно предшколско образовање има изузетно значајан утицај на упис већег броја деце у школу и бољи школски успех, смањује стопе напуштања школовања, повећава могућност учења и усвајање језика код деце.

У поређењу са земљама чланицама ЕУ, стопа обухвата предшколским васпитањем и образовањем предшколске деце из свих старосних група, нарочито деце узраста од 3 до 5,5 година, веома је ниска у Србији. Просечна стопа обухвата предшколским васпитањем и образовањем износи 42% (DevInfo подаци за 2011. годину). Овај проценат је увећан након увођења предшколског припремног програма, али још увек је много нижи од просека у ЕУ.

Повећање обухвата и квалитета предшколског васпитања и образовања саставни је део стратешких докумената у Србији: Конвенција против дискриминације у васпитању и образовању (1960), Конвенција о правима детета (1989), Светска декларација о квалитетном образовању за све (1990), Копенхашка декларација о друштвеном развоју са Светског састанка на врху за друштвени развој (1995), Миленијумски циљеви развоја

(2001), Стратегија за смањење сиромаштва (2003), Национални миленијумски циљеви развоја (2006), Национални план акције за децу (2005), Стратегија одрживог развоја (2008), Стратегија за унапређивање положја особа са инвалидитетом, Стратегија и акциони план за унапређење положја Рома (2009). У новој Стратегији образовања до 2020. године наглашена је значајна посвећеност даљем развоју предшколског образовања.

РАЗЛОЗИ ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ПРОЈЕКТА

Разлог за спровођење пројекта је пружање подршке предшколским установама да одржавају и развијају своју добробит кроз критичко преиспитивање и самовредновање. Такво вредновање охрабрује васпитаче да преиспитају схватање квалитета у предшколском васпитању и образовању, као и сопствене улоге у постизању квалитета рада установе. Самовредновање помаже васпитачима да развијају знање, разумевање и вештине како би проценили своју праксу у оквиру конкретног контекста и у односу на то предузели кораке да је унапреде.

ОПШТИ И СПЕЦИФИЧНИ ЦИЉЕВИ ПРОЈЕКТА

Општи циљ пројекта је побољшање услова предшколског васпитања и образовања за децу, кроз унапређење квалитета предшколског васпитања и образовања и повећање одговорности установа према корисницима и друштву.

Специфични циљеви:

1. Јачање капацитета релевантних актера за адекватно коришћење *Стандарда квалитета рада предшколских установа* при самовредновању.

Очекивани резултати	Показатељи промена	Средства верификације
Креиран концепт обуке и припремљен материјал за директоре, руководиоце радних јединица и запослене у предшколским установама, као и за представнике локалне власти.	Постојање сценарија и материјала за обуку.	Сценарио обуке, презентације и радни материјал.
Обука за водитеље који ће реализовати семинар за представнике предшколских установа.	Постојање сценарија и материјала за обуку.	Сценарио обуке, презентације и радни материјал.
Организовање каскадне обуке за представнике предшколских установа.	Четири представника по предшколској установи, обучени представници	Програм рада и списак учесника.

	свих предшколских установа у Србији (око 500 обучених), и представници локалне власти.	
Сачињена комуникациона стратегија, организована кампања у циљу подизања свести разних корисника.	План комуникације, медија план.	Текстови, документи.

2. Подизање свести директора и запослених у предшколским установама, локалних власти и родитеља о значају квалитета предшколског васпитања и образовања кроз промоцију која се остварује путем самовредновања.

ПРЕГЛЕД ПРОЈЕКТНИХ АКТИВНОСТИ

Динамика	Активност
Јануар – фебруар 2014.	Развој комуникационе стратегије и промотивног материјала за подизање свести родитеља и локалних власти о користима вредновања предшколских установа.
Фебруар – мај 2014.	Креирање сценарија и материјала за обуку представника предшколских установа и локалне власти.
Јун 2014.	Обуке водитеља за реализацију сминара за представнике установа и локалне власти.
Септембар – децембар 2014.	Организовање каскадне обуке за представнике предшколских установа и локалних власти у вези са самовредновањем.

ЦИЉНЕ ГРУПЕ И КОРИСНИЦИ:

Спољашњи евалуатори (Министарство просвете, науке и технолошког развоја РС и Завод за вредновање квалитета образовања и васпитања), све предшколске установе у Републици Србији (161).

Индиректни корисници: деца и родитељи.

ПАРТНЕРИ У РЕАЛИЗАЦИЈИ:

УНИЦЕФ, Министарство просвете, науке и технолошког развоја РС (спољашњи евалуатори, ШУ), Регионални центри за професионалани развој запослених у образовању, предшколске установе, Стална конференција градова и општина, Стручно удружење медицинских сестара васпитача Србије, Стручно удружење стручних сарадника и сарадника у предшколским установама Србије, Стручно удружење васпитача Србије

ПОТРЕБНА ФИНАНСИЈСКА СРЕДСТВА:

Врста активности	Потребна средства	Напомена
423100 Административне услуге	87.000	
423400 Услуге информисања	252.000	
423500 Стручне услуге	1.157.000	
423600 Угоститељске услуге	635.000	
426000 Материјал	261.000	
422000 Путни трошкови	210.000	
Тотал динара:	2.602.000	

ИЗВОР ФИНАНСИРАЊА:

Реализацију пројекта финансира УНИЦЕФ.

ПРЕТПОСТАВКЕ:

- Редовност прилива финансијских средстава према договореним тарншама.
- Успешна сарадња са свим наведеним партнерима у реализацији пројекта.

РЕАЛИЗАЦИЈА:

Центар за стандарде: спец. **Јелена Најдановић-Томић**, руководилац Центра
Весна Картал, саветник-координатор

2.2. ОБУКА ЗАПОСЛЕНИХ У ОБРАЗОВАЊУ ЗА ПРИМЕНУ ОБРАЗОВНИХ СТАНДАРДА ЗА КРАЈ СРЕДЊЕГ ОБРАЗОВАЊА

ОПИС, ПРАВНИ ИЛИ ДРУГИ ОСНОВ ПРОЈЕКТА

У складу са чланом 22. Закона о основама система образовања и васпитања („Службени гласник РС“ бр. 72/09), између осталог, Завод за вредновање квалитета образовања и васпитања има надлежност у припреми општих и посебних стандарда постигнућа и пружању стручне подршке Министарству просвете и надлежним саветима у погледу праћења и вредновања степена остварености циљева, општих и посебних стандарда постигнућа ученика. Пошто су 2012. године развијени општи стандарди постигнућа ученика за крај средњег образовања, образовни стандарди за једанаест наставних предмета у средњем образовању, који ће бити основ за општу, а делимично и за стручну и уметничку матуру, Завод ће пружити подршку запосленима у образовању како би их што успешније имплементирали у наставни процес.

ВЕЗА ПРОЈЕКТА СА СТРАТЕГИЈАМА И ПОЛИТИКАМА

Овај Пројекат се ослања на резултате Пројекта *Подршка осигурању квалитета система квалитета на националном нивоу у основном и средњем образовању* (ИПА 2008, приоритетна оса 2, пројекат 16) који је општи циљ има развој модерног, ефикасног система образовања у Србији, који доприноси економском развоју земље у складу са политиком Европске уније, садржаном у Лисабонској стратегији. Посебан циљ се односио на подршку развоју и имплементацији осигурања квалитета за опште и средње стручно образовање са нагласком на развој националног система испита, као и на јачање капацитета Министарства просвете, науке и технолошког развоја и других релевантних институција. У оквиру Пројекта развијен је предлог образованих стандарда за 11 наставних предмета у општем средњем и средњем стручном образовању у делу општеобразовних предмета, као концепт завршног и матурских испита у чијој основи се налазе образовни стандарди.

Један од услова успешности имплементације новог концепта завршних и матурских испита јесте прихваташе и коришћење образовних стандарда у образовној пракси.

Реализација пројекта *Обука запослених у образовању за примену образовних стандарда за крај средњег образовања* Завода за вредновање квалитета образовања и васпитања подржава остваривање различитих циљева који су дефинисани у следећим стратегијама, конвенцијама и декларацијама које се, једним делом или у целини, баве унапређивањем квалитета образовања, а које је усвојила и потписала Република Србија: Стратегија развоја образовања у Србији до 2020. Године, Стратешки циљеви образовања и обуке до 2020. године у земљама Европске уније (2009), Национални план акције за децу (2004), Национални миленијумски циљеви развоја у Републици Србији (2006), Стратегија за смањење сиромаштва (2003), Миленијумски циљеви развоја (2001), Копенхашка декларација о друштвеном развоју са Светског састанка на врху за друштвени развој (1995), Светска декларација о квалитетном образовању за све (1990), Конвенција о правима детета (1989), Конвенција против дискриминације у васпитању и образовању (1960).

РАЗЛОЗИ ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ПРОЈЕКТА

Завршним и матурским испитима процењује се степен остварености општих и посебних стандарда постигнућа у основном и средњем образовању и васпитању, а образовни стандарди представљају суштинска знања, вештине и умења која ученици треба да усвоје

на крају одређеног нивоа образовања. Образовни стандарди дефинисани су као компетенције које ученици треба да изграде током средњошколског образовања. Образовни стандарди засновани су на компетенцијама, а такав приступ представља новину за већину учесника у образовном процесу у средњем образовању.

Ради успешне имплементације, Завод је припремио и реализацио обуке које треба да допринесу успешном увођењу стандарда у образовну праксу.

ОПШТИ И СПЕЦИФИЧНИ ЦИЉЕВИ ПРОЈЕКТА

Општи циљ се односи на ширење и унапређивање културе вредновања и праћење квалитета вредновања у целини, као и на унапређивање наставе кроз усмеравање на кључна знања и компетенције, специфичне за обуку наставника за примену образовних стандарда у циљу боље припреме ученика за матурске испите на крају средњег образовања, на повећање степена информисаности установа и учесника у образовању (директори, наставници, ученици, родитељи, високошколске установе) о значају увођења стандарда образовних постигнућа у образовни систем и њиховој примени као и на подизање компетенција просветних саветника за пружање подршке школама у примени образовних стандарда.

Очекивани резултати	Показатељи промена	Средства верификације
Припремљени релевантни документи и материјал за обуку и имплементацију.	Утврђен начин деловања и материјал који ће бити коришћен у имплементацији.	Концепт обуке и акциони план реализације обуке у школским управама.
Реализована обука водитеља за имплементацију стандарда за 11 предмета и међупредметне компетенције. Реализована обука просветних саветника за пружање подршке школама у имплементацији стандарда и припреми за матурски испит.	Обучено око 90 сарадника за имплементацију стандарда и мотивисање ученика за рад. Обучено 120 просветних саветника.	Извештај о обуци, листа урађеног материјала, евалуациони лист.
Реализована обука за наставнике гимназија и средњих стручних школа, директоре и стручне сараднике.	Обучено око 4.000 наставника, директора и стручних сарадника.	Извештај о обуци, евалуациони лист.

ПРЕГЛЕД ПРОЈЕКТНИХ АКТИВНОСТИ

Динамика	Активност
Јануар – фебруар 2014.	Формирање тима за израду концепта и садржаја обуке.
Март 2014.	Израда концепта и сценарија и садржаја обуке и пратећих материјала неопходних за реализацију обуке.
Март – април 2014.	Избор будућих водитеља обуке на основу дефинисаних критеријума.
Април 2014.	Реализација обуке водитеља.
Април – мај 2014.	Реализација обуке за просветне саветнице.
Јун – децембар 2014.	Реализација семинара за наставнике гимназија и средњих стручних школа.

ЦИЉНЕ ГРУПЕ И КОРИСНИЦИ:

Министарство просвете, науке и технолошког развоја РС, просветни саветници, наставници у школама; стручни сарадници; директори школа; образовна јавност.

ПАРТНЕРИ У РЕАЛИЗАЦИЈИ:

Министарство просвете, науке и технолошког развоја РС (просветни саветници); гимназије и средње стручне школе и запослени у школама.

ПОТРЕБНА ФИНАНСИЈСКА

:

Врста активности	Потребна средства	Напомена
423100 Административне услуге		
423400 Услуге информисања	1.500.000	
423500 Стручне услуге	5.705.000	
424000 Специјализоване услуге	1.000.000	
423600 Угоститељске услуге	1.800.000	
426000 Материјал	50.000	
422000 Путни трошкови		
Тотал динара:	10.055.000	

ИЗВОР ФИНАНСИРАЊА:

Буџет Републике Србије.

РЕАЛИЗАЦИЈА:

ЦЕНТАР ЗА СТАНДАРДЕ, спец. **Јелена Најдановић-Томић**, руководилац Центра

2.3. ПОДРШКА САМОВРЕДНОВАЊУ ШКОЛА У ОБЛАСТИ ОБРАЗОВНИХ ПОСТИГНУЋА УЧЕНИКА

ОПИС ПРОЈЕКТА, ПРАВНИ ИЛИ ДРУГИ ОСНОВ ПРОЈЕКТА

У школама у Србији неколико година се реализује процес самовредновања, у седам кључних области рада школа. У том процесу школе користе *Приручник за самовредновање и вредновање рада школа* Министарства просвете, науке и технолошког развоја РС. У *Приручнику* је развијен сет инструмената за вредновање кључних области. Кључна област – постигнућа ученика – изузетно је важна и обухвата показатеље који се, између осталог, односе на квалитет знања, оцене и успех, пријемне и квалификационе испите. Различите анализе, на пример PISA и TIMSS истраживања, као и нека домаћа истраживања, показују да је наставницима и ученицима потребна додатна подршка која ће допринети побољшању резултата и олакшати процес самовредновања у овој области. 2011. Објављен је нови *Правилник о оцењивању ученика у основном образовању и васпитању* за чију промену је наставницима потребна додатна подршка. Пројекат Завода за вредновање квалитета *Подршка самовредновању школа у области образовних постигнућа ученика* пружа подршку наставницима и школама у области вредновања ученичких постигнућа, односно школског оцењивања и припремања квалитетних задатака за испитивање ученичких постигнућа и низова задатака објективног типа и стварање услова за квалитетније самовредновање.

Завод за вредновање квалитета образовања и васпитања, поред осталих надлежности, обавља стручне послове у области пружања стручне подршке установама у погледу праћења и вредновања степена остварености циљева, општих и посебних стандарда постигнућа ученика и самовредновања установа (Закон о основама система образовања и васпитања, „Службени гласник РС“, број 72/09, 55/13 члан 22).

ВЕЗА ПРОЈЕКТА СА СТРАТЕГИЈАМА И ПОЛИТИКАМА

Реализација пројекта *Подршка самовредновању школа у области образовних постигнућа ученика* Завода за вредновање квалитета образовања и васпитања подржава остваривање различитих циљева дефинисаних у следећим стратегијама, конвенцијама и декларацијама које се, једним делом или у целини, баве унапређивањем квалитета образовања, а који је усвојила и потписала Република Србија: Стратегија развоја образовања у Србији до 2020. године (2013), Стратешки циљеви образовања и обуке до 2020. године у земљама Европске уније (2009), Национални план акције за децу (2004), Национални миленијумски циљеви развоја у Републици Србији (2006), Стратегија за смањење сиромаштва (2003), Миленијумски циљеви развоја (2001), Копенхашка декларација о друштвеном развоју са Светског састанка на врху за друштвени развој (1995), Светска декларација о квалитетном образовању за све (1990), Конвенција о правима детета (1989), Конвенција против дискриминације у васпитању и образовању (1960).

РАЗЛОЗИ ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ПРОЈЕКТА

Проблеме у пракси оцењивања ученика у основним школама (нпр. недовољна примена формативног оцењивања, недостатак аналитичности у оцењивању, нејасна структура оцене, непрецизна и непотпуна повратна информација, субјективност у оцењивању и недовољно дефинисани критеријуми оцењивања) потребно је превазилазити додатном подршком наставницима.

Да би оцена била објективна и информативна, потребно је, између осталог, подстаћи

примену различитих облика и метода оцењивања у пракси. Један од облика оцењивања којим се проблеми у оцењивању могу превазићи јесте примена низа задатака објективног типа (тестова знања) у школском оцењивању.

Наставницима је потребна додатна подршка и обука како би унапредили знања о карактеристикама, облицима и особинама тестовских задатака, структурирали градиво и формулисали нивое постигнућа у односу на структурирано градиво, направили добре задатке за испитивање различитих нивоа постигнућа и припремали низове задатака објективног типа којима се на ваљан начин испитују постигнућа ученика.

Приступ оцењивању који истиче значај формативног оцењивања и доводи до аналитичке оцене омогућава разумевање различитих постигнућа ученика и даје јасну слику о свим њиховим аспектима, као и о зони *нarednog развоја*. Такво оцењивање омогућава ученицима самосталну процену сопствених постигнућа чиме се, уз јасну и потпуну информацију наставника о њиховим постигнућима, подстиче њихово брже и лакше напредовање. Овим наставницима биће омогућено да унапреде процес самовредновања, односно да, пратећи постигнућа ученика, коригују и усавршавају сопствени начин рада, што ће допринети бољим постигнућима ученика.

ОПШТИ И СПЕЦИФИЧНИ ЦИЉЕВИ ПРОЈЕКТА

Општи циљ је осигуравање квалитета образовања у Србији кроз унапређивање процеса самовредновања, односно праксе праћења, вредновања и оцењивања ученичких постигнућа.

Специфични циљеви су стварање услова за унапређивање праксе самовредновања у области праћење постигнућа ученика, унапређивање знања и компетенција наставника у области примене аналитичког оцењивања, уједначавања критеријума оцењивања и објективнијег оцењивања образовних постигнућа ученика и унапређивање знања и компетенција наставника у области израде задатака и примене квалитетних низова задатака објективног типа у оцењивању образовних постигнућа ученика.

Очекивани резултати	Показатељи промена	Средства верификације
Реализоване обуке за наставнике и стручне сараднике које јачају њихове компетенције за школско оцењивање и израду задатака објективног типа.	<p>Реализовано 30 семинара. Обучено око 600 наставника и стручних сарадника.</p> <p>Учесници су стекли додатна знања о примени аналитичког оцењивања и принципима ваљаног оцењивања.</p> <p>Учесници су спремнији да заједнички уједначавају критеријуме оцењивања.</p> <p>Учесници су стекли додатна знања о карактеристикама и облицима тестовских задатака и особинама доброг задатка.</p> <p>Учесници су стекли основна знања о компоновању теста.</p>	<p>Евалуациони листови и извештаји водитеља и координатора.</p> <p>Непосредно праћење реализације обуке и извештаји о праћењу.</p>

ПРЕГЛЕД ПРОЈЕКТНИХ АКТИВНОСТИ

Динамика	Активност
Јануар 2014.	<p>Обавештавање школских управа и прикупљање информација о заинтересованим школама.</p> <p>Сачињавање плана о времену и месту реализације семинара.</p>
Фебруар – март 2014.	<p>Израда коначног плана реализације семинара.</p> <p>Израда уговора за водитеље.</p> <p>Штампање и дистрибуција материјала за семинар у школске управе или школе.</p> <p>Организација смештаја водитеља по потреби.</p> <p>Реализација семинара.</p>
Март – децембар 2014.	<p>Организација смештаја водитеља, по потреби.</p> <p>Реализација семинара.</p> <p>Извештавање о реализованим семинарима.</p> <p>Штампање и дистрибуција уверења о похађању семинара по школским управама.</p>
Април – децембар 2014.	Организација смештаја водитеља, по потреби.

	Реализација семинара.
Децембар 2014.	Припрема завршног извештаја.

ЦИЉНЕ ГРУПЕ И КОРИСНИЦИ:

Сви наставници, стручни сарадници и директори у школама у Србији.

ПАРТНЕРИ У РЕАЛИЗАЦИЈИ:

Министарство просвете, науке и технолошког развоја РС, школске управе, школе.

ПОТРЕБНА ФИНАНСИЈСКА СРЕДСТВА:

Врста активности	Потребна средства	Напомена
423500 Стручне услуге	1.545.000	
426000 Материјал	200.000	
Тотал динара:	1.745.000	

КООРДИНАЦИЈА:

ЦЕНТАР ЗА СТАНДАРДЕ, спец. **Јелена Најдановић-Томић**, руководилац Центра

2.4. САМОВРЕДНОВАЊЕ У ФУНКЦИЈИ РАЗВОЈА ШКОЛА/УСТАНОВА

ОПИС ПРОЈЕКТА, ПРАВНИ ИЛИ ДРУГИ ОСНОВ ПРОЈЕКТА

Завод за вредновање квалитета образовања и васпитања, поред осталих надлежности, обавља стручне послове у области пружања стручне подршке установама у погледу праћења и вредновања степена остварености циљева, општих и посебних стандарда постигнућа ученика и самовредновања установа (Закон о основама система образовања и васпитања, „Службени гласник РС“, број 72/09, члан 22).

Самовредновање се користи као механизам за унапређивање квалитета образовања у готово свим државама у Европи.

Завод за вредновање квалитета образовања и васпитања припремио је програм обуке *Самовредновање у функцији развоја школа*. Завод од 2006. године кроз акредитовани семинар *Самовредновање у функцији развоја школа* пружа подршку школама у процесу самовредновања. Самовредновање као суштински важан део процеса развоја школа посебно је акуелизовано од 212. године када је започео процес спољашњег вредновања квалитета рада школа.

ВЕЗА ПРОЈЕКТА СА СТРАТЕГИЈАМА И ПОЛИТИКАМА

Реализација пројекта *Самовредновање у функцији развоја школа* Завода за вредновање квалитета образовања и васпитања подржава остваривање различитих циљева дефинисаних у следећим стратегијама, конвенцијама и декларацијама које се, једним делом или у целини, баве унапређивањем квалитета образовања, а који је усвојила и потписала Република Србија: Стратегија развоја образовања у Србији до 2020. године (2013), Стратешки циљеви образовања и обуке до 2020. године у земљама Европске уније (2009), Национални план акције за децу (2004), Национални миленијумски циљеви развоја у Републици Србији (2006), Стратегија за смањење сиромаштва (2003), Миленијумски циљеви развоја (2001), Копенхашка декларација о друштвеном развоју са Светског састанка на врху за друштвени развој (1995), Светска декларација о квалитетном образовању за све (1990), Конвенција о правима детета (1989), Конвенција против дискриминације у васпитању и образовању (1960).

РАЗЛОЗИ ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ПРОЈЕКТА

Постоји потреба за развијањем самовредновања у школама, која може значајно да унапреди рад организације. Самовредновање школа има искључиво развојну функцију. Оно се заснива на процесима учења и активног приступа унапређивању сопственог рада и рада школа. Овим пројектом пружа се додатна подршка процесима самовредновања који су започети у нашим школама.

Организације које имају развијену праксу самовредновања имају већу успешност у раду, развијају компетенције својих запослених и омогућавају квалитетније планирање развоја.

Могућности за самовредновање су веће ако се запосленима пружи одређена подршка у виду обука и инструмената. Поред тога, примена модела хоризонталне евалуације може значајно да унапреди рад у установама и школама, да подстакне сарадњу и размену искустава запослених.

ОПШТИ И СПЕЦИФИЧНИ ЦИЉЕВИ ПРОЈЕКТА

Општи циљ је унапређивање развијања културе вредновања и самовредновања у школи/установи. Специфични циљеви се односе на разумевање самовредновања као механизма за побољшање квалитета рада школе и повећање компетенција запослених за планирање и реализацију самоевалуације у школи/установи.

Очекивани резултати	Показатељи промена	Средства верификације
Организоване обуке наставника, стручних сарадника за планирање самовредновања и примену модела хоризонталне евалуације (учења).	<p>Реализовано 15 семинара и обучено око 450 наставника/васпитача.</p> <p>Нова знања о процесу праћења и процене квалитета рада школа.</p> <p>Дефинисани елементи циклуса самовредновања.</p> <p>Учесници упознати са инструментима прикупљања и анализе података о раду школе.</p> <p>Сачињене идејне скице за план вредновања у појединим областима квалитета рада школе.</p>	<p>Евалуациони листови и извештаји водитеља и координатора.</p> <p>Продукти рада група.</p>

ПРЕГЛЕД ПРОЈЕКТНИХ АКТИВНОСТИ

Динамика	Активност
Јануар 2014.	<p>Обавештавање школских управа и прикупљање информација о заинтересованим школама.</p> <p>Сачињавање плана о времену и месту реализације семинара.</p>
Фебруар – март 2014.	<p>Израда коначног плана реализације семинара.</p> <p>Израда уговора за водитеље.</p> <p>Штампање и дистрибуција материјала за семинар у школске управе или школе.</p> <p>Организација смештаја водитеља, по потреби.</p> <p>Реализација семинара.</p>
Март –децембар 2014.	<p>Организација смештаја водитеља, по потреби.</p> <p>Реализација семинара.</p> <p>Извештавање о реализованим семинарима.</p>

	Штампање и дистрибуција уверења о похађању семинара по школским управама.
Април – децембар 2014.	Организација смештаја водитеља, по потреби. Реализација семинара.
Децембар 2014.	Припрема завршног извештаја.

ЦИЉНЕ ГРУПЕ И КОРИСНИЦИ:

Наставници/васпитачи, стручни сарадници и директори, који ће након завршетка Пројекта, после реализације програма у школама, бити оспособљени за примену самоевалуације у својим школама.

ПАРТНЕРИ У РЕАЛИЗАЦИЈИ:

Министарство просвете, науке и технолошког развоја РС, школске управе, регионални центри за професионални развој наставника у свим школским управама.

ПОТРЕБНА ФИНАНСИЈСКА СРЕДСТВА:

Врста активности	Потребна средства	Напомена
423300 Услуге по уговору		
423500 Стручне услуге	740.000	
423600 Угоститељске услуге	50.000	
426000 Материјал	100.000	
422000 Путни трошкови		
Тотал динара:	890.000	

КООРДИНАЦИЈА:

ЦЕНТАР ЗА СТАНДАРДЕ, спец. Јелена Најдановић-Томић, руководилац Центра

2.5. ПРОГРАМ МАСТЕР СТУДИЈА ЗА НАСТАВНИКЕ ПРЕДМЕТНЕ НАСТАВЕ У СРБИЈИ (TEMPUS IV MASTS)

ОПИС ПРОЈЕКТА, ПРАВНИ ИЛИ ДРУГИ ОСНОВ ПРОЈЕКТА

ТЕМПУС је програм Европске комисије који има за циљ да реструктуирањем наставних програма и побољшањем универзитетске управе доприноси реформским активностима земља које у њему учествују, а у складу са Болоњским процесом. Спровођење Темпус програма у Србији започето је готово у исто време када се наша земља и укључила у Болоњски процес, 2001. године.

ТЕМПУС пројекти имају за циљ подстицање реформе и осавремењивања високог образовања у партнерским земљама; повећање квалитета и значаја високог образовања у партнерским земљама; повећање капацитета високообразовних институција у партнерским земљама и Европској унији у погледу међународне сарадње и сталног процеса осавремењивања, као и пружање помоћи поменутим институцијама како би постале отворене према друштву уопште; подстицање реципрочног развоја људских ресурса, подстицање повезивања високообразовних институција и истраживачких института како у партнерским, тако и у земљама Европске уније, осавремењивање наставног плана за академске дисциплине које партнерске земље препознају као приоритетне уз примену европског система преноса бодова, трициклничног система и признавања диплома.

Пројекат *Програм мастер студија за наставнике предметне наставе у Србији* (Master programme for subject teachers in Serbia – Tempus IV MASTS) јесте пројекат чији је примарни циљ развијање флексибилног, интердисциплинарног програма мастер студија (60 ЕСПБ) у оквиру Болоњског процеса¹. У средишту развојне фазе налази се преиспитивање компетенција наставника и програма за образовање наставника у Европској унији, постављање стандарда и развој наставног плана, материјала и школске праксе.

Успостављање основног модула од 36 ЕСПБ, укључујући 6 ЕСПБ из наставне праксе у школи, омогућиће усклађивање образовања наставника, док ће разноврсност мастерских курсева/модула обезбедити флексибилност образовних путева.

Додатни, ужи циљ односи се на побољшање доживотног образовања, а остварује се кроз понуду курсева у виду стручне обуке на радном месту за запослене наставнике. У фази спровођења, програм мастер студија реализоваће се на три универзитета током два семестра резултирајући мастер радом. На два универзитета реализоваће се основни модул од 36 ЕСПБ.

Пројекат ће трајати 36 месеци, у периоду 2010–2013. године, и биће спроведен у 2 фазе:

- Развојна фаза је усмерена на преглед стицања наставничке компетенције и ТЕ програма у ЕУ развој програма (курикулума) и креирање материјала и наставне праксе;
- Фаза имплементације или примене започиње 2012. године и подразумева успостављање модела који садржи 36 кредита укључујући и 6 кредита праксе, уједначавање мастер курсева и семинара за запослене наставнике.

Носилац пројекта је Београдски универзитет који Пројекат спроводи са 17 партнериских институција: Универзитет у Новом Саду, Универзитет у Нишу, Универзитет у Крагујевцу, Државни универзитет у Новом Пазару, Удружење пољопривредних средњих школа,

¹ <http://www.masts.uns.ac.rs/index.html>

Заједница гимназија Србије, Образовни форум Београд, Завод за унапређивање образовања и васпитања, Завод за вредновање квалитета образовања и васпитања, Национални просветни савет, Национални савет за високо образовање, Министарство просвете, науке и технолошког развоја РС, Секретаријат за образовање АП Војводине, Department of Teacher Education University of Helsinki (Финска), University of Innsbruck (Аустрија), Metropolitan University College (Данска), University of Debrecen (Мађарска).

Учешће Завода у пројекту *Програм мастер студија за наставнике предметне наставе у Србији* заснива се на стручним пословима које Завод врши у области припреме стандарда квалитета рада установа, пружања стручне подршке Министарству и надлежним саветима по питању осигурања квалитета и прикупљању и обраде података, као и праћења усаглашености система вредновања и осигурања квалитета образовања и васпитања са системима вредновања и осигурања квалитета образовања и васпитања европских земаља (Закон, члан 22, став 2. тачка 1. алинеја 1 и тачке 3, 5 и 7; члан 48, алинеја 8 и 9).

ВЕЗА ПРОЈЕКТА СА СТРАТЕГИЈАМА И ПОЛИТИКАМА

Реализација пројекта *Програм мастер студија за наставнике предметне наставе у Србији* подржава остваривање различитих циљева који су дефинисани у следећим стратегијама, конвенцијама и декларацијама које се, једним делом или у целини, баве унапређивањем квалитета система образовања, а који је усвојила или потписала Република Србија: Стратешки циљеви образовања и обуке до 2020. године у земљама Европске уније (2009), Национални миленијумски циљеви развоја у Републици Србији (2006), Миленијумски циљеви развоја (2001), Копенхашка декларација о друштвеном развоју са Светског састанка на врху за друштвени развој (1995), Светска декларација о квалитетном образовању за све (1990), Конвенција о правима детета (1989), Конвенција против дискриминације у васпитању и образовању (1960).

ОПШТИ И СПЕЦИФИЧНИ ЦИЉЕВИ ПРОЈЕКТА

Основни циљ је да се кроз сарадњу државних универзитета и других релевантних установа развије интердисциплинарни програм мастерских студија (60 ЕСПБ) којим би се свим потенцијалним наставницима који се на њима школују омогућило да се задовоље услови који доприносе професионализацији њиховог рада.

Други циљ пројекта јесте усклађивање и регулисање наставничке професије у Србији. Како би се заиста реформисало почетно образовање наставника предметне наставе, држава се на званичном нивоу мора хитно посветити (1) наставничким компетенцијама; (2) стандардима за наставничке дипломе и одобравању програма за образовање наставника; (3) сарадњи између универзитета и школа; (4) процедурома за признавање курсева на универзитетском нивоу као стручне обуке на радном месту и свеобухватном развоју правног оквира неопходног за установљење професије наставника предметне наставе.

Очекивани резултати	Показатељи промена	Средства верификације
Извршен преглед стања у систему и идентификован модел за обуку наставника.	Идентификоване наставничке компетенције, сачињен модел структуре ефективног и ефикасног програма за обуку	Извештај.

	наставника.	
Успостављен правни оквир за хармонизацију и регулацију наставничке професије.	Усвојени стандарди наставничке професије. Елабориране процедуре у вези са полагањем за лиценцу наставника, са обукама за наставнике, успостављена сарадња између факултета и школа.	Релевантна подзаконска акта.
Развијен курикулум и наставни материјал.	Сачињен курикулум, извршена модулација програма и развијен наставни материјал за разне циљне групе. Наставни материјал је сачињен у електронском формату ради подршке е-учењу, олакшаном приступу и дисиминацији.	Акредитован програм за наставнике. Објава програма и материјала на релевантном веб-сајту.
Развијен програм школске праксе.	Формализована и институционализована школска пракса као један од главних стубова ефективног и делотворног програма наставничког образовања.	Извештај.
Набављена техничка опрема и библиографски материјал.	Извршена јавна набавка.	Релевантна документација.
Развијен механизам осигурања квалитета.	Прихваћени принципи Болоњске декларације, воља студената и наставника да учествују у евалуационим процедурама. Развој упитника за студенте који ће бити коришћени за евалуацију курсева.	Извештај који сумира идентификовану добру праксу која се односи на систем осигурања квалитета.
Имплементиран нови програм за образовање наставника.	Избор студената и реализација курсева.	Документација о упису.
Дисиминација програма.	Успостављање сајта, редовно обавештавање јавности кроз медије, развој информатора за студенте, одржавање конференција, организација	Акциони план. Информативни материјал.

	информационивих састанака са студентима.	
--	---	--

ПРЕГЛЕД ПРОЈЕКТНИХ АКТИВНОСТИ

Динамика	Активност
Јануар – јун 2014.	Развијање механизама осигурања квалитета.
Октобар – новембар 2014.	Евалуација програма, испитивање задовољства студената у вези са програмом.
Децембар 2014.	Извештај о испитивању.

ЦИЉНЕ ГРУПЕ И КОРИСНИЦИ:

Будући наставници у вишим разредима основних и средњих школа у Србији; студенти наставничких факултета разредне наставе; наставници (курсеви за стручно усавршавање и оспособљавање).

ПОТРЕБНА ФИНАНСИЈСКА СРЕДСТВА

Врста активности	Потребна средства	Напомена
423100 Административне услуге	120.000	
423500 Стручне услуге	880.000	
423600 Угоститељске услуге	80.000	
426000 Материјал	100.000	
422000 Путни трошкови	40.000	
Тотал динара:	1.220.000	

РЕАЛИЗАЦИЈА:

Универзитет у Београду са партнерима.

ТИМ ЗАВОДА ЗА ВРЕДНОВАЊЕ КВАЛИТЕТА ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА,

Координатор тима: **mr Гордана Чапрић**, заменик директора

ПРОГРАМ 3: ИСТРАЖИВАЊЕ И ВРЕДНОВАЊЕ У ОБРАЗОВАЊУ

3.1. ВРЕДНОВАЊЕ ОСТВАРЕНОСТИ ЦИЉЕВА И ИСХОДА ПРОГРАМА ОГЛЕДА У ФУНКЦИЈИ РАЗВОЈА СИСТЕМА ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА

ОПИС ПРОЈЕКТА, ПРАВНИ ИЛИ ДРУГИ ОСНОВ ПРОЈЕКТА

Пројекат се односи на планирање и реализацију активности спољашњег вредновања, односно процењивања остварености постављених циљева и исхода на крају реализације одобрених програма огледа у предшколском, основном и средњем образовању и васпитању. Правни основ за реализацију овог пројекта је члан 22. Закона о основама система образовања и васпитања („Службени гласник РС“, бр. 72/09) којим се прописују стручни послови Завода за вредновање квалитета образовања и васпитања, међу којима је и вредновање огледа.

На основу члана 101. истог закона, Завод за вредновање квалитета образовања и васпитања надлежан је за давање оцене остварености циљева и исхода на крају одобреног програма огледа и за достављање предлога министру, који на основу тога и извештаја о праћењу огледа доноси одлуку о његовој даљој примени. Предвиђено је да период за реализацију програма огледа не може бити дужи од пет година, при чему се у петој години оглед вреднује.

Осим наведеног, члан 178. истог Закона прописује надлежност Завода за вредновање квалитета образовања и васпитања у вредновању програма огледа чија је реализација започела на основу претходног закона, што се односи на све постојеће програме огледа у предшколском, основном и средњем образовању и васпитању.

Програми огледа се реализују од 2003. године, према претходном Закону о основама система образовања и васпитања („Службени гласник РС – Просветни гласник“, бр. 62/2003, 64/2003, 58/04. и 62/2004). Постојеће програме огледа у предшколским установама, основним школама и гимназијама иницирале су поједине предшколске установе, основне школе и гимназије, Заједница гимназија и струковна удружења наставника. С друге стране, највећи број програма огледа у средњем стручном образовању започет је у оквиру програма међународне помоћи (КАРДС, ГТЗ), а као иницијатори су се појављивале и републичке заједнице стручних школа. У осмогодишњем периоду реализације, на основу решења Министарства просвете, науке и технолошког развоја РС, из године у годину, суочавамо се са повећањем броја установа у различitim програмима огледа, при чему су се доносиоци одлука руководили позитивним извештајима комисија за праћење огледа, које су припремали просветни саветници и стручњаци из Завода за унапређивање образовања и васпитања.

У систему постоји велики број програма огледа, који нису праћени у смислу претходног системског закона, што значи да пред Заводом предстоје бројне истраживачке и евалуативне активности ради обезбеђивања релевантних података о квалитету ових програма, ради доношења одлуке о њиховој даљој примени.

Према подацима Министарства просвете, науке и технолошког развоја и Завода за унапређивање образовања и васпитања, у школској 2012/2013. години на нивоу средњег стручног образовања биће:

- 5 програма огледа у десетој години примене,
- 3 програма огледа у седмој години примене,
- 7 програма огледа у шестој години примене,
- 5 програма огледа у петој години примене и

- 2 програма огледа у четвртој години примене².

На нивоу основног образовања и васпитања, у школској 2012/2013. години, а према обавештењу Министарства просвете, науке и технолошког развоја, у статусу огледа који није вреднован биће програм двојезичне наставе у одељењима седмог и осмог разреда у 4 основне школе на територији Београда и исти огледни програм на нивоу гимназијског образовања.

Према обавештењу Министарства просвете, науке и технолошког развоја, на нивоу предшколског васпитања и образовања нема огледних програма који су одобрени, али постоји велики број пројеката чији је циљ унапређивање квалитета васпитања и образовања на раном развојном узрасту.

У оквиру пројекта *Друга шанса* реализује се специфичан програм огледа који обухвата основно образовање и стручно оспособљавање одраслих лица. Овај програм у шк. 2012/2013. години биће у другој години примене, а од Завода се очекује да изврши припремне радње за вредновање истог након треће године примене. То значи да ће у 2013. години, у сарадњи са Министарством просвете, науке и технолошког развоја и имплементационом јединицом Пројекта бити утврђени индикатори за праћење и вредновање овог огледа, на основу којих се прикупљају и анализирају подаци од значаја за вредновање.

Ограничења која произилазе из временских, материјалних и организационих капацитета нужно захтевају да Министарство просвете, науке и технолошког развоја, као носилац политike развоја образовања, одреди пет приоритетних програма огледа на нивоу предшколског, основног или средњег образовања које је потребно вредновати до краја шк. 2012/2013. године.

Други основ за планирање и реализацију вредновања огледних профиле видимо у оквиру међународних програма помоћи. У оквиру пројекта ИПА 2007 „Модернизација система средњег стручног образовања“, а посебно у оквиру Компоненте 2: *Систем националних квалификација*, планирано је „јачање капацитета националних и локалних актера у имплементацији нових стручних наставних планова и програма“. Место и улога Завода за вредновање квалитета образовања и васпитања у овој компоненти су препознати и могу се сматрати веома значајним. Од Завода се очекује да осмисли и спроведе процедуре за процену адекватности огледних профиле како би се осигурало да они буду добри за систематизацију у оквиру мреже школа у Србији. Јединица за имплементацију овог пројекта спремна је да пружи стручну и логистичку помоћ у осмишљавању и спровођењу активности вредновања и процене адекватности за одређене огледне профиле.

Завод за вредновање квалитета образовања и васпитања ће поставити и развити научно засновану методологију вредновања остварености циљева и исхода у програмима огледа. Из Министарства просвете, науке и технолошког развоја (надлежни сектори и школске управе), Завода за унапређивање образовања и васпитања и других инстанци биће обезбеђени сви релевантни подаци о предметним огледима, који су неопходни за планирање и развој потребних евалуативних активности.

Прописане надлежности Завода за вредновање квалитета образовања и васпитања у вези са програмима огледа веома јасно се односе на вредновање остварених резултата у односу на циљеве и исходе. Због тога ће највећи број пројектних активности бити усмерен на развој

² У систему образовања постоји још програма огледа који ће у 2012/2013. години бити у првој, другој или трећој години примене и њихово вредновање предстоји у наредним годинама, а у смислу члана 101. системског закона.

методологије истраживања (поступака, метода и техника) за прикупљање релевантних и објективних података о постигнутим резултатима и за процену адекватности програма огледа, али и на развој инструмената за објективно мерење резултата учења и испитивање задовољства учесника у програмима огледа који ће бити предмет испитивања.

Анализом програмских докумената на основу којих се реализују програми огледа, утврђено је да се у дефинисању циљева и исхода образовања у значајном броју програма није водило рачуна о прецизности и мерљивости истих. Дате формулатије могу утицати на квалитет реализације огледа, самовредновање и интерно вредновање остварености циљева и исхода, посебно у оним програмима огледа у стручном образовању, који су конципирани модуларно. Због тога је планирано да се представници Завода за вредновање квалитета образовања и васпитања укључе у разматрање нових поднетих иницијатива за увођење огледа, како би се обезбедили услови за доследну примену члана 101. системског закона, о чему ће бити обавештено Министарство просвете, науке и технолошког развоја и Завод за унапређивање образовања и васпитања.

ВЕЗА ПРОЈЕКТА СА СТРАТЕГИЈАМА И ПОЛИТИКАМА

Циљеви и активности пројекта директно или индиректно су повезани са стратегијама, конвенцијама и декларацијама које се, у појединим деловима или у целини, баве обезбеђивањем квалитета образовања: Светска декларација о квалитетном образовању за све (1990); Копенхашка декларација о друштвеном развоју са Светског састанка на врху за друштвени развој (1995); Стратешки циљеви образовања и обuke до 2020. године у земљама Европске уније (2009); Стратегија за смањење сиромаштва (2003); Национални план акције за децу (2004); Национални миленијумски циљеви развоја у Републици Србији (2006); Преглед реализације Миленијумских циљева развоја у Србији (2005); Стратегија развоја стручног образовања у Републици Србији (2006); Стратегија развоја образовања одраслих у Републици Србији (2006); Акциони план за спровођење Стратегије развоја стручног образовања у Републици Србији, за период 2009–2015. године; Предлог Стратегије развоја образовања у Србији до 2020. године.

РАЗЛОЗИ ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ПРОЈЕКТА

- Стварање и развој институционалних услова и капацитета за примену одредаба Закона о основама система образовања и васпитања које се односе на програме огледа у предшколском, основном и средњем васпитању и образовању (регулисање статуса великог броја огледа који трају дуже од предвиђеног рока, увођење спољашњег вредновања, раздавање процеса мониторинга од процеса вредновања).
- Развој механизма за унапређивање програма образовања и васпитања на основу релевантних и поузданых истраживачких података.
- Обезбеђивање релевантних информација о квалитету и нивоу остварених циљева и исхода на крају програма огледа на основу којих ће бити донете одлуке о даљој примени огледа.
- Обезбеђивање квалитета образовања кроз селекцију постојећих програма огледа (промена статуса – укидање или укључивање у систем).
- Развој професионалних капацитета запослених у Заводу за вредновање квалитета образовања и васпитања за спољашње вредновање рада образовно-васпитних установа.

ОПШТИ И СПЕЦИФИЧНИ ЦИЉЕВИ ПРОЈЕКТА

Општи циљ Пројекта је увођење и развој сумативног и спољашњег вредновања рада образовно-васпитних установа у пет програма огледа у односу на постављене циљеве и исходе образовања.

Специфични циљеви Пројекта усмерени су на:

- развој методологије/методологија за вредновање остварености циљева и исхода образовања и васпитања на крају пет програма огледа (два према предлогу Министарства просвете, науке и технолошког развоја и пет из Пројекта ИПА 2007);
- развој инструмената за вредновање остварености циљева и исхода образовања и васпитања на крају пет програма огледа;
- спровођење поступка вредновања остварености циљева и исхода на крају пет програма огледа;
- развој капацитета запослених у Заводу за вредновање квалитета образовања и васпитања за спољашње вредновање рада установа у домену остварености постављених циљева и исхода образовања на крају програма огледа;
- остваривање сарадње са Министарством просвете, науке и технолошког развоја у поступку разматрања иницијатива за одобравање нових програма огледа.

Очекивани резултати	Показатељи промена	Средства верификације
Прикупљене су све релевантне информације о програмима огледа у предшколским установама, основним и средњим школама у Србији који се реализују у школској 2012/2013. години.	Министарство просвете, науке и технолошког развоја је доставило прецизну базу података о врстама, статусу, обиму, трајању и специфичностима програма огледа који се реализују. База података је анализирана и одређени су приоритети у раду.	Формирана база података је функционална и користи се у акционом планирању вредновања програма огледа. На основу приоритета извршен је избор пет програма огледа који ће бити предмет вредновања.
Завод је припремио и презентовао све релевантне информације о планираном поступку вредновања у пет програма огледа наручиоцима послана (Министарство просвете, науке и технолошког развоја) и учесницима у програму огледа (образовно-васпитне установе).	Наручиоци вредновања и учесници у огледу имају све неопходне информације о предстојећим евалуативним активностима Завода.	Одржани су састанци са представницима Министарства просвете, науке и технолошког развоја, прихваћен је план вредновања. Учесници у огледу располажу материјалима који садрже потпуне

Постојећи извештаји о праћењу огледа су функционално употребљени за планирање вредновања.		информације о предстојећим активностима вредновања.
Формирани су стручни тимови за вредновање остварености циљева и исхода на крају пет програма огледа.	Стручни тимови су припремили концепт вредновања са методолошким оквиром за вредновање седам програма огледа у складу са стручним захтевима и на основу постојеће документације о садржају и обimu програма огледа.	Дефинисани концепти за вредновање остварености циљева и исхода на крају пет програма огледа заснивају се на савременим научним сазнањима и примењиви су у постојећим условима.
Развијена је методологија/методологије за вредновање остварености циљева и исхода образовања на крају пет програма огледа у основном и средњем образовању.	У вредновању циљева и исхода на крају пет програма огледа користи се савремена научна методологија/методологије евалуативног истраживања.	У зависности од програма огледа, нивоа образовања, дужине трајања, обухвата школа и других специфичности, тимови су применили адекватне методологије.
Развијени су адекватни инструменти за вредновање остварености циљева и исхода на крају пет програма огледа.	У вредновању циљева и исхода на крају пет програма огледа користе се стандардизовани инструменти и/или пригодни инструменти који су у функцији прикупљања релевантних информација о квалитету остварених циљева и исхода на крају огледа.	У зависности од дефинисане методологије, стручни тимови су развили одговарајуће инструменте или су изабрали адекватне стандардизоване инструменте.
Поступци вредновања остварености циљева и исхода на крају пет програма огледа остварују се у складу са утврђеном динамиком, објективно и професионално.	Чланови стручних тимова за вредновање остварују задатке на основу захтева струке, ефикасно, благовремено и тимски. Оцена остварености циљева и исхода и предлог за даљу примену саставни су део извештаја стручног тима.	Оцена остварености циљева и исхода, уз предлог за даљу примену огледа, благовремено се доставља Министарству просвете, науке и технолошког развоја. Резултати вредновања су јавни и доступни корисницима у систему.

Резултати вредновања су у функцији развоја система образовања и васпитања.	Резултати вредновања су у функцији унапређивања програма образовања и васпитања који су огледно остваривани. Резултати вредновања су у функцији ревидирања постојеће мреже стручних школа/огледних профиле.	На основу резултата вредновања, извршене су корекције у плану уписа ученика у средње школе. На основу резултата вредновања, одређени огледни програми су добили статус редовних. На основу резултата вредновања, одређени огледни програми су прекинути.
--	--	--

ПРЕГЛЕД ПРОЈЕКТНИХ АКТИВНОСТИ

Динамика	Активност
	<i>За програме огледа у којима се вредновање завршило до објављивања Конкурса за упис у средњу школу у школској 2012/2013. години.</i>
Октобар – децембар 2012.	Формирање стручних тимова (интерних, екстерних и мешовитих) за развој концепта и приступа у вредновању остварености циљева и исхода на крају програма огледа. Број тимова зависи од исказаних приоритета Министарства просвете, науке и технолошког развоја и расположивих ресурса. Развијање методологије/методологија за вредновање остварености циљева и исхода образовања на крају програма огледа.
Јануар – фебруар 2013.	Развијање инструмената за вредновање остварености циљева и исхода на крају програма огледа. Пилотирање и ревизија инструмената.
Март 2013.	Вредновање остварености циљева и исхода на крају програма огледа на основу утврђене динамике.
Април 2013.	Припрема извештаја са оценом остварености циљева и исхода на крају програма огледа са предлогом за даљу примену огледа. Достављање извештаја министру и иницијатору огледа.
	<i>За програме огледа у којима није нужно да се вредновање заврши до објављивања Конкурса за упис у средњу школу у школској 2012/2013. години.</i>
Април – јун 2013.	Формирање стручних тимова (интерних, екстерних и мешовитих) за развој концепта и приступа у вредновању остварености циљева и исхода на крају програма огледа. Број

	тимова зависи од исказаних приоритета Министарства просвете, науке и технолошког развоја и расположивих ресурса. Развијање методологије/методологија за вредновање остварености циљева и исхода образовања на крају програма огледа.
Јул – септембар 2013.	Развијање инструмената за вредновање остварености циљева и исхода на крају програма огледа. Пилотирање и ревизија инструмената.
Септембар – новембар 2013.	Вредновање остварености циљева и исхода на крају програма огледа на основу утврђене динамике.
Децембар 2013.	Припрема извештаја са оценом остварености циљева и исхода на крају огледа са предлогом за даљу примену огледа. Достављање извештаја министру и иницијатору огледа.

ЦИЉНЕ ГРУПЕ И КОРИСНИЦИ:

Предшколске установе, основне и средње школе у којима се реализују програми огледа; Заједнице школа, стручна друштва наставника; Министарство просвете, науке и технолошког развоја РС; Пројектне јединице у оквиру међународних програма за развој образовања; Завод за унапређивање образовања и васпитања; Национални просветни савет; Савет за стручно образовање и образовање одраслих; шира стручна и образовна јавност.

ПАРТНЕРИ У РЕАЛИЗАЦИЈИ:

Филозофски факултет Универзитета у Београду; Институт за психологију, Београд; Министарство просвете, науке и технолошког развоја; Институт за педагошка истраживања, Београд.

ПОТРЕБНА ФИНАНСИЈСКА СРЕДСТВА:

Врста активности	Потребна средства	Напомена
423000 Услуге по уговору		
423500 Стручне услуге	558.000	
423600 Угоститељске услуге		
Тотал динара:	558.000	

ПРЕТПОСТАВКЕ:

Благовремено достављање података о приоритетима, статусу програма и потребама Министарства просвете, науке и технолошког развоја у области вредновања постојећих програма огледа у основним и средњим школама, благовремени прилив буџетских средстава.

РЕАЛИЗАЦИЈА:

ЦЕНТАР ЗА ВРЕДНОВАЊЕ И ИСТРАЖИВАЊА, Јасмина Ђелић, руководилац Центра

3.2. АНАЛИТИЧКО-ИСТРАЖИВАЧКЕ АКТИВНОСТИ У ФУНКЦИЈИ ПРУЖАЊА СТРУЧНЕ ПОДРШКЕ МИНИСТАРСТВУ ПРОСВЕТЕ, НАУКЕ И ТЕХНОЛОШКОГ РАЗВОЈА И НАДЛЕЖНИМ САВЕТИМА У ОБЛАСТИ ОСИГУРАЊА КВАЛИТЕТА ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА

ОПИС ПРОЈЕКТА, ПРАВНИ ИЛИ ДРУГИ ОСНОВ ПРОЈЕКТА

Пројекат подразумева остављавање низа истраживања различитог обима и обухвата ученика различитог узраста у основној школи, којима се испитује обим и квалитет резултата учења, а посебно у односу на стандарде постигнућа на крају првог и другог циклуса. Ова истраживања треба да допринесу и развоју посебних стандарда постигнућа за различите нивое у основној школи.

Резултати ових истраживања треба да буду основа за утврђивање предлога за доносиоце одлука у систему, а биће употребљени и за припрему стручних материјала за унапређивање наставе и учења у основним школама. Носилац наведених активности је Завод за вредновање квалитета образовања и васпитања.

Индиректно, резултати истраживања биће употребљени за унапређивање капацитета стручних тимова за израду задатака и тестова и обуку наставника да тестове и задатке користе у праћењу напредовања ученика.

Правни основ за реализацију пројекта је члан 22. став 2. Закона о основама система образовања и васпитања („Службени гласник РС“, 72/09, 52/11, 55/13) у коме су прописане надлежности Завода за вредновање квалитета образовања и васпитања, посебно у делу који се односи на праћење ученичког постигнућа, пружање стручне подршке Министарству и надлежним саветима по питању осигурања квалитета и прикупљања и обраде података и пружања стручне подршке установама у погледу праћења и вредновања степена остварености циљева, општих и посебних стандарда постигнућа, самовредновања установа, припремања материјала за испитивање и оцењивање ученика и стручних препорука за прилагођавање посебних стандарда постигнућа.

Пројекат предвиђа реализацију низа аналитичко-истраживачких активности са циљем прикупљања релевантних података о стању система образовања и васпитања у области осигурања квалитета. Добијени подаци треба да буду основ за доношење нових, заснованих и образложених одлука о даљим корацима за осигурање квалитета образовања на нивоима предшколског, основног и средњег образовања.

Ступањем на снагу Закона о основама система образовања и васпитања („Службени гласник РС“, бр.72/2009, 52/2011, 55/2013), предвиђене су бројне активности које су у функцији осигурања квалитета образовања и васпитања. Најважније међу њима су:

- увођење завршних испита на крају одређених нивоа образовања;
- увођење спољашњег вредновања рада установа на основу стандарда квалитета;
- унапређивање самовредновања рада установа на основу објективних показатеља квалитета и унапређивање развојног планирања;
- употреба инструмената за праћење и вредновање остварености образовних стандарда, односно циљева и исхода образовања и васпитања;
- дефинисање индикатора за праћење система образовања и васпитања у односу на међународни оквир;
- обављање међународних истраживања, националних испитивања и праћење ученичког постигнућа;
- праћење усаглашености система вредновања и осигурања квалитета образовања и васпитања са системима вредновања и осигурања квалитета образовања и васпитања европских земаља.

У свим наведеним активностима експлицитно се препознаје улога Завода за вредновање квалитета образовања и васпитања, а на основу надлежности прописаних наведеним системским законом из 2009. године и донетим изменама из 2011. и 2013. године.

Предвиђено је да Пројекат траје целу годину, при чему су све планиране активности распоређене према динамици која прати главне догађаје и активности у систему у 2014. години. Осим тога, потребно је напоменути да ће се одређене анализе и истраживања обављати на целој полулатији (анализе завршног испита), а биће и истраживачких активности које ће бити реализоване на дефинисаним узорцима.

Пројекат се директно ослања на утврђене пројектне активности у оквиру Пројекта Подршка развоју људског капитала и истраживању – опште образовање и развој људског капитала (ИПА 2011) и утврђене активности Завода за вредновање квалитета образовања и васпитања у оквиру истог пројекта. Највећи број планираних активности повезан је са дефинисаним резултатима у оквиру Компоненте 1 – *Развој Националног оквира плана наставе и учења*, а посебно са резултатима Компоненте 3 – *Изградња одрживог односа између истраживања, политика и пракси у образовању, што помаже и у праћењу образовних реформи и сталном унапређивању образовних политика*.

Други главни основ за реализацију пројекта налази се у захтевима садржаним у документу *Стратегија развоја образовања у Србији до 2020. године*. Наведена стратегија усвојена је 2013. године, а посебно поглавље у овом документу посвећено је развоју основног образовања и васпитања. У конкретизацији активности које треба да допринесу развоја овог нивоа образовања утврђене су одређене потребне акције. У вези са овим пројектом су следеће акције: унапредити систем анализе постигнућа ученика и коришћења резултата анализа за промене у образовној политики и проширивање репертоара инструмената за вредновање и предмета у којима се врши вредновање.

Главне активности у овом пројекту су:

- Развој инструмената за праћење и вредновање постигнућа ученика основне школе у различитим предметима и за различите узрасне нивое.
- Примена инструмената у практичном раду школа.
- Анализа резултата вредновања на нивоу појединца, одељења, установа, региона и система.
- Припрема предлога за доносиоце одлука, с једне стране и установе и наставнике, с друге стране, за унапређивање наставе и учења у школама.
- Израда стручних материјала за наставнике и установе који ће бити у функцији активности које су усмерене на развој школа и унапређивање наставе и учења.

Сврха ових активности је да се обезбеде релевантни аналитичко-истраживачки подаци о квалитету резултата учења и квалитету процеса наставе и учења који се остварује у основној школи.

Као коначни резултат овог пројекта очекује се унапређивање образовне политике и образовне праксе, која ће уважавати објективне и мерљиве показатеље.

ВЕЗА ПРОЈЕКТА СА СТРАТЕГИЈАМА И ПОЛИТИКАМА

Овај пројекат је повезан са следећим пројектима:

- *Подршка развоју људског капитала и истраживању* (ИПА 2011) – компонента 1 и компонента 3.

– *Програм мастер студија за наставнике предметне наставе у Србији* (TEMPUS IV MASTS).

Пројекат Подршка развоју људског капитала и истраживању – опште образовање и развој људског капитала (ИПА 2011), у оквиру Компоненте 1 – *Развој Националног оквира плана наставе и учења*, а посебно у оквиру Компоненте 3 – *Изградња одрживог односа између истраживања, политика и пракси у образовању, што помаже и у праћењу образовних реформи и сталном унапређивању образовних политика*, има циљеве да обезбеди одрживу и квалитетну сарадњу три важна актера у образовању: а) креатора образовних политика (Министарство и НПС), б) истраживача у области образовања и в) наставника као практичара. То значи да је утврђена потреба да се у већој мери образовна политика заснива на истраживачким налазима и знањима до којих долазе наставници, примењујући постојеће политike и мере.

У оквиру овог пројекта очекују се следеће промене:

1. Побољшати квалитет и релевантност образовних истраживања за образовну политику и праксу.
2. Повећати коришћење истраживачких налаза и знања при креирању образовних политика и мера.
3. Развијати мотивацију и капацитете наставника да своју праксу заснивају на истраживачким знањима и да стварају нова знања кроз промишљање своје праксе о којој добијају истраживачке налазе.
4. Побољшати доступност истраживачких налаза и знања кроз успостављање сајтова са истраживачким налазима релевантним за образовну политику и праксу и формирање механизама за њихово континуирано допуњавање.

Према наведеном може се закључити да овај пројекат Завода директно доприноси остваривању планираних промена у оквиру ИПА 2011.

Пројекат, као што је у претходном поглављу наведено, има директну везу и са остваривањем циљева и активности из Стратегије развоја образовања у Србији до 2020. године. Директна повезаност и усаглашеност уочава се у анализи постојећег стања, које се жели превазићи. Аутори стратегије сматрају да је „потребно је створити услове за примену иновираних знања и умења. Стварање услова подразумева много више од опремања школа и односи се на бројне промене у самој школи, али и у широј друштвеној средини, од вредности, односа према образовању, прописаних стандарда рада, до практичних процедура и начина рада који ће подржати примену иновација за које спремамо наставнике“ (цитат из документа).

У делу који се односи на осигурање квалитета образовних постигнућа ученика, у наведеном стратешком документу истиче се значај увођења „нових начина оцењивања образовних постигнућа и ефеката: примена нових метода оцењивања ученика заснованих на стандардима постигнућа; завршни испит као провера усвојености стандарда постигнућа; усавршавање система националног испитивања и даље учешће у интернационалним испитивањима образовних постигнућа, анализа остварених резултата ради повратног деловања на побољшање образовног процеса; примена мера за оспособљавање школа за израду школског развојног плана; систематска примена система за самовредновање школа; при оцењивању рада наставника и школа морају се разликовати оне школе и наставници који раде савесно, предано, добро и постижу резултате са својим ученицима, од оних који отаљавају свој посао“ (цитат из документа).

Осим тога, указује се на потребу да се ученичка постигнућа утврђују различитим видовима испитивања, не само тестирањем. „Тестирање омогућава објективније оцењивање и

упоређивање с другима, али није применљиво у свим предметима и не говори о томе шта су ученици научили, већ само колико су научили у односу на остале из узорка. Оцењивање мора бити у складу с природом предмета и његовим циљевима. Потребно је развити специфичне видове вредновања ваннаставних активности и разнородних компетенција“ (цитат из документа).

Према наведеном, може се закључити да разлите врсте испитивања ученичким постигнућа која су предвиђена пројектом, подржавају остваривање циљева дефинисаних политика образовања, а политике су обавезно конкретизоване кроз циљеве системских пројеката, какав је наведени Пројекат ИПА 2011. Друга значајна веза пројекта постоји са главним стратешким документом за развој образовања до 2020. године, што додатно учвршћује позицију и важност пројекта.

Пројекат је повезан и са утврђеним активностима Националног просветног савета и Савета за стручно образовање и образовање одраслих и имплементацијом системских мера Министарства просвете, науке и технолошког развоја у области спољашњег вредновања квалитета рада установа.

Реализација Пројекта такође подржава остваривање различитих циљева који су дефинисани у следећим стратегијама, конвенцијама и декларацијама које се, једним делом или у целини, баве унапређивањем квалитета образовања, а које је усвоила и потписала Република Србија: Стратешки циљеви образовања и обуке до 2020. године у земљама Европске уније (2009), Национални миленијумски циљеви развоја у Републици Србији (2006), Стратегија за смањење сиромаштва (2003), Миленијумски циљеви развоја (2001), Светска декларација о квалитетном образовању за све (1990), Хамбуршка декларација о учењу одраслих, Унеско (1997), Меморандум о доживотном учењу Европске комисије (2000), Дакарски оквир деловања – Образовање за све (2000), Европски простор доживотног учења (2001), Копенхашка декларација (2002); Декада образовања за одрживи развој Скупштине УН (2005), Индикатори за праћење стања у образовању и васпитању (2011); Стратегија развоја образовања у Србији до 2020. године (2013).

РАЗЛОЗИ ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ПРОЈЕКТА

Овим пројектом остварују се прописане надлежности Завода за вредновање квалитета образовања и васпитања у области осигурања квалитета образовања и васпитања и у области пружања стручне подршке установама, Министарству просвете, науке и технолошког развоја и надлежним саветима.

Резултати образовних истраживања, на различитим нивоима, од установе до система, имају недовољан утицај на политику и праксу. Пројекат треба да допринесе да се образовна политика и пракса развијају и формулишу уз веће коришћење одговарајућих квантитативних и квалитативних доказа добијених из истраживања, као и да се конкретне повратне информације из наставне праксе користе на нивоу ученице.

У овом пројекту прикупљају се, анализирају и тумаче различити подаци из домена осигурања квалитета образовања и васпитања, што је основни захтев за развој и вођење политике која се заснива на објективним и поузданим подацима.

ОПШТИ И СПЕЦИФИЧНИ ЦИЉЕВИ ПРОЈЕКТА

Општи циљ Пројекта је обезбеђивање релевантних, поузданых и објективних података од значаја за осигурање квалитета образовања и васпитања и развој система за коришћење информација о резултатима истраживања на различитим нивоима за потребе развоја установа и система образовања и васпитања.

Специфични циљеви Проекта су:

- Развој поступака и инструмената за вредновање остварености резултата учења у основној школи, са посебним нагласком на процену остварености стандарда постигнућа и циљева предмета за које нису донети стандарди;
- Развој капацитета наставника и установа да резултате испитивања користе за унапређивање образовне праксе;
- Развој стручних материјала различитих формата за пружање подршке наставницима и школама у употреби резултата истраживања за унапређивање рада и развој установа;
- Приказивање резултата истраживања доносиоцима одлука у систему и припремање предлога за предузимање мера и интервенција које могу допринести остваривању утврђених политика.
- Прикупљање, обрада, анализа и тумачење резултата завршног испита на крају основног образовања и васпитања и свих других података који се прикупљају током и након завршног испита, укључујући и пробна тестирања (јунски рок 2014);
- Анализирање и тумачење резултата спољашњег вредновања квалитета рада установа које је остварено у периоду од маја 2012. до краја 2014. године.

Очекивани резултати	Показатељи промена	Средства верификације
Развијени су поступци и инструменти за процену резултата наставе и учења за различите предмете и узрасте ученика у основној школи.	Наставници користе различите поступке за процену резултата наставе и учења за унапређивање рада.	Анализе ученичких постигнућа. Акциони планови. Педагошка документација школа. Нови инструменти и поступци у школама. Извештаји и анализе о истраживањима које припрема Завод за вредновање квалитета образовања и васпитања.
Министарство, НПС и заводи, у делокругу својих надлежности, користе резултате испитивања ученичких постигнућа у доношењу одлука, мера и	Одлуке Министарства, НПС-а и оба завода и институционалне активности. Извештаји о резултатима испитивања садрже	Пројекти и акциони планови оба завода. Обуке наставника. Стручни материјали и публикације.

планова за развој образовања.	релевантне податке за доносиоце одлука.	Стручна упутства Министарства.
Основне школе користе резултате истраживања за развој.	Учињене су промене у главним програмским документима школа. Школе добијају боље оцене у поступку спољашњег вредновања	Програмска документа школа. Извештаји о резултатима спољашњег вредновања
Наставници развијају праксу истраживања и коришћење резултата за унапређивање рада	Наставници спроводе акциона истраживања у раду у различитим предметима и користе поступке и инструменте које сами развијају.	Документација наставника. Тестови знања. Протоколи за праћење напредовања ученика.
Припремљени су релевантни, поуздани и објективни подаци о резултатима завршног испита из јуна 2014. године.	Резултати завршног испита користе се за доношење одлука за унапређивање квалитета образовања и васпитања на различитим нивоима система.	Извештај о резултатима завршног испита на нивоу Републике, школске управе, округа, општине и школе.
Припремљени су релевантни, поуздани и објективни подаци о квалитету рада школа на основу утврђених стандарда квалитета.	Резултати спољашњег вредновања користе се за акционо планирање у школама и пружање адекватне подршке развоју школа.	Извештај о резултатима спољашњег вредновања на нивоу Републике, школске управе, округа, општине и школе.

ПРЕГЛЕД ПРОЈЕКТНИХ АКТИВНОСТИ

Динамика	Активност
Октобар – децембар 2013.	Прикупљање и унос свих потребних података за планиране аналитичко-истраживачке активности.
Јануар – децембар 2014.	
Јануар-децембар 2014.	Развој поступака и инструмената за вредновање резултата наставе и учења у различитим предметима и за различите узрасне нивое (рад више стручних тимова)
Децембар 2013 – јануар 2014.	Анализирање и тумачење резултата контроле квалитета оцењивања на завршном испиту на крају основног образовања и васпитања (јунски рок 2013. и 2014).
Новембар 2013. – децембар 2014.	Анализа и тумачење резултата пробних тестирања ученика у функцији припреме за завршни испит на крају основног

	образовања и васпитања (тестирање у 2013. и 2014. години). Израда и достављање извештаја.
Мај – јул 2014.	Анализирање и тумачење резултата спољашњег вредновања квалитета рада установа које је остварено у 2013. години. Израда и достављање извештаја.
Јуни – септембар 2014.	Прикупљање, обрада, анализа и тумачење резултата завршног испита на крају основног образовања и васпитања (јунски рок 2014). Израда и достављање извештаја.
Децембар 2013 – јануар 2014. Новембар – децембар 2014.	Анализирање и тумачење резултата контроле квалитета оцењивања на завршном испиту на крају основног образовања и васпитања (јунски рок 2013. и 2014). Израда и достављање извештаја.
Април-децембар 2014.	Анализа и објављивање резултата испитивања на начин који се усаглашен са потребама доносиоца одлука, школа и наставника

ЦИЉНЕ ГРУПЕ И КОРИСНИЦИ:

- Наставници, стручни сарадници, директори и ученици основних школа
- Министарство просвете, науке и технолошког развоја
- Национални просветни савет
- Завод за унапређивање образовања и васпитања
- Стручни тимови Завода који остварују активности у осталим пројектима
- Шира стручна јавност.

ПАРТНЕРИ У РЕАЛИЗАЦИЈИ:

Министарство просвете, науке и технолошког развоја; Национални просветни савет; Имплементациона јединица пројекта *Подришка развоју људског капитала и истраживању* (ИПА 2011).

ПОТРЕБНА ФИНАНСИЈСКА СРЕДСТВА:

Врста активности	Потребна средства	Напомена
423000 Услуге по уговору		
423500 Стручне услуге	1.040.000	
423600 Угоститељске услуге	170.000	
424000 Специјализоване услуге	700.000	
426000 Материјал	220.000	
422100 Путни трошкови	25.000	
Тотал динара:	2.155.000	

ПРЕТПОСТАВКЕ:

Опредељена су финансијска средства за реализацију истраживачких активности.
Документација и подаци из школа су комплетни и достављени су благовремено.

ИЗВОР ФИНАНСИРАЊА:

Буџет Републике Србије.

РЕАЛИЗАЦИЈА:

ЦЕНТАР ЗА ВРЕДНОВАЊЕ И ИСТРАЖИВАЊЕ, Јасмина Ђелић, руководилац Центра